National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 27 1985

JB03/c1291/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kaleja**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 38 | **SESTDIENA, 1985. GADA 21. SEPTEMBRIS** | **35. GADS** | **SATURDAY, SEPTEMBER 21, 1985.**

SECOND CLASS MAIL | **REGISTRATION NUMBER 2249** | **CENA 1 DOLARS**

J. Grodnis

Latvijas universitāte

Latviešu tautas dziņa pēc augstākas izglītības nekad nav mainījusies. Tāda tā bija latviešu tautas apspiestības laikmetā un turpinājās tautas atmodas gados; mūsu tā laika nacionālie vadītāji rakstos un runās prasīja pēc latviešu augstākas mācības iestādes.

Tanī laikā Rīgā darbojās Rīgas Politechniskais Institūts vācu un krievu valodā.

Pēc daudziem un dažādiem mēģinājumiem 1919. gadā Rīgas Politechniskā Institūta reorganizācijas komiteja, kuŗu Pagaidu valdība pārvērta par Latvijas Augskolas komiteju, 1919.g. 11. jūlijā iesniedza Latvijas izglītības ministram K. Kasparsonam augstskolas dibināšanas projektu. Pagaidu valdība pārņēma Rīgas Politechnisko Institūtu valdības rīcībā un par Izglītības ministrijas Augstskolas departamenta vadītāju iecēla prof. Dr. Paulu Valdenu, kas kopā ar organizācijas komitejas sekretāru doc. Paulu Dāli sāka organizēt attiecīgās fakultātes. Latvijas augstskolu atklāja 1919. gada 28. septembrī svinīgā aktā universitātes aulā un turpināja Nacionālā operā. Šinī aktā izglītības ministrs K. Kasparsons teica: ,,Mēs stāvam uz zemes, kas mēs Latviju un viņas vēsturi. Bija vēl nesen laiks, kad par to domāt, kas tagad mums ir, bija sapnis, kad teica un ticēja: tad tas nāks šai zemē, kad akmens stāvēs virs ūdens un spalva grims dibenā.''

Jau tā paša 1919. gada 29. septembrī 940 studenti un 110 mācībspēki uzsāka darbu.

1923.g. 23. martā Saeima pieņēma Latvijas universitātes satversmi, ar kuŗu noteica, ka Latvijas universitāte ir augstākā zinātnes un izglītības iestāde valstī. Latviešu valodu noteica par mācības valodu. Saskaņā ar satversmi LU bija autonoma mācības iestāde pie Izglītības ministrijas. LU pirmais rektors bija Ernests Felsbergs un pēdējais Vilhelms Burkēvics. Tā bija apolītiska iestāde, un tās augstākais lēmējs orgāns bija universitātes padome.

Savos 20 pastāvēšanas gados tā kļuva par latviešu tautas Gaismas pili. Tā bija pazīstama un augsti vērtēta visā Eiropā mācībspēku un mīcību programmas kvalitātes dēļ.

Atceros mūsu Alma Mater viņas 66 gada atceres svētkos, pulcēsimies visi, kam dārga ir mūsu tēvzeme, šā gada 28.septembrī Latvijas universitātes svētku aktā. Šī atcere savas nozīmes dēļ ir liekama otrā vietā pēc Latvijas valsts pasludināšanas 1918.g. 18. novembŗa svētku atceres svinībām, jo līdz ar domu un cīņu par Latvijas brīvības izcīnīšanu 1918. g. 18. novembrī, parallēli ir gājusi doma par latviešu tautas augstākas izglītības iestādes organizēšanu.

Ticēsim arī mēs, kā to izglītības ministrs K. Kasparsons teica LU atklāšanas aktā, ka mūsu tautas brīvības sapnis un mūsu Alma Mater kļūs par reālitāti nākotnē, ka neticamais — kļūs īstenība.

Agrīnais rudens. Foto J. Ligers.

Latvieši nebija pārstāvēti

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Šoreiz pieminēsim divus ASV latviešu sabiedriskos darbiniekus, kuŗi nav vairs mūsu vidū. Viņi abi bija arī mūsu laikraksta līdzstrādnieki. Tā droši vien bija tikai liktenīga sagadīšanās, ka dažas dienas pirms miršanas no slimnīcas viņi piezvanīja agrā rīta stundā man — ne lai teiktu pēdējās ardievas, bet gan, lai skopos vārdos atstātu mudinājumu turpināt sludināt viņu iesāktos darbus.

Voldemārs Korsts bija viens no pirmajiem Amerikas latviešiem, kas uzskatīja, ka mūsu politisko prasību īstenošanā mums pašiem ir aktīvi jāiesaistās patvērumu zemju politisko partiju dzīvē. Paša V.Korsta aktīvitātes republikāņu partijā vainagojās ar to, ka Korstu vairākkārt uzklausīja pats prezidents Rēgens. Kaut ASV republikāņu partijā tagad Korsta vietā stājušies jauni spējīgi latviešu darbinieki, tie vēl nav sasnieguši Korsta rutinēto pieredzi, un varbūt ka tiem pietrūkst arī Korstam tik raksturīgā, gandrīz fanātiskā ticība mūsu lietas pozitīvam atrisinājumam.

Beidzamajā sarunā no slimības gultas Čikagā Korsts teica: ,,Par visām lietām nekad nevajaga padoties šaubām. Vai atceries, kā tapa Hanavas bēgļu nometne? (Korsts bija šīs nometnes vadītājs). Vēl pirms desmit gadiem mani daudzi sauca par Don Kichotu un izsmēja, kad es aicināju latviešus ielauzties republikāņu partijā. Neticamo mēs īstenojām, un smējēju balsis apklusušas. Kaut man aizejot rastos darba turpinātāji tikpat traki un apsēsti kā es biju.Remdenums nedod panākumus. To lai mēs visi atceramies.'' Divi dienas vēlāk no Čikagas pienāca sēru vēsts par Voldemāra Korsta nāvi.

Par Sigurda Rudzīša pašaizliedzīgo darbību un dzīvi Detroitā var liecināt visi šīs pilsētas latvieši. Par to var liecināt arī visiASV latvieši, jo S.Rudzīša devums latviešu sabiedrībai neaprobežojās ar Detroitu vien. Centrālās pārstāvniecības, Daugavas Vanagos, Virsnieku apvienībā, draudzēs un jaunatnes atbalstīšanas pasākumos Sigurds Rudzītis vienmēr atradās pirmajās līnijās. Bieži vien viņa vērtējums bija nesaudzīgs un nebūt neatbilda tai propagandai, kas sava iestādījuma reklāmēšanā centās ietekmēt pārējos latviešus. Manā priekšā vēl tagad ir Rudzīša piezīmes par vairākkārtēju ciemošanos Kalamazū.

Šā gada sākumā sarunā ar S. Rudzīti uzzināju, ka viņš nolēmis savu lielo aktīvitāti latviešu sabiedriskajā dzīvē apcirpt — ne spēka trūkuma dēļ, ne sarūgtinājuma dēļ, bet gan tikai tādēļ, ka uzskatīja par nozīmīgāku atlikušos dzīves gadus veltīt tiešai pretkomūnisma cīņai.

Tikai dažas dienas pirms negaidītās nāves viņš pastāstīja par nodomu šoruden doties uz Dallasu, lai tur piedalītos pasaules Pretboļševiku līgas kongresā. Viņš vairākkārt uzsvēra, cik nozīmīgi ir sadarboties ne tikai ar igauņiem un lietuviešiem, bet arī ar ukraiņiem, poļiem un citiem mūsu likteņbiedriem, kas visi cīnās pret mūsu kopējo ienaidnieku.

Kad pagājušajā nedēļā Dallasā notika četru dienu ilgais Pasaules pretboļševiku līgas kongress, atcerējos šo S. Rudzīša izteikto politisko gudrību.

Dallasā Rudzītim trūkstot, cik zināms, nebija neviena latviešu pārstāvja. Tāpat kā S. Rudzītis ASV, Kanadā latviešus stāties Pasaules pretkomūnistu līgas cīnītāju rindās pēdējos gados nepārtraukti

(Turpinājums 20. lp.)

***Latvijas universitātes dibināšanas atceres* SVĒTKU AKTS**

sestdien, 1985. gada 28. septembrī, pl. 17.00 TORONTO LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE IELĀ

Svētku runa: Latvijas brīnums

Dr. Edgars Andersons, tal!

Sekojoša koncertā piedalās **DV sieviešu koris Zīle** *diriģenta* **A. Purva vadībā.**

Pēc akta tējas vakars ar deju un atspirdzinājumiem.

APMEKLĒT AICINA

TORONTO KORPORĀCIJU KOPA un STUDENŠU KORPORĀCIJU KOPA

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1985. GADA 21. SEPTEMBRIS, 38. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

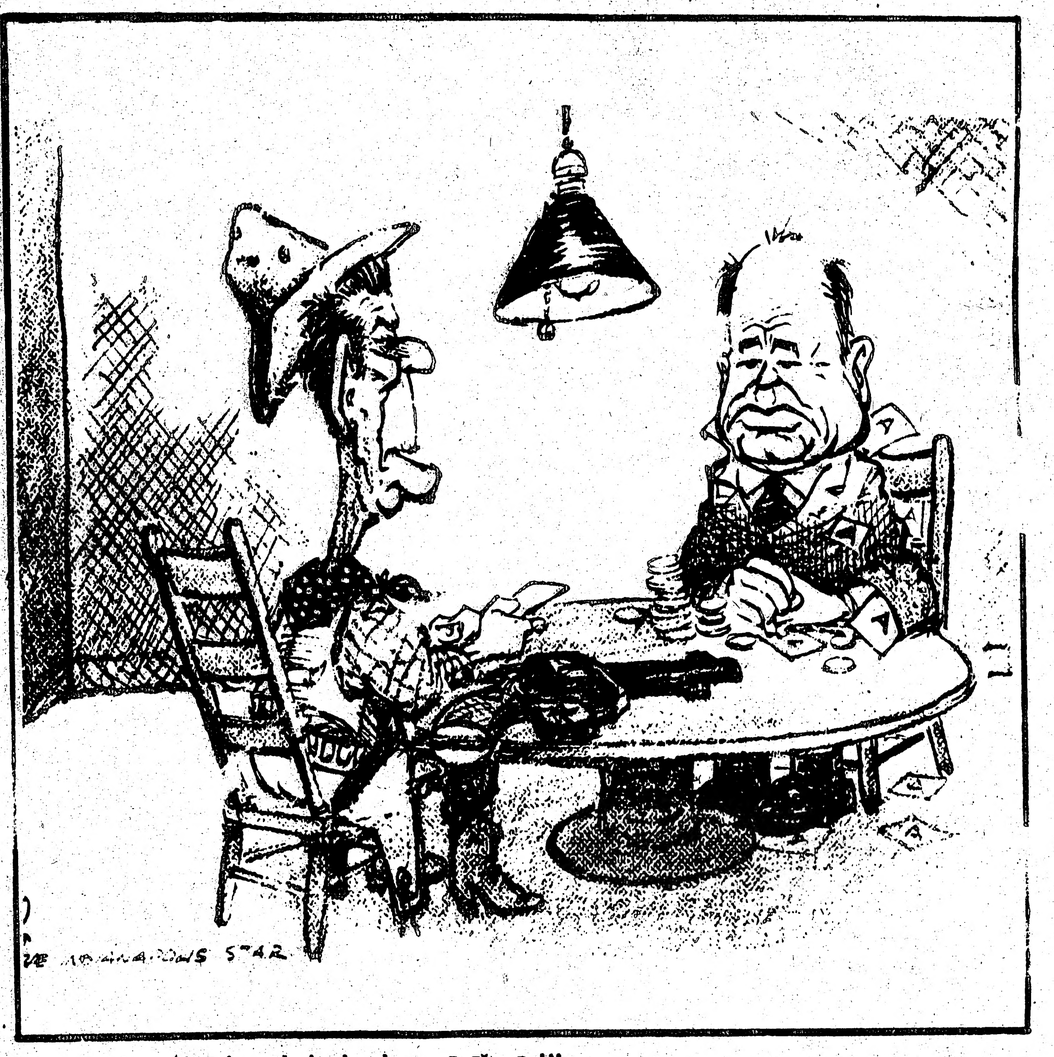

Ronijs: „Izmēģināsim vēlreiz, bet bez mānīšanās!"

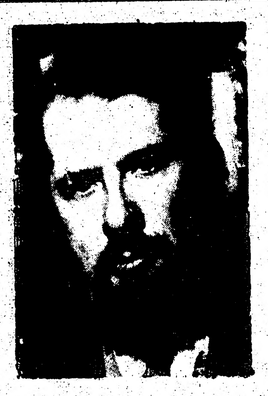

Viktors Kalniņš

Maize vēderam

Liekas, ka patiešām Padomju savienībā maize ir pamatprodukts pilsoņu pārtikā. Vispār, ja runājam par tradicijām, tad krievu zemnieku ēdienu kartē tai patiešām bija svarīga vieta. Latvijā un pārējās Baltijas valstīs, arī citās neslavu republikās, gaļas un piena produkti, arī dārzeņi, bet īpaši dienvidos augļi, jau no seniem laikiem bija uzturā lielā pārsvarā.

Tagad, liekas, ka maize bija pirmā vietā visu padomju cilvēku iztikā. Lai gan pēc pēdējām ziņām politisku iemeslu dēļ Baltijā stāvoklis ar pārtiku mazliet uzlabojies, protams, salīdzinot ar pēdējiem gadiem, taču daudz ko dabūt nav iespējams. Tirgus cenas ir pasakaini augstas.

Krievijas provincē stāvoklis faktiski paliek bez izmaiņām. Un ne tikai provincē, bet arī lielajās pilsētās. Nesen laikrakstā New York Times bija raksts, ka Maskavas 8 miljoni iedzīvotāju apēdot dienā 2500 maizes izstrādājumu tonnas. Tas ir daudz reizes vairāk nekā apēd un patērēs lielās Ņujorkas 11 milj. iedzīvotāji. Piebildīšu, ka Ņujorkā maizi patērē arī samērā daudz, jo pusdienu pārtraukumos vairums strādājošo pērk dažāda veida sviestmaizes ar gaļu un dārzeņiem.

Padomju propaganda mūžīgi atgādina, ka krievu maize ir pati garšīgākā un lētākā pasaulē, ka no 1955.g. maizes cenas nav cēlušās. Atļaušos apšaubīt šos apgalvojumus.

Vispirms valsts ceptuvēs ceptā maize nav izgatavota pēc visām technoloģijas prasībām. To ir spiesti atzīt arī paši uzņēmumu direktori. Ne jau tikai krievu maize kādreiz izcēlās ar labu garšu. Latvieši ārzemēs skumst pēc saldskābās maizes. Paši rīdzinieki var salīdzināt, kā ar gadiem krītas maizes kvalitāte. Pats esmu braukājis arī pa Krievijas provincēm, Ukrainu, Baltkrieviju un varu apgalvot, ka tur maizes kvalitāte ir vēl daudz sliktāka un gandrīz neatšķiras no tās, ko dod politiskajiem ieslodzītajiem.

Otrs melīgs apgalvojums ir par maizes lētumu. Jā, ja salīdzina ar attīstītajām zemēm, Padomju propaganda slēpj, ka maizes patēriņš sen jau nav labklājības rādītājs. Gluži otrādi, tas norāda uz trūcīgumu, citu pārtikas produktu trūkumu, nabadzību. Es neesmu apbraukājis visu pasauli, bet daudzās zemēs tomēr esmu bijis. Vislētākā maize bija Ēģiptē, pēc tam Grieķijā. Tur valdība nosaka zemu cenu, lai šo nabadzīgo zemju nabadzīgākajiem iedzīvotājiem būtu ko ēst.

Padomju vadītāji arī slēpj tautai, ka lielākā daļa no tā saucamās garšīgās krievu maizes izcepta no importētiem kviešiem, īpaši tie nākuši no Amerikas, kā arī Kanadas, Austrālijas un Argentīnas.

Importētie kvieši ir augstvērtīgāki, tie ir gandrīz ceturtā daļa no kopējiem padomju krājumiem, tādēļ lielajās pilsētās tos lieto maizei. Pašu krievu izaudzētie kvieši un citi graudu augi noder par izejvielu maizei provincē un lopbarībai. Tiesa, lopbarības trūkst. Trūkst tādā mērā, ka zemniekus tiesā, ja tie izbaro maizi lopiem. Tādi procesi ir kulminācijas momenti histeriskajā padomju kampaņā par maizes taupīšanu.

Un beidzot, vēl viens padomju paradokss. Kaut Baltijas republikas ir īpaši lopkopības republikas, tām uzliek diezgan smagas nodevas graudu augu ražošanā. Pagājušajā gadā Lietuva un Latvija, kaut arī zeme samērā maz piemērota graudaugu ražošanai (īpaši, ja salīdzina ar Ukrainu un Krievijas dienvidiem), sasniedza daudz augstāku ražību: Lietuvā 28,3 centneri no hektāra, Latvijā — 27 centneri no hektāra. Cik no tā palika pašu vajadzībām, cik no tā ieguva zemnieki lopu barošanai, paliek padomju noslēpums.

Lasītāju vēstules

ATBILDES

Ķegumnieka 7. sept. LA slejās ar savu rakstu — Vai Dārzs būs tikai latviešiem? — jautā tos pašus vecos jautājumus.

Par architektiem: Architekti mainījās svarīgu iemeslu dēļ. Pirmais architekts Gastons Korulis pats atteicās, kad valde pastāvēja, ka pie šī projekta veidošanas nelatviešu architekts nebūtu vēlams, kuŗu arch. Korulis bija ieteicis. Par sākumā veikto darbu arch. Korulis nekādu atlīdzību nepieņēma, un valde par visu viņam izteica pateicību. Par Dr. arch. Janišu legālu saistību dēļ pagaidām nav iespējams neko tuvāk izteikties.

Ar pašreizējo projekta darba progresu visi ir ļoti apmierināti, jo skaistākais, lielākais un vajadzīgākais latviešu projekts brīvajā pasaulē kļūst reālitāte. To būvē viena no lielākajām būvfirmām Kanadā pēc savu pašu architektu plāniem.

Visas vietas latviešiem: Visas vietas tiks rezervētas latviešiem tik ilgi, cik tas financiāli būs iespējams. Arvien vēl ir labs skaits brīvu vietu, uz kuŗām latvieši nepieteicās.

Finanču jautājums: Ziedotāju pilnsapulcēs vai padomes sēdēs tika izsniegti Ross-Touchett divu gadu pārskati, kas bija pieejami ieskatam.

Ida Holt,
bij. KD valdes locekle.

Red. piezīme: No vēstules izņemtas autores subjektīvās pamācības. KD valdes priekšsēdis Dr. J. Lūsis pag. nedēļā LA redakcijā labas sadarbības zīmē tikās ar red. A. Kundratu. Pārrunās iztirzāja, kā KD tapšanas, tā arī veidošanās pašreizējos un arī nākotnes nodomu jautājumus.

Es visu to apzinājos, bet tas bija ārpus mana ikdienas rūpju loka, līdz vakar saņēmu īsu pateicības vēstuli par pēdējo nelielo devumu Minsteres Latviešu Centram. Klāt bija pielikts ziedotāju saraksts līdz 1985. gada jūnijam. Ziedotāju saraksta sadalījums pa valstīm mani pārsteidza un apmulsināja, tāpēc izlēmu rakstīt šo vēstuli.

Latvieši Kanadā ziedojuši vienīgai pilna laika vidusskolas jaunbūvei pasaulē (Minsterē) nepilnus 4.000 dolarus. Tas ir tikai apmēram divas reizes vairāk nekā ziedojuši Vācijā dzīvojošie invalidi.

Tikai divi Kanadas latvieši ir ziedojuši pa 1000 dol. Lielākais vairums „simtu ziedotāju" ir DV nodaļas, baznīcas un nedaudz atsevišķi latvieši. Šķiet, sauja tautiešu Dziesmu svētku sajūsmā ir atstājuši savu sīkāko naudu, lai atbrīvotu kabatas un nomierinātu dvēseli.

Mēs, kas atstājām savus nespējīgos Vācijā steigā uz putras kalniem, laikam esam atstājuši savu labāko dvēseles daļu kaut kur ceļmalā. Mūsu pamestie — atstātie vājinieki un viņu pēcnācēji, kuŗi skaitliski nesasniedz pusi no Kanadā dzīvojošiem latviešiem, ir saziedojuši apmēram simtreiz vairāk nekā mēs to atradām par iespējamu.

Mēs, Kanadas latvieši, aizbildinādamies krājam zeķē vai kur citur „lietderīgi" ieguldinām, bet nedodam mūsu nākotnes garīgo centru un skolu veidošanai. Nožēlojami!

Leopolds Sīpoliņš.

SKOPIE ZIEDOTĀJI

Šovasar ar pāris nedēļu atstarpi es apciemoju Latviešu vidusskolu un skolas internāta un Centra jaunbūvi Minsterē, Vācijā. Sastapu grupu apbrīnojamā enerģijā darbojošos latviešus.

Enerģija un ideālisms neuzceļ ēkas, un talkā ir nākuši daudzi atsaucīgi latvieši, ziedojot savu iespēju robežās līdzekļus, lai latviski domājošā latviešu jaunatne, svešumā dzīvojot latviskā vidē, varētu iegūt vidējo un augstāko izglītību.

Atvadvārdi iemīļotam mākslas kalpam

Septembris mēdz iezvanīt vasaras beigas. Dārzos un laukmalēs zied vēlīnās puķes, daba tērpjas košā apvalkā... Taču šogad šim mēnesim piemita sērīga noskaņa. Pavisam negaidot tālajos aizsaules ceļos aizklīda pāris labu paziņu. Tautā saka, ka launas ziņas nākot pa trim kārtām. Šo parunu apstiprināja griezīgs tālruņa zvans ceturtā septembŗa vēlā stundā, kad sekretārs Arvīds Strucis man pavēstīja traģisko ziņu par Latvja priekšnieka Jāņa Zuntaka pēkšņo šķiršanos no dzīves. Nepavisam negribējās ticēt... Kā tas var sagadīties, ka tanī pašā gadā mūsu mākslinieku saimes jubilejas kausi tiek nomainīti ar sēru svecēm?

Tikai vēl pirms dažiem mēnešiem mākslinieks vērās pilns moža gara. Šī gada februāŗa beigās Latvis 30 g. jubilejas skates atklāšanas vakarā mēs abi kopā jo tīkami pačalojām, dalīdamies iespaidos par izstādītajiem darbiem. Likdams lietā savas erudītās organizātora spējas, viņš pierunāja mani uzņemties (un ne bez protesta) rakstīt par izstādīto kritisku apcerējumu. Ieteicu rindu citu, taču nekas Jāņa prātu nespēja grozīt. Manī ausa priekšstats — te ir cilvēks, kas pazīst pienākumu un savu uzdevumu! Laipns skats un veikla mēle! Cik dzēlīga izjūta — Jāņa vairs nav...

Likteņa asais zobens ir iecirtis jo dziļu brūci mūsu trimdas mākslas augumā, kas tik drīz neaizdzīs. Instinktīvi apjaušu, ka ar Jāņa Zuntaka aiziešanu esam pietuvojušies lielāku pārmaiņu slieksnim. Mēs pārdzīvojam laikmetu, kad visi vēlas kaut ko saņemt. Jānis pārstāvēja retumu; viņš nekavējās ziedot savu enerģiju un zināšanas kopības labad.

Kopš 1962.g. mājodams Toronto, viņš (ar pārtraukumu) kalpojis kā mākslinieku apvienības Latvis vadītājs. Gleznotāja visiemīļotākais temats ir ziemas ainava. Pēdējai vijas cauri dīvains lirisks siltums. Īpatnēja romantiska brāzmainība, tīta dziļu, sulīgu toņu gammā. Sniegi aizvien ir simbolizējuši klusumu, izbēgšanu aistētisku ilgu tālēs... Un tādu klusa sapņotāja attēlu mēs saredzējām, kā arī paturēsim atmiņā par aizgājušo mākslas draugu, Latvja saimes ilggadējo vadoni Jāni Zuntaku.

"... Mīļie, mans ceļš nu ir galā,
Mitrums visapkārt jau pūš;
Klusi še smiltājā baltā
Sairs kā piegāzes sniegs
Ideju pasaule staltā —
Cenšoņa vienīgais prieks.
... Tāli, tāli pulkstens zvan...
(V. Plūdons — Rekviems).

Skumjās vītas ardievas teic Latvja biedri un draugi.

Elmārs Dambergs

Uz rudens pusi.

Jāņa Zuntaka † akvarelis.

Aiz dzeloņdrātīm

Egils Kalme BRĪVĪBAS ĒNĀ, vēsturisks romāns, apgāds Gauja, autora ilustrācijas, 145 lp., brošēta, 1985.

Latviešu literātūrā nav daudz gadījumu, kad autors savu darbu izdod sveš-valodā, bet pēc tam pārtulko latviski. Egilam Kalmem 1979. gadā angļu valodā iznāca romāns „In the Shadow of Freedom" ar metienu pāri par 20.000 eksemplāriem. Amerikāņiem brošēts izdevums ar šādu tirāžu ir minimāls, latviešiem tas bija neparasts panākums. Grāmata tirgū nav vairs dabūjama.

Autors grāmatu pārtulkoja latviski, bet šķīrās no šīs zemes 1983. gada februārī, neredzot tās iespiešanu. Ar viņa atraitnes, sveštautietes, gādību, tagad iznākusi latviskā versija. Pa lielākai daļai tas ir tiešs literārs tulkojums, ar maziem pārgrozījumiem, dažus teikumus izlaižot, dažus pievienojot. Latviešu valodā lasītājs spilgtāk izjūt latviešu leģionārus. Otrā pasaules kaŗa pēdējo dienu cīņās un gūsta grūtībās. Vāku zīmējumā latviskais vairodziņš apvīts ar dzeloņdrāti.

Grāmatas astoņās nodaļās aprakstīts kaŗa beigu posms no 1945. gada 20. aprīļa, kad latviešu vienības ieradās Berlīnes apkārtnē, līdz 1946. gada 21. februārim, kad latviešus atlaiž no gūsta Beļģijā.

Cīņa par Baltijas valstīm bija zaudēta, latviešu kaŗavīrs negribēja mirt, bezcerīgi aizstāvot Vācijas galvaspilsētu. Leģionāru vienīgā vēlēšanās bija glābt dzīvību un nokļūt brīvībā pie sabiedrotiem, cerot, ka pēc cīņām Vācijā varētu turpināt kaŗu pret Padomju savienību. Pulkvedis Janums pie Berlīnes saviem vīriem paziņoja, ka viņš negrib, ka kristu krievu gūstā — latvieši dosies pie amerikāņiem. Pulkveža vadībā leģionāri pārvar dažādas grūtības, sešās dienās neēduši noiet 140 km.

Janums savus padotos sauca par dēliem, un leģionāriem bija liela ticība un paļāvība pulkveža spējām izvest cīnītājus no gūsta situācijām ar nelieliem zaudējumiem. Kad Landekas ielenkumā Pomerānijā daudzi cīnītāji bija zaudējuši cerību izlauzties, parādījās Janums ar savu grupu un ar nosvērtu rīcību palīdzēja leģiona atlikušām daļām izlauzties brīvībā. Viņu cienīja ne vien viņa daļas kaŗavīri, bet visi leģionāri.

Pie amerikāņiem latvieši piedzīvoja pārsteigumus. Viņi bija cerējuši, ka kopā ar amerikāņu ģenerālis brīnījās, kāpēc latvieši nākuši tālo ceļu un nav padevušies krieviem pie Berlīnes. Par ideju turpināt cīņu ar sarkanarmiju amerikāņi smējās. Izrādījās, ka ne vien latviešu, bet daudzu miljonu austrumeiropiešu cerības ir veltas. Gūstekņiem bija jāgul uz atklāta lauka, uzturs bija ļoti trūcīgs. Leģionāri dažādā veidā mēģināja papildināt savu ēdienu, pat izlienot caur drāšu žogu brīvība un pēc pāris dienām atgiežoties ar miltiem un dārzeņiem.

Pārvietojoties no nometnes uz nometni, latvieši sastapa brīvības cīnītājus no 12 dažādām zemēm, pie kam poļi bija cīnījušies ar trim dažādām varām: ar angļiem pret vāciešiem, ar krieviem pret vāciešiem un ar vāciešiem pret krieviem. Kad vlasoviešus izdeva krieviem un latviešu leģionāriem sāka meklēt asins grupu, latvieši noprata, ka arī viņus varētu sūtīt pie krieviem. Krievu virsnieki apmeklēja gūstekņus, un tiem bija nelieli panākumi pārliecināt atgriezties.

Leģionāri nometnē izgatavoja leģiona latvisko emblēmu, sārto krāsu iegūstot no sasmalcinātiem ķieģeļiem, bet balto no oļiem. Notika pašu sarakstītu lugu izrādes, kursi, ienāca arī dažādas ziņas par notikumiem ārpusē, izdeva pat avīzi.

Pēdējās nodaļās attēlota gūstekņu nometne Beļģijā ar bēdīgiem dzīves apstākļiem. Te krieviem izdod kapteini Laukertu, bet pulkvedis Krīpens izdara pašnāvības mēģinājumu. Gūstekņi no trim Baltijas valstīm Beļģijā pavada nežēlīgu ziemu.

Autors grāmatā ievijis daudzus vēsturiskus faktus. Aprakstīta Latviešu leģiona tapšana, uzdevums un vadība, baltiešu deportēšana uz Sibīriju, minēta Drēzdenes nopostīšana, sarkanarmijas nelietīgās izdarības ar vācu un baltiešu bēgļiem Austrumprūsijā, Jaltas un Potsdamas līgumi, ko sacījis ģenerālis Eizenhauers vai pāvests Romā.

Autors angļu valodā cenšas iepazīstināt sveštautiešus ar latviešu leģionāru brīvības cīņām, Latvijas vēsturi un gūsta smagumiem. Par anglisko versiju viņš saņēma Kultūras Fonda atzinības rakstu.

Latviešu izdevumā lasītājs iespaidus uzņem spilgtāk, darbība vieglāk izprotama, sevišķi tiem, kas paši piedalījušies Januma kaujas grupā pie Berlīnes vai bijuši gūstā pie amerikāņiem vai vēlāk Beļģijā. Šī bija lielākā latviešu leģionāru gūstekņu grupa vienkopus. Nereti vienā grupā bija cīņu biedri no tās pašas vienības, kas bija cīnījušies Pomerānijas kauju laukos vai Krievijā. Grūtībās biedri viens otram mēģināja palīdzēt, tie viens otru uzmundrināja, deva draugam ievilkt kādu dūmu, ja gadījās tikt pie cigaretes.

Tas bija laiks, kad latviešu leģionāri jutās pievilti. Ar kaŗa beigām un Vācijas beznoteikumu kapitulāciju, nebija vairs nozīmes cīnīties pie Berlīnes vai citur, lai tikai par dažām dienām paildzinātu Vācijas bojā eju.

Uzvarētāji amerikāņi un angļi neizprata latviešu stāvokli, tie nezināja latviešu kaŗošanas iemeslus un apstākļus, viņi tos uzskatīja par Padomju savienības tautu sastāvdaļu. Sabiedroto atrisinājums latviešiem bija vienkāršs: tie nosūtāmi atpakaļ uz savu dzimteni, kas ir Padomju savienības sastāvdaļa. Ar to jautājums būtu atrisināts. Bez tam viņi latviešus uzskatīja par brīvprātīgiem, kas aiz labas gribas un varbūt savtīgos nolūkos pieteikušies cīņā vācu pusē.

Arī latvieši jutās vīlušies, no uzvarētājiem sagaidot kaut ko citu. Tie bija cerējuši, ka kopā ar amerikāņiem un angļiem varēs cīņu turpināt pret komūnistiem. Vilšanās bija liela, kad ne sabiedroto vadība, ne kaŗavīri par to negribēja nekā dzirdēt. Vīlās arī tie, kas bija cerējuši, ka bagātā Amerika gūstekņus kārtīgi paēdinās. Gūstekņi saņēma tikai niecīgu pārtikas devu un retos gadījumos kādu cigareti. Cerētās ātrās atlaišanas vietā latviešus nosūtīja uz Beļģiju. Arī beļģi ar savu izturēšanos tos pievīla.

V. Irbe

Daumants Vītols.

Dižena Jaunatnes Dziesmu dienu parāde

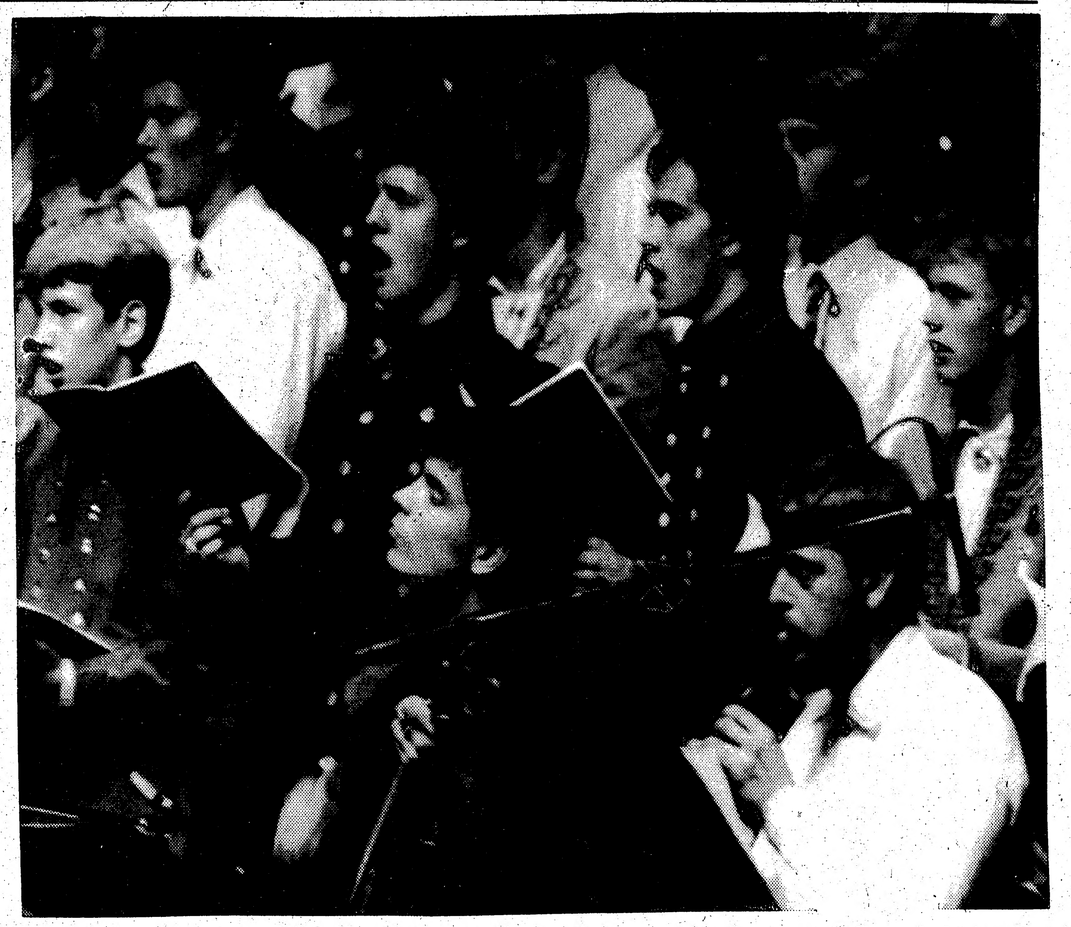

Montrealā vareni skanēja mūsu jauniešu vienotās balsis. **Foto J. Neimanis.**

Alberts Jērums savā laikā rakstīja par pirmajiem Dziesmu svētkiem Anglijā, ka no Ņukastles līdz Anglijas dienvidiem koŗi sasaucas kopējā latvju dziesmā Londonā. Toreiz sajūsma bija spontāna, bet nevienam gan acu priekšā nepaslīdēja nākotnes perspektīva, ka vēlākos dziesmu svētkos un jaunatnes dziesmu dienās latvieši sasauksies pāri okeaniem un kontinentiem! Tas nu ir noticis! Arī š.g. Darba dienas garajā nedēļas nogalē no 29. augusta līdz 2. septembrim Montrealā 5. Latviešu Jaunatnes Dziesmu dienas bija pulcinājušas dalībniekus no aizjūras kontinentiem. Diriģenti un komponisti Marks Opeskins no Vācijas, Guntars Gedulis no Venecuelas un Andris Mantenieks no Anglijas. Marks 20 gadu vecumā 1973.g. izbraucis no okupētās Latvijas.

Šajā laikā nebija nekāds pārsteigums, ja busos un apakšzemes vilcienos biežāk saklausīja latviešu valodu, jo visi ceļi veda uz Elizabetes viesnīcu vai Place des Arts moderno celtni, kur notika visi svētku sarīkojumi. Svētku laikā viesnīcā darbojās informācijas birojs, svētku skate, tirdziņš, daļēji arī Krišjāņa Barona skate sakarā ar Dainu tēva 150 g. dzimšanas jubileju. Šīs Dziesmu dienas notika Krišjāņa Barona 150 g. dzimšanas dienas un pašu Jaunatnes Dziesmu dienu 10 g. jubilejas zīmē. Salīdzinājumā veidošanos no pirmajām līdz piektajām Dziesmu dienām var tikai atzinībā apsveikt.

Iepriekšējie raksti presē norādīja, ka jaunatne pati ierosinājusi Mūzikas nometni un pati ierosinājusi Dziesmu dienas rīkot Kr. Barona cildināšanai.

Pieredze masu skatu veidošanā krasi saredzama. Ja pirmajā reizē bija burzma deju un koŗu sarīkojumos, tad tagad izdomātas un veikli izplānotas paredzētās maiņas. No smējēju Varoņdarbiem līdz 32 galvu orķestrim, kas savu slīpējumu ieguva Mūzikas nometnē Orfordā pēdējā nedēļā pirms svētkiem.

Pašaizliedzība, uzupurēšanās, materiālie līdzekļi runā par šo 32 mūziķu degsmi. Tie nākuši no ziemeļiem un dienvidiem, no austrumiem un rietumiem, tie negrib pazust viens otram pēc Dziesmu dienu nobeiguma, bet izteikuši vēlēšanos pēc laika atkal tikties Orfordā, starplaikā ar varbūtējiem kuplinājumiem sastāvā. Priecāsimies par jaunatnes panākumiem, par augošo pasāktā darba turpinātāju skaitu! Štauveru pāris, pēdējās Dziesmu dienās it kā paslēpies aiz rīkotājas jaunatnes muguras, tomēr savu vadošo vietu nav zaudējis. Bez viņu enerģijas un uzņēmības diezin vai veco svētki un jauno dienas nebūtu sakusušas vienā vienībā. Ja tas līdz šim vēl nav noticis, tad turpmāk tam neizbēgami jānāk, jo, cik ilgi tad vēl vecie un cik ilgi tagadējie jaunie nebūs jau vecāki!

Mārtiņš Štauvers pats paredz vēl vienas Jaunatnes Dziesmu dienas atsevišķi, un pēc tam kopēji. Vai jau nākamajos nevarētu iekārtot vienu dienu lielajiem svētkiem un vienu dienu jaunatnei? Kas tie būtu par vienotiem svētkiem! Manifestācija, kas radītu mūsu ienaidniekos neziņu un nedrošību par pundurīša spēku, vērstu pret milža sasāpējušām, vārīgām vietām!

Sarīkojumu virkne bagātīga, kuŗai visumā laika un varbūt daļēji arī maka dēļ nebija iespējams izsekot. Taču apmeklētāju papilnam visos, visvairāk baznīcā, tautas deju uzvedumā un Dziesmu dienu galvenā koncertā.

Svētku atklāšana lietainā laika dēļ notika Elizabetes viesnīcā. Pēc Dziesmu svētku karoga ienešanas A. Mantenieks (no Anglijas) diriģē savu komponēto Fanfare pūtēju ansamblim un sitamiem instrumentiem. Sarīkojumu vadīja J. Tērauds jun. Pēc PBLA priekšsēža Dr. Pavlovska un padomes priekšsēža uzrunām nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Sekoja LNAK priekšsēža T. Kronberga, LNJAK priekšnieces D. Veinbergas, ALA pārstāves B. Abulas, ALJA Z. Reines, Anglijas Dziesmu dienu rīc. kom. priekšsēža V. Auera, Rietumkrasta rīc. kom. priekšnieka A. Ritmaņa, Toronto rīc. kom. priekšnieka Ž. Šmita, Kursas direktrises D. Cilnes un DV centrālās valdes pārstāvja A. Kursieša apsveikumi, kuŗos izskanēja lepnums par jauno paaudzi, kas vij tautiskās dzīves vainagā savu daļu, nododot šo dienu vīto vainagu Latvijai. Rīcības komitejas priekšsēdis R. Klaiše noslēgumā norādīja, ka jaunatnei, lai tā būtu darba turpinātāja, jāiegūst sava vieta, sava māka un pieredze.

Atklāšanai sekoja dievkalpojums Mary Queen of the World katedrālē — blakus Elizabetes viesnīcai. Dievkalpojumā piedalījās archibīskaps A. Lūsis, LELBA pārvaldes priekšn. prāv. V.Vārsbergs, LELBA Kanadas apgabala prāvests A. Voitkus un māc. G. Hūns. Sprediķoja māc. L. Saliņš. Varenā katedrāle nebija pieredzējusi tik daudz latviešu vienkopus, un dievkalpojumā sevišķu svinīgumu radīja garīdznieku jaunatnei veltītie vārdi un pašas jaunatnes līdzdalība dievkalpojumā ar evaņģelija lasītājiem, 3 ērģelniekiem — J. Tērauda jun., K. Prāmnieku un M. Prāmnieci un kamerkori D. Šmites un M. Opeskina vadībā. Pēdējais diriģēja savu komponēto 83. psalmu ērģeļu pavadījumā (K. Prāmnieks), kuŗā ienaidnieku viltīgos nolūkus runas koris lika izskanēt katedrāles augstajās velvēs: „Nāciet, izdeldēsim viņus kā tautu!" No turienes tie iekrita klausītāju sirdīs, izjūtot, ka tā var likt skanēt tikai tas, kas pats to savos plecos iznesis un kas pats redzējis tautas traģisko stāvokli. Bet... vienmēr atgadījies kāds „bet". Tam tā jābūt arī šoreiz.

Pirmo dienu noslēdza Iepazīšanās vakars Elizabetes viesnīcā, kuŗā piedalījās Montrealas dziesmu ansambļi Lukturs un Mērnieku laiki.

Otru dienu ievadīja Dr. V. Vīķes-Freibergas referāts Dainu tēva dainu pasaule. Savāktās dainas Kr. Barons rūpīgi pārrakstījis un izvietojis 70 atvilktnēs. Ar visiem variantiem kopskaits ap 218.000. Lai latviešu tautas cieņa Dainu tēvam par viņa mūža darbu nebeigtos nekad! Pats viņš savu darbu vērtē kā ļoti nozīmīgu.

Man klintsakmeni neveļiet,
Man pieminekli neceliet:
No latvju dainām tas jau celts,
Un nerūsēs šis tautas zelts.

Žēl, ka mikrofons nedarbojās. Bez tā referentes tīkamās balss gradācijas dažkārt pazuda nesaklausītas.

Tautas deju uzveduma vadītājs E. Kalviņš visu dejotāju saimi uzlaida skatuvē tikai pašās beigās, citādi uzveduma atsevišķās daļās piedalījās tikai tik daudz, cik to atļāva skatuve. Maiņa bija izkārtota tik elastīga, ka nemaz neradās iespaids par uzveduma pārtraukumu. Tautas deju pielīdzinājums kuplai liepai trāpīgs, tās saknēm, stumbram un zariem simbolizējot dejas ar raksturīgiem tautas elementiem choreografijās, turpretim lapas un sēklas simbolizē jaunākā laika choreografijas — pat ar svešiem elementiem. Vai tās kā lapas rudenī nobirs un iznīks vai kā sēklas dzīs jaunus asnus, to rādīs nākotne — tā nobeidza pieteicēja Inga Kukse.

(Turpinājums 6. lp.)

Jaunā latviešu kultūras sardze bija spoži pārņēmusi 5. Jaunatnes Dziesmu svētkos Montrealā. **Foto J. Neimanis.**

Nozīmīgākie notikumi Latvijā

Vilis Hāzners

(Turpinājums)

Kā pēdējo ,,republikas aparātu'' t.s. parlamants apstiprināja Augstākās tiesas sastāvu šādā kārtībā:

Priekšsēdis — Gvido Zemribo, priekšsēža pirmais vietnieks — Jānis Vilders, vietnieks — Aleksandrs Moskvins. Tiesas locekļu skaitu izraudzīja — 27 un tiesas piesēdētāju skaitu — 285.

Gvido Zemribo līdz šim bija Augstākās tiesas priekšsēža pirmais vietnieks. Dzimis 1932. gadā. Beidzis LVU. Latvietis. Līdzšinējo AT priekšsēdi B. Azānu pensionēja. Arī šīs Augstākās tiesas sastāvs ir partijas biedri, viss vairums bez jebkādas juridiskās izglītības. Tāpat viss vairums nelatviešu. Visas tiesu lietas norit krievu valodā. Ja kāds tiesājamais krievu valodu neprot, tad tā rīcībā ir tulks.

Latvijas PSR Augstākā padome līdz ar to visiem tās 325 locekļiem bija amatus devusi. Cits jautājums ir, kā tie tos pratīs pildīt, bet republiku pārvaldošai komūnistu partijai tas nav svarīgi, jo tās ļaudis visus vada partija, kuŗa arī nosaka, kā darbi darāmi!

*

1985. gada 18. aprīlī Latvijas KP CK birojs rīkoja republikas partijas aktīva sanāksmi, kuŗā izskatīja jautājumu par ,,LKP partijas komisiju darba praksi un uzdevumiem kontroles pilnveidošanā, tālākā partijas un valsts disciplīnas nostiprināšanā, cīņas pastiprināšanā pret komūnistiskās morāles normu pārkāpumiem.''

Referātu, kā parasti, nolasīja CK pirmais sekretārs Boriss Pugo. Kā pats referāta temats liecina, partijas iekšējā kārtība pat pēc 45 gadu valdīšanas laika Latvijā nav nostiprinājusies un nekārtības visās valsts darba jomās parādās ik dienas. To liecināja viss Pugo runā teiktais un to liecina arī neapmierinātība, kādu izrāda Maskava, jo tā, sagaidot savu partijas XXVII kongresu, kas notiks 1986. gada 25. februārī, grib parādīt tautai, ka komūnistiskā partija spēj valsti vadīt. To uzsvēra arī šajā Rīgas sanāksmē piedalīdamies un runādams PSKP CK partijas kontroles komitejas priekšsēdis M. Ponomarjovs. Pēdējais, un it sevišķi Pugo, abi atzina, ka partijas darba kontroles veikšana norit nepilnīgi un, saprotams, ka šajā sanāksmē nolēma visu to novērst. Bet šādi lēmumi un solījumi jau notiek ikgadus, pat vairākkārt! (VH)

Jau pēc mēneša — 18. maijā — notika atkal LKP CK plēnums, kuŗa darba gaitā bija no jauna jautājums, ka republikas partijas organizācija varētu labāk izpildīt savus lēmumus, lai ,,cienīgāk sagaidītu PSKP XXVII kongresu''. Runāja atkal Pugo, gaŗākā referātā apskatīdams nepieciešamā darba lietišķīgumu, atbildības un iniciatīvas trūkumu novēršanu. Pugo diezgan vaļsirdīgi pieminēja daudzos trūkumus un nekārtības, uzsvērot īsumā, ka ,,netiek izpildīti pilnībā darba plāni... vairāk jānoskaidro kāpēc notiek nepilnīga produkcijas piegāde un kāpēc uzņēmumi bieži koriģē savus plānus... kāpēc netiek izdarītas sociālās saistības un līdz ar to šis piecgades plāns... Daudzās darba vietās ļaudis nestrādā ar pilnu atdevi un apziņgumu... Notiek materiālu izšķērdēšana un zudumi... Daudz darba iekārtas stāv dīkā vai netiek izmantotas ar pilnu jaudu (tika pārskaitīti arī vainīgie uzņēmumi un to nebija maz, VH)... Daudzos uzņēmumos par lēnu izpilda būvplānus... Vāji tiek organizēts politiskais masu darbs un darbs vispār... Nekur netaupa kurināmo, izejvielas, materālo un elektroenerģiju izmanto neracionāli... par daudz arvienu vēl ražo brāķi... Pārāk neatbildīgi izturas pret partijas un valdības norādījumiem, par daudz lieli ir darba laika zudumi, nekur nenostiprina darba disciplīnu, visur nekavējoties jānodibina kārtība (ko atgādina jau 45 gadus, VH)... Par maz pārkārto tautas saimniecības nozares un to izmantošanu uz modernākiem pamatiem... Viss vairums mašīnu un darba galdu ir jau novecojušies... Tikai viena trešdaļa no darba apstākļiem pasākumos un uzņēmumos tiek uzlabota, pie tam nepilnīgi un pavirši... Par maz atbildības vada ministrijās un resoros... Pagājušā gadā netika veikts plāns vairākās ļoti svarīgās zinātnes un technikas attīstības pozicijās. Būtiskas pārmaiņas nav notikušas arī šogad... Daudz augstākas prasības jāizvirza saimnieciskajiem vadītājiem... Kaut ir zināmas mērķprogrammas, tās daudzas neizpilda. Tā, piemēram, pag. gadā gandrīz katrs ceturtais republikas uzņēmums neizpildīja uzdevumus, kas noteikti roku darba samazināšanas programmā... Produkcijas — it sevišķi tautas patēriņa preču — kvalitātes celšanas tempi arvienu vēl neapmierina tautas prasības resp. vejadzības... Jaunuzbūvētie elektrovilcieni, kādus ražo Rīgā, visi ir brāķis, tiek aptraipīts Latvijas rūpniecības spēks... Šo vilcienu ražošana pat bija jāpārtrauc, notika milzīgi ekonomiski zaudējumi, kaut visus vainīgos bargi sodīja... Vispār produkcijas technīskais līmenis nekur neatbilst mūsu laika prasībām... Galīgi sliktu darbu veic Rēzeknes slaucamo aparātu rūpnīca, kuŗa ir lielākā visā Padomju savienībā. Tās ražotie aparāti visu laiku ir brāķis, jo ierīces atstājot govis pusizslauktas... Vēl arvien lielas nepilnības ir pārtikas rūpniecībā. Te jau ir iekrājies gadiem ilgi neizpildīta plāna parāds, kuŗu vairs novērst nevar... Trūkst vēl vispār arvienu pārtikas preču... Sezonas darbu kvalitāte ir zema... Lauku būvniecība neiet pēc plāna, piem., šogad no plānā paredzētiem 92 lopkopības cechiem lietošanā varēs nodot tikai 52!... Piena izslaukumi vēl arvienu ir zemi... Zems ir arī un tāpat bez atbildības saimniecības vadītāju un speciālistu kadrs, it sevišķi tādos rajonos, kā Gulbenes, Ludzas, Liepājas un Jelgavas, kur stāvoklis ir katastrofāls!... Visur neatbildīgi strādā partijas komiteju pirmie sekretāri... Atpalikusi arī kultūras sadzīves un saimniecības piekšmetu izlaide... Vispāri katrs sestais republikas uzņēmums patēriņa preču ražošanā nav sasniedzis plānotos rādītājus vai arī samazinājis šo preču izlaides apjomus... Slikti darbojas tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu dienests... Pierādījums tam ir, ka maijā Rīgā vairs nebija dabūjami kartupeļi (kaut pagājušā gadā kartupeļu ražas bija lielākas kā jebkad tagadējā Latvijā, VH)...

Neapmierinoši visā republikā ir arī dzīvokļu apstākļi, atpūtas un tūrisma jautājumi... Iedzīvotājiem trūkst arvienu nepieciešamo materiālu dārzu mājiņu būvei un iekārtošanai... Tajā pat laikā daudzi partijas atbildīgie darbinieki būvējas uz nebēdu, tiem pietiek visa, tie krāpj valsti. Saprotams, ka tos sauc pie stingras atbildības... (Daži pat zaudējuši jau partijas biedru karti, VH).

Nav nokārtots arī pilnīgi veselības aizsardzības stāvoklis, tautas izglītības jautājumi un — galvenais — politiskās un ideoloģiskās audzināšanas darbs... Nav panākta arī sociālistiskās likumības, disciplīnas un organizētības maksimālā nostiprināšanās.. Nesamierināmi jācīnās pret žūpību un alkocholismu un visu to, kas ir pretrunā ar sociālistiskās dzīves normām... Līdz šim nav bijis itin nekādu panākumu atturīgumam no dzeršanas posta...

Visur jāpalielina kontroles pasākumi: neviens darbinieks nedrīkst palikt ārpus pastāvīgas un stingras kontroles. Kontroles uzdevumos gan pastāv ļoti daudz nepilnību... Partijas sapulces un konferences nedrīkst pārvērst par pļāpātuvēm...

(Turpinājums sekos)

Latvju rakstu raudzis
šķiedras darbiem

Saturs: Latvju tēlotājs raksts, tā saturs, konstrukcija un piemērošana materiāliem. Ievads latviešu stilu mācībā un kompozicijā. Formāts 11''x15'', lappušu skaits 240. Daļa iespiedumu krāsās.

Grāmatas cena varētu būt no 50—60 dol., atkarībā no iespiesto grāmatu skaita. Subskribentiem paredzēta 20% atlaide ar 50 dolariem par eksemplāru. Čekus rakstīt uz vārda: ,,**Ornaments'' — E. Jansons.**

Grāmatu cer iespiest 1986. gada pirmajā pusē. Pēc grāmatas iznākšanas ar subskribentiem norēķināsies kā solīts.

Erna Puriņa-Jansone
6836 Aetna Ct., Wauwatosa,
Wisconsin 53213, U.S.A.

Šai pašā reizē ziņoju, ka grāmatas **Māte meitai pirmā burtnīca vēl rokrakstā; sagatavošanā ir vēl Aušanas mācība.** Tās iznāks pēc Rakstu raudža.

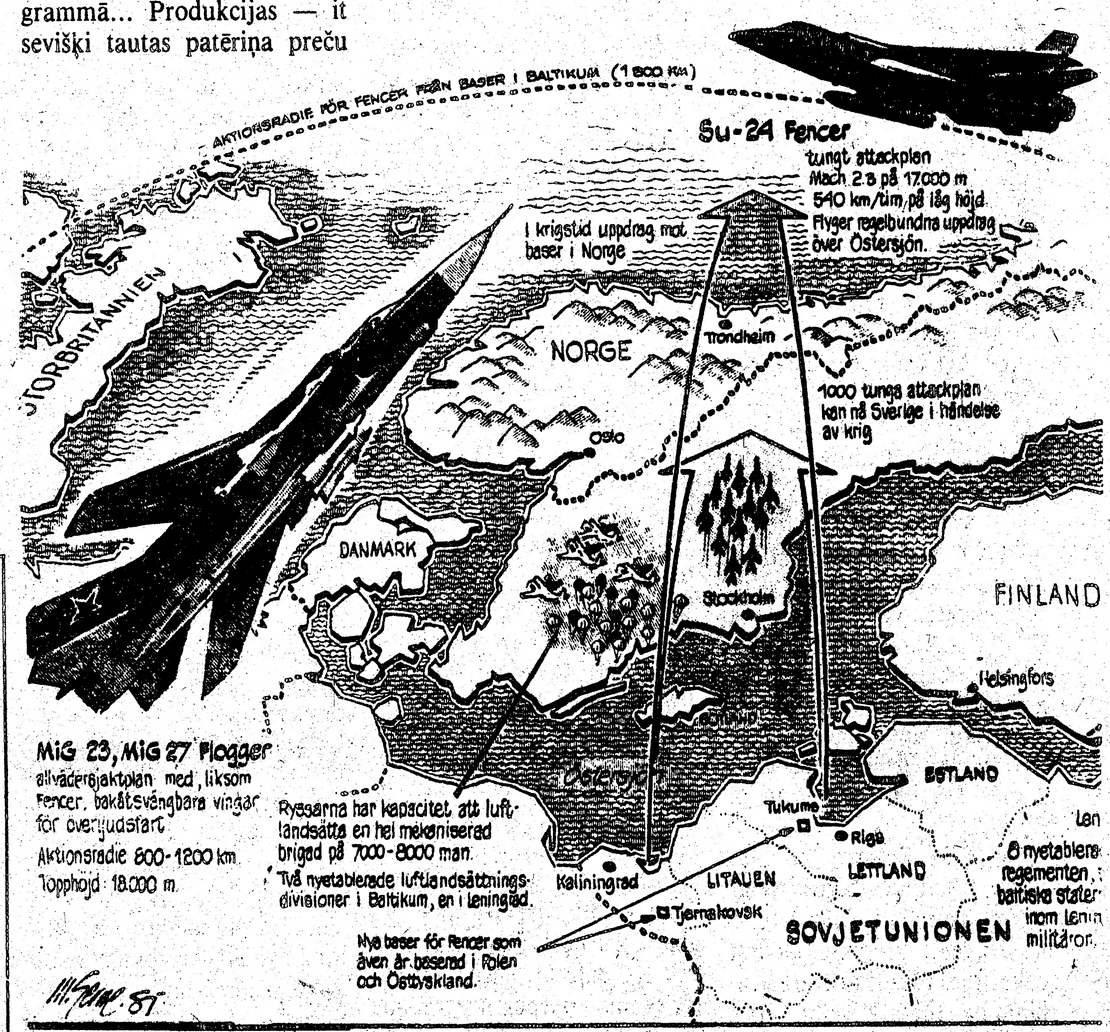

1000 smagās uzbrukuma lidmašīnas var sasniegt Zviedriju. Okupētās Baltijas valstīs uzbūvēta jauna gaisa armāda ar bazēm Tukumā, Rigā, ar bazēm pie Kaļiningradas un Černakovskas, tālāk Austrumvācijā un Polijā. No Baltijas telpas krievu lidmašīnas var sasniegt arī Angliju un atgriezties, jo parādījušās jaunas modernu tipu lidmašīnas. Karte runā pati par sevi. Baltijas telpā atrodas arī divas invāzijas divīzijas un viena pie Ļeņingradas. Šīs ziņas laikrakstam Expresen sniedz Zviedrijas gaisa spēku šefs S.O. Olsons.

„L''

Dižena Jaunatnes...

(Turpinājums no 4. lp.)

Sarīkojuma „Kr. Barona daudzinājums'' vadītājs bija Jānis Mateus. Piedalījās teicēji, soprāns Rita Jerumane, Hamiltonas koklētāju—dainotāju grupa ar vadītāju Astrīdi Sīli un mūzikālās daļas vadītāju Jāni Dindzānu, Montrealas ansamblis Mērnieku laiki un Aivars Staško (spēlēja kokli un stabuli). Daudzinājumā ietvēra trīs posmus cilvēka mūžā: kristības, kāzas un bēres. Teicēji skandēja attiecīgas dainas, koklētāji un dziedātāji atskaņoja piemērotas tautas melodijas. Ievadā sarīkojuma vadītājs nolasīja Kr. Barona mazmeitas Lidijas atmiņu stāstījumu par Barona pirmajām skolas gaitām un vēlāko mātes rūpību par paša Barona centību kāpt solīti pa solītim toreiz tik stāvajā izglītības kalnā.

Jaunatnes orķestŗa koncerta programmā daži darbi norādīti stīgu orķestrim (Jāņa Mediņa Ārija, Jāņa Kalniņa Variācijas par tēmu Gaŗezers un Guntara Geduļa Koncerts klarnetei ar orķestri), divi kamerorķestrim (Imanta Mežraupa Svīta vijolei un kamerorķestrim un Pēteŗa Aldiņa Kustības saksofonam, klavierēm un orķestrim), viens pūtēju orķestrim (Ilze Akerberga — Latviešu svīta) un divas kantātes kamerkorim un orķestrim (M. Kristapsona Pār tumšiem ūdeņiem — Klāras Zāles teksts un D. Aperānes Balsis — ar Mirdzas Čuibes tekstu Bārenīte un Jāņa Petera tekstu Es savā zemē gribu kļūt par zvanu).

Vadonī atzīmēti 40 jauni mūziķi, bet uz estrādes tik daudz nebija. Orķestrim slīpējumu deva Mūzikas nometnē, iespējams, ka viens otrs atkrita. Māris Kristapsons orķestŗa priekšā stājās 4 reizes, pašam diriģējot savu kantāti. Tā mūzikālais ietērps un atskaņojums bija viens no labākiem Dziesmu dienās. Itin sekmīgi trīs reizes orķestŗa priekšā stājās Imants Mežaraups, bet Dace Aperāne tikai vienu reizi, diriģējot savu kantāti Balsis. Divu autoru teksti — Mirdzas Čuibes trimdas bāriņu meklējumi pēc dzimtās zemes lieciniekiem un Jāņa Petera pašapzinīgā vēlēšanās kļūt par zvanu, kam autore veltījusi veselu zvanu spēli, lika saklausīt vienas balss sirsnīgu īstenību, bet otras — apslēptu, līdzībā izteiktu un patētisku apliecinājumu vēl pēc nāves dziedāt uzticību. Kam? Tas katram pašam jāsaredz!

Šajā sarīkojumā publikas priekšā blakus vecajiem skaņražiem defilēja jaunie, arī jauni diriģenti un pašu latviešu orķestŗa dalībnieki. Darbā turpinātāji aug! Vecajai paaudzei aizejot, tukšums neradīsies, atvietotājos būs darbinieki ar krietnu mūzikālu izglītību un varēšanu. Kā gribētos, lai turpmākā dzīves vītenē orķestŗa dalībnieku līdzšinējā pašaizliedzība un degsme sasauktu kopā atkal, kad vajadzība rastos. Pašiem savs orķestris! Pēc diviem gadiem sasaukšanās paredzēta atkal Mt. Orfordā. Bet pēc tam?

Otrās dienas noslēgumā Jautrais vakars Elizabetes viesnīcā.

Trešajā dienā izdevās noklausīties tikai pēcpusdienas sarīkojumus. Latviešu mūzikas parādē mainījās vecmeistaru skaņraksti ar jauno autoru meklējumiem modernā plāksnē. Alberta Jēruma Mūzika teksta lasījumam noderētu mikrofons, tālākās vietās tas nebija saklausāms. Solistos vai ansambļos Pauls Šķetris (baritons), Laila Saliņa (mecosoprāns), Laura Zariņa (soprāns), Pauls Berkholds (baritons), Kristīne Treimane (čello), Edijs Lindts (klarnete), Pēteris Alberts (mežrags), Lalita Saliņa (flauta), Laura Padega (vijole), Laura Liepiņa (vijole), Jānis Steprāns (saksofons), Ilga Grante (flauta), Dāvis Kaņeps (oboja), Richards Skulte, Sandra Morgensena, Elīna Ozoliņa, Pēteris Zariņš, Linda Kronberga, Marta Prāmniece un Kārlis Prāmnieks (klavieres vai pavadījumi).

Degpunktā bija Dziesmu dienu koncerts, kas šoreiz atšķīrās no visiem trimdas līdzīgiem sarīkojumiem — bez vēlēšanu aģitācijas vai cita veida uzrunām. Koris varēja sākt dziedāt tūliņ — svaigs un bez noguruma. Bravo, jaunatne! Izdarīts tas, par ko dziedātāji vienmēr tīkojuši un arī vienmēr vadībai iebilduši.

Pirmajā daļā estrādē ap 200 dziedātāju ar kamerkori, Beverīnas vasaras vidusskolas un Gaŗezera vasaras vidusskolas koŗiem kā galveno kodolu. Tie dziesmas sadziedājuši vasaras vidusskolā vai Mūzikas nometnē. Jaunās balsis skan, jūsmo, tās iejūsmina klausītājus un Marka Opeskina vadītā Gaismas pils pirmās daļas noslēgumā jāatkārto.

Otru daļu ar piecām tautasdziesmām (vispār programmā pārsvarā tautasdziesmas) iesāka kamerkoris apm. 40 balsu sastāvā Vizmas Maksiņas vadībā. Arī tās sadziedātas Mūzikas nometnē.

Kopkorī pēc kamerkoŗa piedalījās arī jaunākie dziedātāji, un dažām dziesmām pavadījumus spēlēja krietns skaits koklētāju, tā dalībnieku skaitu palielinot līdz apm. 250. Atkārtojumu piedzīvoja Lolitas Ritmanes vadītā Pēteŗa Aldiņa Čigānu dziesma. Noslēgumā jaunatne pauda savu nacionālo nostāju Dairas Cilnes vadītā Alfreda Kalniņa dziesmā Latvju himna. Diriģentes aicināti, klausītāji pievienojās dziedājumam — *Tā zeme ir mūsu, par tās brīvību cīnīsies zemgalis, latgalis, sēlis un kūrs!*

Bez jau minētiem diriģentiem kopkori vadīja arī Monika Daukste un Guntars Geduļis. Slavējama diriģentu piedalīšanās kopkorī, tāpat daudzu suminātu komponistu atrašanās koristu vidū.

Bez aicinājuma visi kopā nodziedāja Daugav's abas malas un Pūt, vējiņi. Kabatas lakatiņu sveicieni no skatuves, zāle tiem atbildēja, un tā labu laiku balts mirgojums vienoja kā dziedātājus, tā klausītājus kopējā saimē.

— Dziesma sviesta tālē, bet vispirms arī sirdīs! 10 gadu jubilejas Dziesmu dienas izdevušās. Gandarījums dalībniekiem un jo sevišķi rīkotājiem, kuŗu galvenie takas līdzinātāji bija Mārtiņš un Ilga Štauveri.

Svētku skate nebija visai plaša, bet gaumīgi iekārtota. Ar diviem izciliem darbiem — mākslas audumiem piedalījās skates iekārtotāja Vita Plūme.

Iepriekšējo Dziesmu dienu „suvenīru'' starpā bija arī sējums Varoņdarbi. Kā tas saskaņojams ar spilgti nacionālo pausmi šajās Dziesmu dienās?

Aizkulisēs lielu darbu — dziedātāju un dejotāju mielošanu veica Alekse, Audere un Kraule.

D. V.

Montrealas Ačkups dejo Raito danci 5. Jaunatnes dziesmu svētku sarīkojumā. **Foto J. Neimanis**

Baltiešu veterānu draudzība

Ik pārgadus igauņu kaŗa veterāni Kanadā un ASV pulcējas kopējā draudzības salidojumā igauņu bērnu vasaras nometnes vietā Seedriom, apmēram 110 km rietumos no Toronto. Nometne ir netālu no Eloras. Blakus bērnu nometnei igauņi ir izveidojuši nelielu ciematu, līdzīgi Saulainei vai Sidrabenei.

Šajā igauņu veterānu salidojumā ik reizes arī lūgti piedalīties latviešu un lietuviešu veterāni ar saviem karogiem. Šīgada salidojums notika 24. augustā, un to ievadīja triju Baltijas valstu veterānu karogu uznešana svētku laukumā. Latvijas karogu nesa Edmunds, Silvija un Velta Ozoli.

Pēc bīskapa Raudsepa (Raudsepp) vadītā svētbrīža uzrunu teica igauņu veteŗānu organizācijas globālais priekšnieks ltn. A. Jurs, sevišķi sveikdams latviešu un lietuviešu piedalīšanos.

Salidojuma dalībniekus sveica arī Igaunijas goda ģenerālkonsuls I. Heinso un Baltiešu veterānu līgas Kanadā prezidents S. Jokubaitis. Latvju kaŗavīra un Toronto DV nodaļas sveicienus nodeva Edm. Ozols.

Galveno svētku runu teica igauņu pretkomūnisma cīnītājs A. Salumets, aicinādams visus baltiešus saslēgties kopējā vēlēšanu blokā, lai Kanadas un ASV politiķi labāk sadzirdētu baltiešu balsis, prasot brīvību savām tautām vecajā tēvzemē.

Pēc svinīgā akta salidojuma dalībnieki pulcējās Seedriom sarīkojumu telpās uz koncertu un balli.

Programmas daļā piedalījās pazīstami igauņu dziedoņi — baritons R. Tralla, alts Hilda Sepp, soprāns Aino Terra un tenors J. Kruusel. Programmā bija tikai bij. kaŗavīru un nacionāla rakstura darbi.

E. O.

Mežciema 25 vasaras

Toronto latviešu katoļu draudze atzīmēja sava lauku īpašuma Mežciema darbības 25 gadu atceri 7. septembrī ar īpašu sarīkojumu, kas pulcināja turpat pusotra simta apmeklētāju. Jubilejas sarīkojumu ar atklāšanas runu ievadīja Mežciema pārvaldes priekšnieks Alberts Rēķis. Jubilejas sarīkojuma rīcības komitejas priekšnieks Tadeušs Puisāns atskatā uz Mežciema vēsturi sacīja, ka šis īpašums iegūts 1960. gada martā 102 akru platībā, vēlāk vēl paplašinot par 40 akriem, kas sākumā bijis cilvēka roku neskarts, kokiem un krūmiem apaudzis mežs. Gadu gaitā tas izkopts un apbūvēts. Izbūvēts iebraucamais ceļš, akas, izveidota pludmale, uzceltas divas sabiedriskas ēkas — paviljons un mākslinieku māja, iemērīti vairāk nekā 50 apbūves gabali un uzceltas 33 vasaras mītnes, kas lielāko tiesu ir arī ziemā apdzīvojamās mājas. Mežciema saimniecībā ieguldīts vairāk nekā 116.000 dolaru kapitāla, neskaitot darba spēku un privātās mājās ieguldīto kapitālu. Lieki piebilst, ka aizvadīto gadu laikā šīs vērtības ievērojami pieaugušas.

Sekoja apsveikumi. No DV Toronto nodaļas sveicināja valdes priekšsēdis Zigurds Akots un valdes locekle Aina Selga. Ar rakstu apsveikumu bija sūtījušas Toronto nodaļas vanadzes ar priekšnieci Astrīdi Jākobsoni. No Latviešu katoļu apvienības sveica valdes priekšsēdis B. Logins, bīskapa J. Rancāna fonda pārstāvis V. Rundāns un no katoļu draudzes priekšnieks J. Budže, prāvests Boļeslavs Baginskis no Čikagas un Tēvs Jānis no Montrealas.

Sv. Jāņa draudzes Saulaines vārdā sveica K. Vasarājs.

Priekšnesumos dziedāja jauniešu ansamblis ar Lindu Kronbergu, Annu Broku un Kārli Briedi, kas ģitaras pavadījumā nodziedāja astoņas dziesmas. Sarīkojuma norisi un kopējo dziedāšanu vadīja diriģents Antons Gertmanis. Par vakariņām un atspirdzinājumiem gādāja 25 gadu jubilejas dāmu komiteja Jūlijas Pļavinskas vadībā. Skaņu lenšu mūziku pārzināja V. Bērziņš.

Svētdienas rīta dievkalpojumu vadīja prāvests B. Baginskis un Tēvs Jānis. **V. S.**

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 190

Vēl pēc 60 gadiem nav norimuši ,,baznīcas kaŗi'', kad 1925.g. katoļu baznīca Latvijā izslēdza no sava vidus Latgales atmodas darbinieku, tautas vienības sludinātāju, Krievijas valsts domnieku, mūsu Satversmes sapulces locekli un Saeimas deputātu Franci Trasūnu. Katoļu laicīgā intelliģence visu laiku uzskatījusi, ka Trasūnam (baznīckungs un dekāns) ,,nodarīta pārestība un ļaundarība''. Pēc izslēgšanas, ko no altāŗiem paziņoja dievnamos, katoļi Trasūnu ar lielu balsu vairākumu ievēlēja atkal Saeimā (tas saņēma vairāk balsu par Ulmani un bīskapu Jēzupu Rancānu). Jāņa Klīdzēja u.c. ierosmē trimdā patlaban organizējas akcija, lai Amerikas latviešu katoļu apvienība stātos pie Fr. Trasūna goda rehabilitācijas.

* * *

Priekš 25 gadiem, 1960.g. rudenī, kad Apvienoto Nāciju darba kārtā bija 16 koloniju uzņemšana par AN loceklēm — pilntiesīgām valstīm, uz sēdi Ņujorkā ar kuģi Baltica ieradās sarkano fašistu diktātors Kruščevs. Pirmo nepatiku tas šeit piedzīvoja, kad no kuģa izlēca igauņu matrozis, presei izklāstīdams, kādi spiegošanas uzdevumi ārzemēs ir padomju kuģiniekiem. Bet nervu eksploziju Ņikitam sagādāja Kanadas premjērs Dīfenbēkers, kam vienīgajam bija drosme no AN runātāju tribīnes prasīt brīvas vēlēšanas padomju okupētajās zemēs. Aizdipušajos 25 gados neviens rietumu valstsvīrs to tādā veidā nav vairs iedrīkstējies! Kanadieša runas saniknots, Kruščevs novilka kurpi, un ar to mežonīgi dauzīdams katedru, barbariski protestēja pret ,,uzbrukumu'' Padomju savienībai!'' Kanadas latviešiem tagad īstā reize visu to atkal uzsildīt krievu pakutināšanai!

* * *

1943.g. novembrī Teherānā kādreizējais teoloģijas students Džugašvilli, ko vēsture pazīst kā asiņainako diktātoru Josifu Visariānoviču Staļinu, teica ASV prezidentam F.D. Rūzveltam, ka viņš vēl neesot izlēmis Baltijas valstu nākotni pēc kaŗa — vai tās apvienot vienā valstī, atstāt kā atsevišķas valstis, neietilpinot tās PS un vai tanīs tad varētu pastāvēt kapitālistiska iekārta. Bet kad 1945.g. Jaltā prezidents Rūzvelts apjautājās Staļinam, vai Baltijas valstīs tomēr nevarētu atļaut starptautiski kontrolētas brīvas tautas nobalsošanas, Staļins dusmīgi atteicis, ka tās par savu pievienošanos PS jau reiz nobalsojušas un savu likteni izlēmušas!

Ko mūsu jaunā un vidējā paaudze vispār zina par Latvijas bojāejas politiskajām norisēm? Lasait un dāvinait to izgaismošanai Vanagu Kārļa Boļševiku jūgā — illustrētu atmiņu krājumu (130 lpp., 4 dol. grāmatnīcās). Bez brīvas Latvijas nenorimstait!

* * *

Skolotājiem, kas trimdas latviešu skolās māca grūto un garļaicīgo gramatiku, uzmundrinošas gaisotnes iešķilšanai ieteicams klasē kopīgi noskaitīt brīvo dzejolīti par latviešu valodu, ko Melburnas (Austrālijā) latviešu ģimnazijas 3. klasē uzrakstījusi Lija Merovica: ,,Nominātīvs: Kas? — Latviešu valoda. Datīvs: Kam? — Latvietim! Lokātīvs: Kur? — Pazudusi! Latviešu valoda pazudusi! Es pratu, tu prati. Viņš runāja, viņa runāja. Mēs aizmirsām, jūs aizmirsāt, visi viņu atstājām! Tādēļ esiet stingri — tagadnē! Neesiet kā pagātne! Atjaunosimies nākotnē! Stipri būsim, gudri būsim, ne par ko neuzdosim!''— Pēdējais tad lai nu vada visu mūsu ceļus: ne par ko neuzdosim! Tad latviešu tauta mirdama nemirs!

* * *

Kas trimdas jaunatni, kam Latvija ir tēvzeme, ne dzimtene, bet kas ieskatījusi latvietību par savas dzīves daļu, kavē nostiprināties latvietībā? Tādu jautājumu akadēmiskās vienības Līdums 60. gada svētkos Toronto paneļa diskusijās centās atrisināt Kanadas nacionālās jaunatnes apvienības biedri. Viņi īpaši vainoja dzīves gaitas ar angļu valodu visapkārt diendienā skolā, darbā, vaļas laikā! Jauniešus atsaldējot nesaskaņas, rīvēšanās un šķelšanās latviešu sabiedrībā, neiecietība pret citu domām, ekstrēmisms, trimdas sadzīves polārizācija, tāpat ,, kultūras sakaru'' negātīvā ietekme.— Prieks dzirdēt jaunatnes atklātu kritiku par mūsu dzīves ritmu. Padomāsim, cik daudz tur patiesības! Mēs nedrīkstam zaudēt nevienu jaunieti!

* * *

Baltiešu tribūnāla liecinieka Dr. Aleksandram Štromam, 1973.g. disidentam no Lietuvas, kas jaunībā pats bija komūnists (tagad ir profesors Anglijā), allaž rodas publiskas domstarpības ar citiem sovjetologiem par sarkanarmijas nozīmi komūnistu diktatūras nodrošināšanā. Kamēr vairākums Padsavienības politikas gudreļu ieskata, ka Kremļa kompartiju uzticīgi atbalsta sarkanarmijas durkļi un mašīnpistoles, mūsu lietuvietis turpretim pastāv, ka kompartijā valda pastāvīgas bailes no sarkanarmijas un ka vienīgi tās sacelšanās spētu izraisīt Ļaunuma imperijā varas maiņu, tālab partija ar saviem politrukiem turot virsnieku korpusu morālā terorā.

Kam taisnība? Vai mēs Otrā Pasaules kaŗā nepiedzīvojām, ka padomju bruņotie spēki, kam bija jāaizsarga kompartijas ideāli, pulkiem un divīzijām vien padevās ienaidniekam? Kādēļ ,,partijai uzticīgā padomju tauta'' apsveica ass valstu fašistiskos iebrucējus kā savus atbrīvotājus un atpestītājus? Vai tad šodien Kremlī ieperinājušies kompartijas varmākas bauda tautas patiesu uzticību? Vai armija jūt tautas sirdspukstus un nenīst čekas politisko ģenerāļu uzkundzēšanos tai?

Vai akadēmiskie sovjetologi tiešām politiski tik kurli un akli, ka aizmirst to eksplosīvo spēku, kas zem baiļu terrora apklāja gail padomju apspiestajās tautās? Brīvā pasaule tik aplam maz dara šīs brīvības alku zemdegas uzturēšanai! Savā daļa gulst tačū arī uz mūsu pleciem...

* * *

TLB Sestdienas skolas karoga goda sardze. No kr. 1.r.: Moira Kampbela, Ģints Brencis un Larisa Enzeliņa; 2.r. Nikola Skuja, Andrejs Kūlnieks un Anne-Marija Pētersone. Foto J. Liģers.

TLB Sestdienas skola atsāka mācības Džese Kečuma skolā. Attēlā no kr.: skol. E. Pētersone, skolas pārzine M. Matīsa, māc. F.T. Kristbergs, LNAK izglītības noz. vadītājs J. Mežaks, TLB priekšs. L. Ozols, vecāku padomes pārst. Z. Kalniņa un bijušais skolas pārzinis J. Ozols. Foto J. Liģers.

1. klases audzēkņi dodas uz mācības gada atklāšanas aktu TLB Sestdienas skolā Toronto. Foto J. Liģers.

Meklē bērnu auklīti

1 g.v. meitiņai, 3 reizes nedēļā, pl. 14.00 — 18.00
Queensway un Stephen Drive (Etob.). Zvanīt pēc pl. 18.00
252-3028

Vasarnīca

ezera krastā izīrējama Bankroftas tuvumā. Aiļu laiva lietošanā. Zvanīt pēc pl. 20
281-8224

TORONTO ZIŅAS

● TLB Sestdienas skolā 28. sept. pl. 9 pēc rīta lūgšanas viesis prof. Dr. E. Andersons stāstīs un rādīs slīdītes par senajām latviešu kolonijām Gambiju un Tobago. Visi aicināti.

● ASV un Kanadas DV zemes valžu atsevišķās sēdes notiks 28. septembrī pl. 14 (pl.13 pusdienas) Sidrabenē. Vakarā (pl. 19) saviesīgs sarīkojums ,,Kad Miķelnīcas zied'' ar programmu. Uzvedumu Kr. Barona piemiņai sagatavojis A. Memenis. Tajā vēl piedalās Anna Briede un Auseklis Pērkons. Mūzikālās programmas ietvaros dziedās DV Hamiltonas nod. vanadžu koris Saskaņa diriģentes Skaidrītes Darkēvicas vadībā. Saviesīgā vakarā par deju mūziku rūpēsies A. Grīnbergs. Sarīkojuma atlikums par labu ārējās informācijas darbam. Nākamā dienā, 29. septembrī, abu zemju valžu kopsēdi pl.9 ievadīs ar svētbrīdi.

● Sv. Jāņa draudzes jaunievēlētā mācītāja Friča Kristberga amatā ievešana notiks Plaujas svētku dievkalpojumā 6. oktobrī, pl. 11 rītā Sv. Jāņa baznīcā. Pēc tam draudzes pēcpusdiena ar dāmu komitejas rīkotu azaidu.

● Toronto latviešu baptistu draudzes jaunievēlētais mācītājs Jānis Šmits vadīja savu pirmo dievkalpojumu 8. septembrī Walmer Road baznīcā. Draudzes jaunā mācītāja oficiālā amatā ievešana notiks 20. oktobrī, pl. 15 dievnamā. Pēc tam sadraudzības brīdis. Māc. J. Šmita jaunā Toronto adrese: 30 McDairmid Road, Scarboro, Ont. M1S 1Z6,tālr. 299-3780. Dievkalpojumi notiks katru svētdienu pl.16, bet bībeles studijas un lūgšanas sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30 Walmer Road baznīcas blakus telpās. Gaismas telefons ticības stiprināšanai, kovada mācītājs A. Arājs, darbojas nepārtraukti 24 stundas: 635-8582. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā, un to noklausās 50—60 cilvēku.

● Latviešu Centra dāmu komiteja rīko Dārza svētkus svētdien, 22. septembrī, pl. 12 ar ,,bārbikjū'', kafiju un kūkām. Pakavēsies vasaras atmiņās, pārrunās un jaunos plānojumos.

● Jau trešo gadu Latviešu Centra valdes locekle Ilze Kalniņa organizē un vada lekciju ciklu Sievietes Centrā angļu valodā pieaicinātiem profesionāliem lektoriem un pārrunām. Sanāksmes Centrā notiks katra mēneša otrā trešdienā: pl. 18 kokteilis, pl. 18.30 vakariņas un pl. 19.30 sāksies lekcijas. Piedalīšanās maksa par katru lekciju ar vakariņām 10 dol. Lekcijas atsāks 9. oktobrī, kad Helēna Valtere-Hinca (Wolter-Hincs) referēs par ģimenes attieksmēm. Lektore darbojas par ģimenes terapisti Veselības centrā. Viņa stāstīs no savas pieredzes, kā izveidojas labās un sliktās attieksmes ģimenē un kā tās labojamas. 13. novembrī filmas izrāde un Johannas Benjamiņas stāstījums par Jaungvineju. 11. decembrī lekcija par astroloģiju.

● Izvadot mācītājam J. Cālītim, 21. augustā Mt. Pleasant krematorijā pārpelnots 16. augustā 75 g. vecumā mirušais Edvards Rutkis, dzimis 1910. gada 28. martā. Nelaikis atstāj meitu Skaidrīti un audžu dēlu Imantu Jumi.

● Svētdien, 8. septembrī, Latviešu Centrā notika ļoti labi apmeklēts Kapu svētku azaids. Tuvu pie simts personām noskatījās arī Sirakūzu viesa Arnolda Golta ļoti labi un iejūtīgi sagatavoto izrādi — Brāļu kapi Ņujorkas Katskiļos skatos un skaņās.

● Lietuviešu šaušanas kluba organizētās ZASV baltiešu māla baložu šaušanas sacīkstes 14. septembrī lietuviešu kluba šautuvē pie Kaledonijas pulcināja 25 sacensoņus (17 latviešus un 8 lietuviešus). Bez Kanadas latviešu mednieku un makšķernieku kluba šāvējiem (Toronto un Hamiltona) piedalījās arī 4 šāvēji no Longailendas kluba un A. Bērziņš no Misūrī pavalsts.

16 jardu disciplīnā (100) zelta medaļu ieguva V. Krauklis (91), sudraba — J. Beitiņš (91), bronzas — lietuvju šāvējs A. Adamovičus (89). No pagarinātā attāluma (50) 1.v. izcīnīja A. Mackars (43), 2.v. R. Kontrimas (lietuvietis, 41), 3.v. A. Adamovičus (41). Dubultbaloži (50); 1.v. — G. Loja (40), 2.v. A. Adamovičus (40), 3.v. V. Krauklis (39).

Komandu sacensībā 1.v. ieguva latviešu šāvēji (V. Krauklis 91, J. Beitiņš 91, E. Sproģis 89, R. Mierkalns sen. 87,

Svētdien, 22. septembrī pl. 15 DV klubā Aleksandra Ķegumnieka stāstījums — Spoki mūsu vidū.

HAMILTONA

● Vietējā mednieku un makšķernieku kluba rīkotās esternās šaušanas sacīkstes kluba īpašumā Lielupē pulcēja kuplu skaitu šaušanas sporta entuziastu. Šaušanā ar mazkalibra šauteni (600) pirmo vietu izcīnīja J. Rudzroga (560x12). Seko N. Ozoliņš (560 x 9) un Toronto kluba šāvējs O. Zvirgzdgrauds (558 x 9). B. klasē V. Krauklis (551—Ham.) A. Kārklis (Tor.—538), L.Ozoliņš (503). Māla baloži (50) A klasē uzvarēja V. Krauklis (Ham.50), R. Mierkalns (Ham. 47), A. Tropiņš (Tor. 46). B grupā: E. Sproģis (Ham. 43), A. Brencis (Tor. 42), A. Māliņš (Ham. 42).

No pagarinātā attāluma (50): A. Māliņš (42), L.Ozoliņš (Ham. 41), A. Brencis (40). Dubultbaloži (50) A klasē: V. Krauklis (45), R.Mierkalns jun. (41), A. Plūdums (Tor. 38). B klasē L. Ozoliņš (30), Z. Kurmītis (Ham.28), A. Brencis (27). Komandu šaušanā (250) uzvarēja Hamiltonas komanda (V. Krauklis, R. Mierkalns jr., G. Loja, E. Sproģis, A. Māliņš — 227). Otrā vietā Toronto komanda (210).

Sacensības vadīja Hamiltonas kluba priekšnieks R. Mierkalns jr. ar J. Rudzrogu.

R. K.

Atgādinājums braucējiem uz Katskiļu Rotu ar DV vīru koŗa autobusu: tas atiies no Latviešu Centra piektdien, 20. septembŗa vakarā pl. 22.00. Lūdzu ierasties laikā.

A. Bērziņš no Misūrī 86 — 444 baloži). Sudraba medaļu ieguva lietuviešu komanda (437)

Katras tautības 3 labākie šāvēji ieguva medaļas: latviešiem V. Krauklis — zelta, G. Loja — sudraba, A. Mackars — bronzas. Lietuviešu komandas labākais šāvējs A. Adamovičus ieguva zelta medaļu.

ZASV baltiešu pistoļu šaušanas sacīkstes notiks 21. septembrī pl. 9 Bērzainē.

● Atgriežoties no ārsta 9. septembrī Toronto, no trieka sekām uz ielas saļimis un miris Pēteris Zirnītis. Aizgājēja dzimtā vieta ir Salienes pagasts. Viņš 16. aprīlī piedzīvoja 84 mūža gadus. Latvijas armijā dienējis 3. kājnieku pulkā, pēc kam iestājies policijas dienestā. Okupācijas laikā strādājis kā sanitārs. Bēgļu gaitas noved Vircburgā. No turienes izceļo uz Kanadu 1951.g. Līdz pensionēšanai bijis nodarbināts kādā kafijas gatavošanas uzņēmumā Toronto. Pēdējā gaitā no Rosara-bēŗu nama uz Latviešu kapiem 14. septembrī nelaiķi izvadīja prāv. B. Kokins. No 3. Jelgavas kājnieku pulka piemiņas fonda atvadu vārdus veltīja L. Ozols, jo aizgājējs bija viens no pirmajiem, kas iestājās minētajā piemiņas fondā. Skumst dzīvesbiedre Vera un māsas bērni Daugavpilī.

Pēc ilgākas slimošanas 25. augustā mūžībā aizgājis savā laikā šejienes latviešu sabiedrībā rosīgais darbinieks Bruno Aleksandrs Upāns. Viņš dzimis Rīgā 1922.g. 4. janvārī. Beidzis skolotāju institūtu Jelgavā, cīnījies Latviešu leģionā. Pēc bēgļu gaitām Vācijā 1947.g. izceļo uz Angliju. Kopā ar ģimeni 1951.g. iecelo Kanadā. Te Bruno Upāns rosīgi iesaistās arī latviešu organizāciju dzīvē. Izstudējis Toronto universitātē. Bijis skolotājs TLB sestdienas skolā, dziedājis Dainas korī, piedalījies Inženieŗu un techniķu kopā, DV Toronto nodaļā, kādu laiku bijis Sidrabenes pārvaldes priekšnieks. Bijis dažādos amatos savā korporācijā Fr. Cursica.

28. augustā aizgājēju izvadīja pēdējā gaitā māc. Arveds Celms. Sēru mūziku spēlēja Edite Timermane. Korporācijas Fr. Cursica karogs liecās pāri aizgājēja šķirstam. Ardievas teica viceseniors A.Bernšteins. No Dainas koŗa un Dziesmuvaras koŗa atvadu vārdus teica inž. J. Palieps. No DV nodaļas atvadījās V. Vičs, no Inženieŗu un techniķu kopas O. Kļavenieks.

Par aizgājēju skumst dzīvesbiedre Skaidrīte, māmuļa Lūcija, meita Gundega un dēls Viesturs ar ģimenēm, radi Austrālijā un dzimtenē.

O.K.

DVTK izvēlēts repertuārs 11. Anglijas latviešu dziesmu dienām 1986.g. Lesterē

11. Anglijas Latviešu Dziesmu dienu rīcības komitejas priekšsēdim V. Aueram viesojoties Toronto, panākta vienošanās, ka Daugavas Vanagu Teātris Kanadā (DVTK) Dziesmu dienu programmā 1986.g. Lesterē, Anglijā, sniegs divu atsevišķu sava repertuāra lugu izrādes. Pirmai izrādei 1. augusta vakarā izraudzīta Ulža Siliņa jaunā luga ,,Ir akmeņi raud'', ko DVTK sagatavos 1986.g. pavasarī, to izrādot Kanadā un ASV. Otrā izrādē 3. augusta rītā DVTK sniegs Gunāra Griezes lugu ,,Atraitņa nedienas'', kuŗu DVTK iestudēja 1984/85.g. sezonai, to izrādot arī Kanadā un ASV austrumu krasta latviešu centros. Abu lugu režisors ir Gunārs Vērenieks un dekorātors Valdis Vare.

Abu lugu izvēle dos dziesmu dienu skatītājiem iespēju vērot kā drāmu, tā komēdiju, bet DVTK aktieŗiem pavērs iespēju sevi parādīt dažādās un pilnīgi pretējās lomās. Abas lugas ir mūsu vidējās paaudzes labāko trimdas latviešu lugu rakstnieku jaunākie darbi, un Eiropā tās nav izrādītas.

U. Siliņa luga rakstīta 34. Austrālijas Kultūras dienām 1984.g. decembrī Tasmānijā, L. Veikinas režijā ar Sidnejas Latviešu Teātŗa (SLT) ansambli, pašam autoram tēlojot galveno lomu. DVTK lugas izrādīšanas tiesības ieguva šī gada sākumā un mēģinājumus uzsāks š.g. beigās, lugu izrādot Kanadā un ASV austrumu krastā.

A. Griezes luga ir oriģināli rakstīta DVTK ansamblim, autoram sadarbojoties ar režisoru Gunāru Vērenieku Montrealā. Atkal atraitnis Ziemeļamerikā piedzīvoja 10 izrādes, kā arī filmēts video lentē Vašingtonas izrādē, šo pasākumu veicot J. Ozoliņam sadarbībā ar Amerikas Latviešu Teātŗa Vašingtonas ansambļa apgaismotāju Laimoni Zariņu. Filmu paredzēts izrādīt ASV latviešu centros, kuŗi DVTK nebija aizsniedzami viesizrāžu braucienos.

11. Anglijas dziesmu svētku rīkotāji cer piepildīt abas izrāžu zāles, kur katrā izrādē vietas pāri par 500 skatītājiem.

J. F.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Pēc lieliem lomiem — tālos ceļos

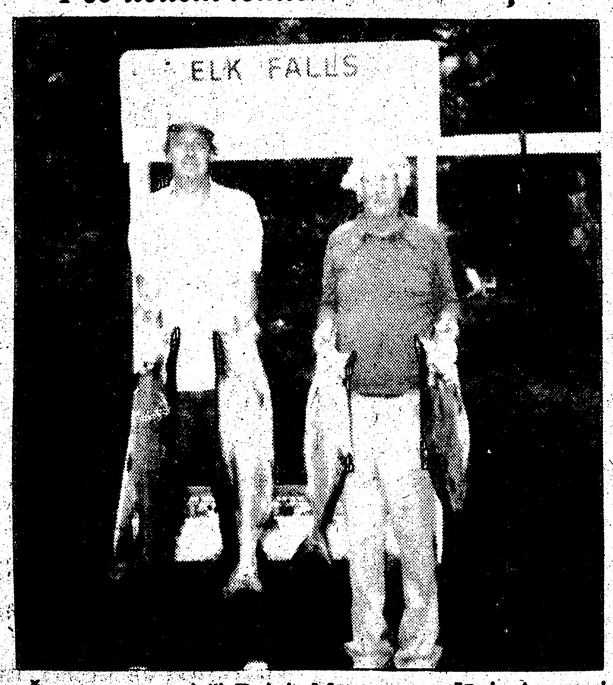

Šovasar torontieši Dainis Mārsons un Jānis Atmats izmēģināja roku lašu makšķerēšanā Klusā okeana piekrastē — Elk Falls (Victoria Island dienv. daļā). Spriežot pēc bildes, Dainis izgriezis Jānim pogas. Patiesībā abiem ķēries tikpat labi — par 20 mārc. vieglākus lašus laiduši atpakaļ. Toronto mednieku un makšķernieku kluba prezidents Jānis Atmats jau pārslēdzies uz Simko ezera ūdeņiem. Tik labi kā tagad ezera foreles tur nekad nav ķērušās.

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(104. turpinājums)

No kareivju sarunām nopratu, ka kārtīgs ēdiens viņiem bija lielāka problēma nekā kaušanās ar krieviem. Rādīja man, cik mazu margarīna piciņu dienā saņemot, un tas pats esot tikai tāds „erzacs".

Ja grib kārtīgu maltīti, ieteicu saspridzināt zivis. Paši redzēja, cik zivju uzpeldēja no krievu lādiņiem. Pavārs, to padzirdējis, tūlīt aizskrēja pie hauptmaņa pēc atļaujas, ko arī dabūja.

Gar krastu pastaigājot, atradām akaci, kur zivis varētu uzturēties. Hauptmanis pats iesvieda rokas granātu. Zivju uzpeldēja tāds daudzums, ka pietika visai grupai — vimbas, ālandi, līņi, karpas! Milzeņi! Atlika tās salasīt, notīrīt un — katlā iekšā!

Ar salasīšanu ļoti veikli rīkojās mani palīgi. Zivs bija jāizceļ ar pirmo ķērienu, jo tiklīdz tai pieskaras, tā atdzīvojas un pazūd dzelmē. Pie tīrīšanas un ēšanas piedalījās visi.

Lugā pie jūras zivis varēja vairoties un augt netraucētas, jo pie robežas nebija cilvēku, kas tās izķertu. vismaz tā es izskaidroju sev un citiem mūsu bagāto lomu.

Pēc mielasta parādījās pudele, kas gāja no mutes uz muti, mandolīna un ģitara, un jaunie sāka dziedāt, kamēr vecāki vīri, miklām acīm, rādīja man savu ģimeņu fotografijas. Krēslai sabiezējot, ugunskuru izdzēsām, lai nekārdinātu krievus.

Saldi aizmigām, lai pamostos no šaudīšanās. Vīri lamādamies līda ārā no migām medīt miera traucētājus. Tā krievi daroties katru nakti tīrās bezkaunības dēļ.

Pārējās tilta daļas otrā dienā izcelām bez traucējumiem.

Atradu arī kādu laivu ar piekabināmo motoru, bet hauptmani tā neinteresēja. Viņi nevienu laivu neesot pazaudējuši.

Krastā atzīmēju vietu, kur laiva nogrimusi, lai pie gadījuma to izceltu. Bet ir jau pagājuši gadi un tas gadījums vēl nav radies. Motors jau būs sarūsējis.

Draudzīgais hauptmanis norīkoja mums vedēju līdz Tērbatai un iedeva braukšanas atļauju (Bescheinigung) ar atzīmi Tērbatas komandantūrai mūs nogādāt līdz Rīgai. Uz zīmes devīgi uzrakstīja trīsdesmit zemūdens stundas, tajās laikam arī ieskaitīdams dubļos gulēšanu un zivju spridzināšanu. Viņam likās, ka esam tās nopelnījuši.

Tērbatā mūs kopā ar mūsu mantiņām nodeva komandantūras rīcībā. Uz tālāko transportu vajadzēja gaidīt, jo komandants bija ļoti aizņemts.

Lai gan Tērbatā nekad nebiju bijis, izlikās, ka to pazīstu. Klusa, mierīga pilsētiņa upes krastā, ezera tuvumā, ar šaurām, apaļu akmeņu bruģētām ieliņām, vecām, vēsturiskām ēkām un slaveno Tērbatas universitāti, kur studējuši daudzi latvieši, kamēr mūsu pašu zemē vēl augstskolu nebija.

Iebraucot Tērbatā, tikko varēja tikt cauri braucēju un gājēju pārpildītajām, šaurajām ieliņām. Sagrautas mājas, melni apkvēpušas drupas, zili pelēkās kareivju kolonnas, kas ar dziesmām maršēja frontes virzienā, un gūstekņu bari, kas sargu uzraudzībā rakņājās drupās vai tika dzīti pa ielām. Žandarmi, fazāni, ievainotie, smaidošas meitenes un kāšu krusti uz formām, māju sienām un karogā pie komandantūras. Beidzot sajēdzu, kas ir karš.

Sapratu, ka komandants varēja būt ļoti aizņemts, jo frontē nosūtītie kareivji bija jāapgādā ar pulveri, lodēm un pickiņu margarīna, bet frontē nogurušos, ievainotos, vai gūstā saņemtos vajadzēja nogādāt uz aizmuguri, lai atbrīvotu vietu citiem.

Noteiktā stundā mums lika ierasties komandantūrā, lai atkal sēstos mašīnā. Tur viss man sākumā likās kā izjaukts skudru pūznis; vēlāk izrādījās organizācijas un disciplīnas paraugs. Viss notika pēc pulksteņa noteiktā kārtībā.

28. augustā biju atkal mājās, bet tikai, lai izgulētos. Nepaspēju ne kārtīgi izstāstīt savus piedzīvojumus, ne arī kārtīgi apskatīt jauno dzīvokli, kuŗā sieva ar vācu karavīru palīdzību bija pārvākusies, kad jau atkal 30. augustā biju zem ūdens, lai izceltu kādu Narvas upē nogremdētu motorlaivu.

Motorlaiva gulēja zem ūdens 20 pēdu dziļumā, netālu no pilsētas steķiem, kur savā laikā, 1914. gadā, tika pietauvots burenieks Ronis. Toreiz ūdenslīdēja tērpam biju par mazu. Lēcu ūdenī tāpat, bez tērpa, bet nekā lāga neredzēju.

Motorlaivu atradu. To izcēlām, un — 1. septembrī atkal bijām Meža parkā. Vairāk negribējās uz fronti braukt. Vai tad pašiem vāciešiem vai igauņiem ūdenslīdēju nebija? Vairs arī nesūtīja, jo bija ko darīt pārāk daudz tepat, māju tuvumā.

Uz Ķegumu atpakaļ vairs neaizbraucu. Tas piederēja pagātnei.

Paisums un bēgums

Kaŗa negaiss plosījās visās debess pusēs četrus gadus, līdz atgriezās mūsu zemē un izmētāja mūs uz visām pusēm.

Par to raksta un rakstīs aculiecinieki un vēlāk — vēsturnieki. Par cilvēku ciešanām, varoņdarbiem, sajūsmu, vilšanos, muļķību un bezjēdzību. Kā cilvēki nosala, nomira badā, kā tika nomocīti, nonāvēti vai sakropļoti miesīgi un garīgi.

Ūdenslīdējs var atzīmēt tikai to mazumiņu, ko pats pieredzējis un darījis zem vai virs ūdens līmeņa.

Ikdienas rūpes par pārtiku un siltumu izvirzījās pirmā vietā. Ēst, mīlēt un izklaidēties gribējās vairāk nekā jebkad. Asaras jaucās ar smiekliem, jo cilvēks mūžam šausmināties nespēj.

Tos četrus gadus domās pārstaigādams, atminās meklēju vairāk priecīgo brīžu nekā bēdīgo. Tāpat krustām šķērsām, uz priekšu un atpakaļ arī uzrakstīju, atmiņām klāt piejaucot darba aprakstus, skaitļus un piezīmes.

* * *

Frontei aizvirzoties tālāk aiz Narvas un Lugas, mani vairs uz fronti ūdenslīdēja darbos neizsauca. Nezinu, vai neviens tilts vai laiva netika nogremdēta, vai arī atrada citus ūdenslīdējus tuvākā apkārtnē. Par to priecājos, jo darba man pietika tepat pašu zemē. Smagā kaŗa zābaka pēdās palika sabrukuši tilti, nogrimušas un pusnogrimušas laivas un kuģi.

Armijas vīru vietā Rīgā saradās militāras un pusmilitāras iestādes, kas kopā ar latviešu iestādēm rūpējās par mūsu dzīves veida izkārtošanu, ieskaitot kaŗa postījumu novākšanu.

„Major Schu Nord einsatzstab" rūpējās, lai metalla lūžņi neietu zudumā, jo tos varēja pārliet kaŗam vajadzīgās formās. Nodibinājās „Rohstoff" — dažādu mantu savākšanas un pārstrādāšanas uzņēmums, kas vēlāk pārvērtās par tīri latvisku „Izejvielu" latviešu virsnieku vadībā.

Major Schu, Izejvielas un Jūrniecības departamenta uzdevumā līdu zem ūdens, lai izceltu nogrimušos satiksmes līdzekļus, vai braukāju pa Vidzemi un Latgali, novākdams saspridzinātos tiltus un tiltiņus. Gadījās, ka vienu un to pašu uzdevumu saņēmu no dažādām iestādēm, jo, piemēram, Major Schu gribēja metallus, bet Jūrniecības departaments — iztīrīt ūdeņus kuģošanai.

(Turpinājums sekos)

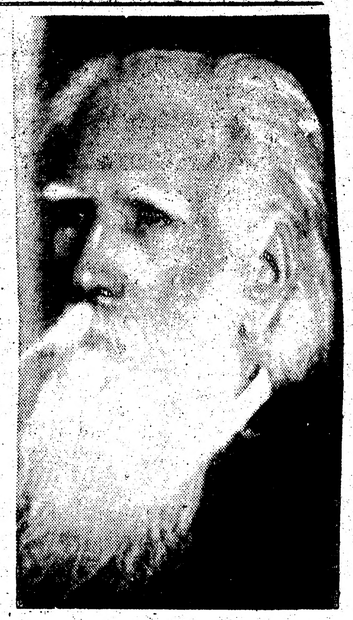

Krišjāņa Barona atceres gada zīmē veldzēsimies mūsu tautas gara mantās.

NO DAINU PŪRA

28. dainu virkne

Ej gulēt, Vēja māte,
Sausas egles galiņā:
Jūrā mani bāleliņi
Vakarēju gājumiņu.
30730 Ēdoles Vp.

Pūti, pūti, Vēja māte,
Met jel mieru vakarā:
Jūŗā mani bāleliņi
Vakarēju gājumiņu.
30730² Mazsalacas Vlm.

Grūti pūta jūŗas vēji,
Žēli rauda māmuliņa:
Dažs māmiņas lolojums
Uz ūdeņa līgojās.
30756 Aizputes Azp.

Jūŗa, jūŗa, Daugaviņa,
Daudz tu man žēl darīji:
Jūŗā slīka div' bāliņi,
Daugavā arājiņš.
30762 Pilskalnes Il.

Divi slīka ošu laivas,
Divi daiļas zeltenītes;
Čaukstēdama jūŗa nese
Divi rožu vainadziņus.
30717 Palsmanes Vlk.

Jūŗā gāju naudas gūt,
Saujā nesu dvēselīti;
Balta bija jūŗas nauda,
Dārga mana dvēselīte.
30760 Zasas Jk.

Upes māte, Jūŗas māte,
Sargi manus bāleliņus!
Vēju māte, cilā viegli
Baltajos zēģelīšus.
30890 V.K.Z.

Meties, jūŗa, kaudzītē,
Sedzies baltu villainīti!
Tik līdzenis mans celiņis,
Kā notrīta galodiņa.
30813 Ctravas Azp.

Dieviņam vēlējos,
Māz varītes turēdams,
Dieviņš manu laivu īra,
Vējš matiņus purināja.
30712 Ctravas Azp.

Es bij' laivas taisītājs,
Rokat mani jūrmalā!
Sak' laiviņa tecēdama:
Te guļ mans taisītājs.
30734 Pļaviņas Rg.

Es gulēju saldu miegu
Jūŗas kāpas maliņā:
Ūdeņs sauca, akmeņs loka,
Kalnmalīši vizināja.
30737² Alšvangas Azp.

Es apgulu saldu miegu
Jūŗas kāpas maliņā:
Dzied akmiņs, raud ūdeņs,
Vēja māte gavilē.
30737¹ Kastrānas Rg.

Sarīkojumu Kalendārs

23. septembrī pl. 19 Latviešu Centrā Latviešu Daiļamatnieku savienības Kanadā kursu turpinājums visās nozarēs.

26. septembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē A. Bencone referēs par Kr. Baronu.

28. septembrī pl. 17 Latviešu Namā LU dibināšanas akts un tējas vakars, TKK un SKK kopējs sarīkojums.

5. oktobrī pl. 18 DV namā Toronto „Latviešu karavīru sadraudzība", sarīkojums ar izmeklētu interesantu programmu.

5. oktobrī pl. 11 un

6. oktobrī pl. 7 Braitonā, Gosport līcī, DV Toronto nodaļas makšķerēšanas sekcijas organizētās sacensības. Visi aicināti.

5. oktobrī pl. 19 Latviešu Centrā Daugaliņas jautrs vakars ar deju priekšnesumiem.

7. oktobrī pl. 19.30 Latviešu Centrā V. Zaļkalna referāts un video filma par Brīvības kuģi.

11. oktobrī pl. 19.30 Latviešu Centrā V. Zaļkalna referāts — Ko darīt? Pārdomas par trimdas pašreizējo momentu. Ierosinājumi nākotnei.

19. oktobrī pl. 19.00 Latviešu Namā DV Toronto nodaļas 35 g. svētki.

20. oktobrī pl. 15 Latviešu Namā Raibā pēcpusdiena. TLB dāmu komitejas sarīkojums.

20. oktobrī (svētdien) pl. 13 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārā Dr. J. Labsvīra referāts — Dažas garīgas kultūras problēmas Latvijas neatkarības pēdējos gados.

24. oktobrī pl. 20.00 DVTK lugas Pārsteiguma sainis pirmizrāde — Adelaide Court teātrī, 57 Adelaide St.E, Toronto (pie Yonge ielas)

25. oktobrī pl. 20.00 DVTK lugas Pārsteiguma sainis atkārtojums — turpat.

26. oktobrī Latviešu Nama gada svētki.

26. oktobrī pl. 19 — „Nāc, paklausies draudziņ, kā Centrā dzied!", kad dziesmu virpulī vīsies viesturiešu un Dzirksts balsis (arī klausītāju). Vakars veltīts Centra atbalstam. Runču deju mūzika. Biļetes Latviešu Centra birojā, pie koristiem un sarīkojuma vakarā pie ieejas. Galdiņi rezervējami Centrā pēc biļešu iegādes.

2. novembrī pl. 19.30 DV namā Karavīru daudzinājums.

14. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa baznīcā koncerts Ziemas svētku ieskaņai.

17. novembrī (svētdien) pl. 16 Latvijas valsts 67 gadu atceres 18. novembŗa akts Toronto universitātes Convocation auditorium, King College Circle.

24. novembrī pl. 15.00 DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru piemiņas pēcpusdiena.

30. novembrī no pl. 9—15 Sv. Jāņa baznīcas zālē Ziemas svētku tirdziņš.

30. novembrī un 1. decembrī DV namā tirdziņš.

8. decembrī pl. 15.00 DV namā bērnu eglīte.

14. decembrī pl. 19.00 DV namā DV biedru eglīte.

31. decembrī pl. 20.00 DV namā Jaungada sagaidīšanas balle.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 27. SEZONAS KONCERTI

18. oktobrī, piektdien, vijolnieki Ruta Krumoviča un Alvaro Gomez no Čīles.

22. novembrī, piektdien, Aija Jirgensone, koloratūrsoprāns, no Klīvlandes, ASV. Pie klavierēm — Vilnis Ciemiņš.

1986. g.

14. martā, piektdien, duopianisti, Arianna Goldiņa un Remy Loumbrozo no Nujorkas ASV.

25. aprīlī, piektdien Laila Saliņa, soprāns, Lalita Saliņa, flauta.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī (bij. Town Hall) St. Lawrence Centre for the Arts, pl. 20.00.

Sabiedriska darbiniece aizmūžā

Agrā 23. augusta rīta stundā mūža miegā aizmigusi Latvijas sūtņa Lielbritanijā Kārļa Zariņa atraitne Henriete. Tikai pirms apm. trim nedēļām — 28. jūlijā — nelaikē bija aicinājusi ciemiņus, lai uzsāktu savu 83. dzīves gadu. Nedaudz dienu vēlāk vieglas trieka lēkmes dēļ viņu ievietoja slimnīcā. Stāvoklis pamazām pasliktinājās, un, spēkiem zūdot, apstājās arī sirds.

Henriete Zariņa, dzimtas vārdā Houppert, bija francūziete, dzimusi 1902.g. 28. jūlijā Parīzē. 1919. gada pavasarī viņa strādājusi Latvijas miera delegācijas birojā Parīzē, kur iepazinusies ar savu vēlāko dzīvesbiedru, jaunās Latvijas diplomātu Kārli Zariņu. Kopējas gaitas uzsāktas 1921.g. 20. februārī Rīgā. Kopš tā brīža nelaikē kļuva par sirsnīgu latviešu sabiedrības locekli, atbalstot sava vīra darbu kā Latvijā, tā ilgajos darbības gados svešās zemēs. Henrietes Zariņas spējas apgūt svešu valodu palīdzēja viņai nodibināt draudzīgas attieksmes visās zemēs, kur sūtņa darbs viņus aizveda. Latviešu valodu viņa apguva ātri un to runāja aizvien, kad sabiedriskā darba gaitas viņu saistīja latviešu vidē.

Pēc Otrā pasaules kara nelaikes darbs jo plaši izpaudās mūsu trimdas saimē Anglijā. Sūtniecība bija trimdinieku vienīgais atbalsts, pirms izveidojās draudzes, organizācijas un Latviešu nacionālā padome. Sūtniecības telpās pulcējās mūsu politiskie un kultūras darbinieki, kuŗus aizvien ar siltu viesmīlību sagaidīja un uzņēma mājasmāte — Henriete Zariņa. Sevišķi tuva viņai bija mūzika, un savā laikā viņa piedalījusies ar dziesmām mūsu valstssvētkos un citos sarīkojumos Anglijā. Kad 1963. gadā sūtnis Kārlis Zariņš aiziet mūžībā, viņa dzīvesbiedre turpina viņa darbu latviešu sabiedrībā Anglijā. Viņa uzņemas goda priekšnieces pienākumus Latviešu mājas komitejā Almēlijā, turpina aktīvi darboties DVF Londonas nodaļā, atbalsta mūsu kultūras un mākslas pasākumus un jauniešu izglītības gaitas.

Visciešāk Henriete Zariņa tomēr saistās ar palīdzības darbu un kopš vairāk nekā 30 gadiem vada tradicionālo Baltiešu sieviešu organizāciju rīkoto Ziemsvētku tirdziņu Londonā, DVF namā, kur piedalās arī mūsu kaimiņu tautas — igauņi un lietuvieši. Ciešā sadarbībā visu triju tautu sabiedrisko darbinieču vidū ir izveidojusies draudzība un apziņa par nepieciešamību turēties kopā arī nākotnes darbos. Henriete Zariņa kopā ar tagadējo Daugavas vanadžu goda priekšnieci Mariju Ķeņģi visus šos gadus ir rūpējusies, lai mūsu daļa tirdziņā būtu bagātīga un skaista. Pazīstot daudzas izcilas personas angļu politiskās un kultūras aprindās, H. Zariņa vienmēr atrada piemērotu sabiedrisku darbinieci Ziemsvētku tirdziņa atklāšanai, līdz ar to atgādinot Baltijas valstu un tautu vārdus arī angļu sabiedrībā. Lai gan pēdējos gados bija daži veselības traucējumi, tradicionālajā tirdziņa atklāšanā Henriete Zariņa pag. gada novembrī bija klāt. Šogad viņas vairs nebūs.

Dziļā cieņā un pateicībā, pieminot viņas darbu un devumu mūsu tautai kā baltās, tā nebaltās dienās, latviešu saime Anglijā, Daugavas vanadzes un Latviešu māja Almēlijā izsaka līdzjutību Marie-Annai Zariņai mātes nāves gadījumā. Lai Dievs palīdz viņai turpināt to ceļu, kuŗā viņu ievadījis viņas vecāku pašaizliedzīgais darbs mūsu tautas labākai nākotnei.

Paskaidrojums

Austrālijā iznākusi V. Kristovskas sakārtota latviešu dzejoļu izlase skolu vajadzībām, kuŗā iekļauti trimdas autoru darbi bez autoru atļaujas, plaši pārstāvēti okupētās Latvijas autori un ievērota okupētā Latvijā lietātā pareizrakstība.

Latviešu Preses biedrības Centrālā valde ieskata, ka šis izdevums neatbilst LPB mērķiem un principiem. Izdevums nekādā veidā nav saistāms ar LPB, jo iznācis bez LPB Austrālijas kopas valdes ziņas un piekrišanas.

LPB Centrālā valde.

Henriete Zariņa apglabāta 30. augustā Brukvūdas latviešu kapos, blakus mūža draugam Kārlim Zariņam.

A. Liepiņa.

Vilnis Zaļkalns viesojas Kanadā un ASV

Montrealā svētdien, 6. oktobrī, pl. 16.30 Latviešu sabiedriskā centrā, 3955 Provost ielā, Lachine.

Referāts un video filma par BPFC.

Rīko Montrealas Latviešu biedrība.

Toronto 7. oktobrī, pl. 19.30 Latviešu Centra vid. zālē

I Brīvības kuģa dalībnieku pieredze un iespaidi.

Piedalās V. Zaļkalns un organizāciju atbalstītie jaunieši un citi brauciena dalībnieki. Jautājumi un pārrunas.

II Video filma par Brīvības kuģi.

Rīko LNJAK.

Toronto 11. oktobrī pl. 19.30 Latviešu Centrā.

Referāts: „Ko darīt?"

Apskatīts BPFC.

Pārdomas par trimdas pašreizējo momentu. Ierosinājumi nākotnei.

Rīko TLC

Bafalo, ASV, 12. oktobrī, pl. 16.30 LNJAK un ALJA draudzības dienas Ukraiņu skautu nometnē, 2277 School St., North Collin.

Referāts un video filma par BPFC.

Rīko LNJAK un ALJA

1985. gada 29. septembrī pl. 15

LATVIEŠU NAMĀ

Dzimtā zeme —

Valmieras baznīca un novads.

Piedalās: V. Kalniņš un Maija Ķuze.

** Kafijas galds **

Ieeja 6 dol., pensionāriem 5 dol.

VISUS LAIPNI IELŪDZ

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA

VANDAVEGA, VISK.

● Ceļojoša kausa spēles volejbolā notiks 22. septembrī Latviešu katoļu Mariānu īpašumā Vandavegā, Viskonsinā. Sākums pl. 11.00 Turnīrā piedalīsies divas Čikagas latviešu vienības, viena Milvoku latviešu vienība, igauņu un Vandavegas vienība. Vienības izcīnīs Vandavegas ceļojošo kausu, ko sakarā ar Vandavegas īpašuma 20 gadu atceri dāvinājis Boļeslavs Delvers ar ģimeni. Latviešu Mariānu Tēvi un turnīra rīkotājs Juris Velkme jr. lūdz tautiešus apmeklēt šīs spēles kuplā skaitā.

A. Z.

Svētdienu referāti DV klubā pl. 15:

22. septembrī, 6. oktobrī, 27. oktobrī, 3. novembrī, 10. novembrī, 8. decembrī. Pusdienas pl. 13.00, sākot ar 15. septembri.

SAULAINE

21. septembrī paredzētais Saulšķūņa **jubilejas vakars atcelts uz vēlāku laiku.**

KESVIKA

21. septembrī pl. 18 Community centrā DV nodaļas gada svētki (sk. sludinājumu).

SIDRABENE

22. septembrī pl. 14 pusdienas Sidrabenes bērnu nometnes atbalstam. Draudzes dāmu komitejas sarīkojums.

28. septembrī pl. 19.00 Sidrabenes sarīkojumu zālē Miķeļi ar literāru un mūzikālu programmu. Saviesīgs vakars ar ēdieniem un dzērieniem. A. Grīnberga deju mūzika. Rīko Kanadas vanadzes.

TĀLAVA

21. septembrī pl. 16 Latviešu lauksaimniecības biedrības tradicionālie Plaujas svētki Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā.

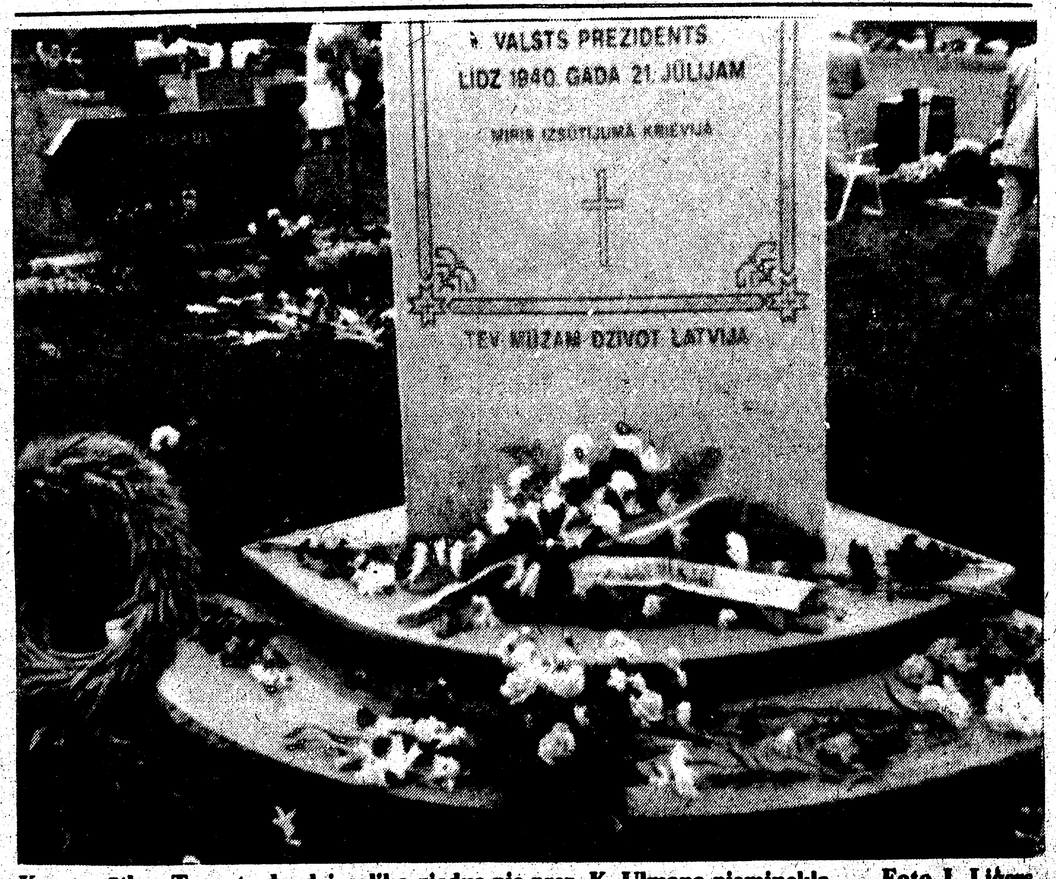

Kapu svētkos Toronto daudzi nolika ziedus pie prez. K. Ulmaņa piemineklja. Foto J. Liģers.

RAIBĀ NEDĒĻA

TRACIS AR SPIEGIEM

Jauna Padomju savienības spiegu tīkla atklāšana Londonā vēl joprojām atbalsojas visā pasaulē. Pagājušajā nedēļā britu valdība paziņoja, ka politiska bēgļa patvēruma tiesības piešķirtas vienam no padomju sūtniecības Londonā sekretāram Oļegam Gordievskim. Drīz vien kļuva zināms arī tas, ka Gordievskis bijis rezidējošais čekas direktors Londonā. Viņš britu iestādēm jau nodevis ārkārtīgi nozīmīgu informāciju par padomju spiegu operācijām Anglijā. Šīs informācijas rezultātā Ārlietu

Oļegs Gordievskis bija dubultaģents.

ministrija paziņoja Padomju savienības sūtniecībai 25 padomju pilsoņu izraidīšanu no Anglijas. To krievu starpā kam trijās nedēļās jāatstāj Anglija, bez diplomātiem ir vairāki tirdzniecības misijas locekļi, žurnālisti, kā arī viens šoferis un viens sētnieks. Viņi visi bijuši aktīvi iesaistīti KGB dienestā. Britu presē jau parādījušies dažādi minējumi, jo sagaida vēl tālākus atklājumus. Kā zināms, 1971. gadā angļu uzraudzības iestādes izraidīja 105 Padomju savienības pilsoņus, kas bija spiegojuši Kremļa labā. Gordievskis tikai nesen bija pārcelts uz Londonu. Viņš daudzus gadus darbojies Dānijā un citās Skandinavijas valstīs. Sensāciju radīja apgalvojums, ka viņš jau kopš 1975. gada ir bijis dubultaģents, kas sadarbojies ar britu M5I, tādējādi briti ar Gordievska starpniecību nevien ieguvuši neaizstājamu informāciju par Kremļa darbību rietumos, bet spējuši arī ar viņa palīdzību bagot Maskavas izlūkošanas dienestu ar maldinošu informāciju.

Gordievska dezertēšana radīja tūlītēju atbalsi Maskavā. Kremlis atmaksas akcijā pavēlēja 25 britu pilsoņiem atstāt Padomju savienību. Izraidāmo britu starpā ir arī vairāku lielo periodisko izdevumu korespondenti.

Premjēre Tačere sašutumā par Maskavas atbildi lika Ārlietu ministrijai vēl papildus izraidīt 6 Pad. savienības pilsoņus, kas arī atradušies uz aizdomās turēto listes.

Spiegu tracis kā Londonā, tā Maskavā nebūt vēl nav beidzies. Un tā gaidīto labāko attieksmju izveidošanās vietā radusies nopietna konfrontācija, kas var ietekmēt arī rietumu un austrumu tālākās sarunas atbrunošanās un arī tirdzniecības laukā.

PALME PALIEK

Parlamenta vēlēšanās Zviedrijā četru pilsonisko partiju nevienprātības dēļ nākamajos četros gados valdības priekšgalā paliks sociāldemokratu līderis Olafs Palme. Te jāpiezīmē, ka pilsoniskās partijas nevarēja vienoties par kopīgu politisko platformu un nespēja arī izšķirties, kam uzvaras gadījumā uzticēt koalīcijas valdības sastādīšanu.

Olafs Palme valdīs ar komūnistu palīdzību.

Sociālisti gan zaudēja septiņas vietas parlamentā, bet nav šaubu, ka tos atbalstīs 19 komūnistu partijas deputāti. Tādējādi sociāldemokratiem un komūnistiem kopā parlamentā būs 178 vietas, bet opozicijas partijā 171. Atzīmējams, ka komūnistu partijai Zviedrijā ir tikai 16.000 biedru, kas liek secināt, ka par partijas kandidātiem vēlēšanās nobalsojuši arī daudzi neinformēti naīvi zviedri.

58 g. vecais Olafs Palme ir dzimis pārtikušā ģimenē, bērnībā dzīvojis arī Latvijā, studējis ASV un zviedru sociāldemokratu partijas vadību pārņēma 1969. gadā. Viņa izteikti pretamerikāniskā nostāja nav mainījusies, neņemot vērā pieaugošos agresijas draudus no Padomju savienības.

Valesa: „Solidaritāte dzīvo!"

POĻI TURPINA PROTESTĒT

Pagājušajā nedēļā Jasna Gora klosterī Čestachovā pulcējās tuvu pie 100.000 dievlūdzēju, lai noklausītos kardināla Gulbinoviča vēstījumu. Klāt bija arī Valesa un deviņi Solidāritātes vadītāji.

Pēc dievkalpojuma viņi kopā ar kardinālu parakstīja telegrammu pāvestam, kurā apliecināja, ka no cīņas neatteiksies līdz Polijā arodbiedrības būs ieguvušas tām atņemtās tiesības. Bīskaps Goldovskis lielajai svētceļotāju saimei savukārt norādīja, ka Polijai ir tiesības atbildēt par savu likteni. Dievkalpojuma laikā bija redzami pāri par 100 Solidāritātes karogi ar tikpat daudz Polijas pilsētu uzrakstiem.

VAI VIŅI MĒĢINĀJA NOGALINĀT ELMĀRU SPROĢI?

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā ziņojām par Longailendā notikušo terroristu uzbrukumu latvietim Elmāram Sproģim. Laikraksts Newsday norāda, ka līdzīgs atentāts notika 15. augustā Patersonā, Nudžersijā. Pie 61 g. vecā Zubkovska mājas bumbas sprādzienā cieta arī viņa paša meita un mazdēls. Tieši tajā dienā, kad Elmārs Sproģis laimīgas sagadīšanās dēļ palika neievainots, Zubzokovs Nudžersijas slimnīcā no bumbas sprādziena sekām mira. Amerikāņu uzraudzības iestādes tagad noskaidro varbūtēju sakarību šo abu pieminēto atentātu starpā.

Elmāra Sproģa dzīvību izglābis 23 g. vecais mūziķis Roberts Sifreids, kas, atgriežoties no orķestra mēģinājuma, pl. 4 no rīta pamanījis pie Sproģa nama uguni. Lai brīdinātu nama īpašnieku no ugunsgrēka briesmām, viņš atvēris durvis, un kad Sproģis aizgājis celt dzīvesbiedri, Sifreids durvju starpā ar kāju paspēris kādu skārda tvertni. Tajā brīdī noticis milzu sprādziens, kas izārdījis durvis un daļu no Sproģa nama priekšistabas. Ievainotais Sifreids ātrā palīdzībā nogādāts slimnīcā, kur operācijas rezultātā viņam jāzaudē viena kāja.

Pēc bumbas atentāta pl. 4.55 no rīta laikraksta Newsday redakcijā atskanējis telefona zvans. Kāda balss brīdinājusi: „Listen carefully. Jewish Defence League. Nazi war criminal. Never again."

15 minūtes vēlāk telefons atkal iezvanījies un atkārtots iepriekš minētais brīdinājums.

Nākamajā rītā Newsday redakcija zvanīja Mordochaijam

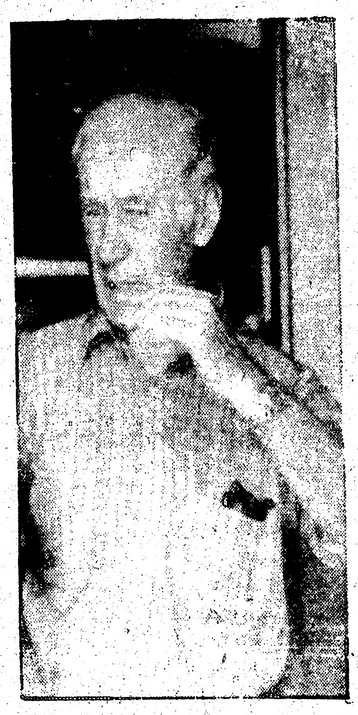

Bumba bija domāta Elmāram Sproģim.

Levi, kas atbildēja Jewish Defence līgas telefonu. Levi Newsday korespondentam paskaidroja, ka 30. augustā Old Westbury notikusi sapulce, kurā 50 cilvēki plānojuši demonstrāciju pie Sproģa nama. Viņš šajā sanāksmē iedevis arī Sproģa adresi. Levi norādījis, ka

Roberts Sifreids pamodināja Sproģa ģimeni.

Sproģa lietas iztirzāšana varbūt ierosināja kādu novietot bumbu. Intervijas beigās Levi teicis: „Bet es nevaru atbildēt par katru maniaku."

Elmārs Sproģis ASV ieradās 1950. gadā. Pēc tam kad zināmas aprindas viņu bija apsūdzējušas aizdomās par kaņa noziedzībām, 1983. gadā US District Court Juniondēlē lietu izmeklēja, jo Sproģis katēgoriski noraidīja pret viņu vērstos apvainojumus, ka viņš 1941.g. augustā palīdzējis nacistiem Litenes tuvumā iznīcināt 100 žīdu. Tiesnesis Francis Altmanis pierādījumu trūkumu dēļ Sproģi attaisnoja. Valdība šo spriedumu pārsūdzēja, bet arī pārsūdzības tiesā palika spēkā tiesneša Franča Altmaņa spriedums.

Slepenpolicisti atentāta vietā meklē pierādījumus.

Mūzika skan Gaŗezerā

Ar jūlija mēnesi sākās rosība Gaŗezera mūzikas laukā. Skolas darbam sākoties, pirmais koncerts Kronvalda zālē notika 6. jūlijā ar profesores Dairas Langinas piedalīšanos.

Ar 25. jūlija vakaru iesākās Gaŗezera 20 g. pastāvēšanas svinības. Šajā vakarā dziedāja Gaŗezera vidusskolas skolotāja, ilggadējā darbiniece dziedone Marta Cakare kopā ar pavadītāju mūzikas skolotāju Ernestu Brusubārdi III. Martas Cakares un Ernesta Brusubārža III sadarbība bija lieliska.

Šai vakarā dziedāja arī vidusskolas ansambļi diriģenta Ernesta Brusubārža III vadībā un nometnes bērni. Otrā Gaŗezera 20 gadu atceres vakarā 26. jūlijā mūzicēja Gaŗezera vasaras vidusskolas absolventi.

Monika Daukste un viņas māsa Vanda Daukste katra savu gadu dabūja pirmās vietas tautasdziesmu sacensībās; abas arī aktīvi piedalījās korī un dažādos ansambļos. Jau skolas laikā Monika iesāka apgūt pirmos soļus diriģēšanas mākā pie meistara Roberta Zuikas un pie viņa arī turpinājusi mācības jau vairākus gadus. Tagad viņa diriģē Grand Rapidu kori.

Dāvīds Zadvinskis arī skolas laikā daudzkārt parādīja savas pianista dāvanas, spēlējot dažādos skolas sarīkojumos un vēlāk pat koncertos.

Šajā vakarā pirmo reizi dzirdējām viņa paša tautasdziesmu virknējumu interesantā apdarē. Viņa piesitiens ir precīzs un skanīgs. Dāvīds jūsmināja ar diviem A.V. Mocarta Rondo darbiem, sevišķi skaistā rotaļīgumā un vieglumā izskanēja Rondo re-mažorā.

Māsu Daukstu gan duetā, gan trio dziedājumos ar Dāvīdu, vairumā Pēteŗa Zadvinska veikli spēlētā ģitaras pavadījumā, tautasdziesmas uzplauka dažādos krāšņumos.

No duetu dziesmām tīri izskanēja Stāvēju dziedāju. Ļoti interesanta apdare bija G. Geduļa Ozolīti zemzarīti, tāpat trio dziedājumā bija reti dzirdētā Zirgs žirgā un M. Aldiņa Lēni, lēni Dieviņš brauca un P. Aldiņa Sērdienītes dziesma.

Vēl dzirdējām koklētājus; bez jau pieminētajiem dalībniekiem tiem vēl pievienojās Ingrīda Zirne.

Gaŗezera 20 gadu jubileja kulminmāciju sasniedza sestdien, 27. jūlijā Dziesmu lejā.

Pēc gaŗajām runām un apsveikumiem, kad saulīte sāka pazust aiz koku galotnēm, beidzot skolas koris tika pie dziedāšanas.

Ar lielu sajūsmu tas raiti un ritmiski nodziedāja P. Aldiņa Čigānu dziesmu. Pretējā noskaņojumā atskanēja E. Brusubārža Kas tie tādi, kas dziedāja, bet dzidri un priecīgi izskanēja I. Saksa Es dziedāju, gavilēju.

Koris uzmanīgi izsekoja diriģentam.

Ernests Brusubārdis III valdzināja ne tikai kori, bet arī mūs, klausītājus, ar savu precīzo un noteikto žestu.

Sieviešu koris dziedāja E. Melngaiļa Ozolīti, zemzarīti un J. Cīruļa Upe nesa ozoliņu.

L. Vīgnera Kalējiņi, bālēliņi un Br. Skultes Aijā nodziedāja vīru koris. Viņi bija laimīgākā situācijā nekā meitenes, jo atradās vienkopus, tādēļ viņu dziesma izskanēja brašāk un skanīgāk.

Koncertu nobeidza J. Cimzes Rīga dimd, I. Mežaraupa Kas mirdzēja un A. Salaka Pērkons veda vedekliņu.

Katrā dziesmā diriģents panāca apstākļiem iespējamo, iecerēto, pat smalkākas nianses, kas bieži nav iespējams lauku dziedājumos.

Ar ilgiem aplausiem klausītāji pateicās diriģentam Ernestam Brusubārdim III un korim par jauko nobeigumu Gaŗezera 20 gadu svinībās.

Māras Leonardas čello koncertu 3. augustā, diemžēl, nevarēja noklausīties. Spriežot pēc vietējo mūziķu atsauksmēm, tas bijis izcili atskaņots.

Skolas tradicionālais nobeiguma koncerts notika 1985. gada 10. augustā. Tas bija iecerēts Dziesmu lejā, lai visiem būtu iespēja to noklausīties, bet dienā draudēja lietus mākoņi, un beidzot tie arī uznāca, tādēļ šo koncertu nolēma rīkot Kronvalda zālē. Tā patiesi bija laimīga izvēle, kaut arī telpās visi bija ļoti saspiesti, arī dziedātāji. Telpā dziedāšana tā īsti atplauka, un diriģents Ernests Brusubārdis III varēja veidot savas iecerētās mūzikālās līnijas visdažādākās niansēs, kas viņam lieliski padodas.

Ļoti interesants apstrādājums bija G. Geduļa Ak, tad kaķīt's kurmi.

Koncerta turpinājumā dzirdējām vīru kori ar L. Vīgnera Kalējiņi, bāleliņi, E. Melngaiļa Uz Daugavas es dzīvoju un K. Alberta Par zemi, ko mīlam. Vīru koriem arvien ir kāda speciāla pievilcība, un tāda bija jūtama arī šajā koncertā. Visas balsis turējās braši tik saspiestajās telpās, pat intonācijā noturīgas. Publika bija tā sajūsmināta, ka prasīja gandrīz vai katras dziesmas atkārtojumu; atkārtoja K. Alberta Par zemi, ko mīlam.

Koncertu nobeidza ar brašo J. Cimzes Rīga dimd, J. Jurjāna Pūt vējiņi, ar izcilo legāto dziedājumu un A. Salaka Dzied māsiņa. Aplausu jūra negribēja rimties. Paldies korim, paldies diriģentam par šo dziesmoto vasaru!

Marta Cakare.

Oskara Perro grāmata

Vēstures veidotāji

iznāks 1985. gada rudenī

Autora pirmā grāmata Holmas cietoksnis, kuŗu divos izdevumos īsā laikā izpirka, atveda viņu Rīgā. VĒSTURES VEIDOTĀJI izseko autora gaitām Rīgā un hazarda spēlēm, ko frontē izcīna dzīvība un nāve. Krīt plkv. Veiss un Aperāts. Ģenerālfeldmaršals Manšteins norāj Hitleru. VI korpusa stābā vācieši dzied latviešu dziesmas. 15. div. dezertieŗi ,,kaulu zāģu'' stobru galā. Ķeizara Vilhelma II krustdēla sabiedrībā. Pavēle reiz pa 100 gadiem. Paavo Nurmi mazdēls. Kaŗa noziedznieki iznīcina 12 ievainotus latviešus. SS-vīri spodrina latvieša zābakus. Koncerts baznīckalnā... Valoda viscaur raita un jautra — tāpat kā Holmas cietoksnī...

Grāmatā tuvu pie 300 lp. un ap 60 uzņēmumu no autora archīva. Grāmatas cena: ASV $15.00, Kanadā $20.00, pārējās zemēs pēc kursa. Pasūtinot grāmatu un iemaksājot naudu līdz 1985.g. 1. oktobrim — cena ASV $12, Kanadā $16. Grāmatnīcām un atkalpārdevējiem, pasūtinot vismaz 3 grāmatas un iemaksājot naudu — 20% atlaide.

Pasūtinājumi adresējami:

Oskars Perro,
491 College St.
Toronto, Ontario,
Canada, M6G 1A5

Ingrida A. Matckars

B.A., M.A., L L B.

ADVOKĀTE pie

DYSON & KACABA Barristers & Solicitors

100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Ratas Optic

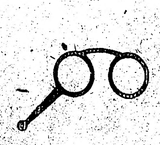

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktlēcas.
- Rāmji liela izvēle.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

SAULAINES
pārvalde meklē
pārvaldnieku

Lūdz pieteikties, rakstot
A. Brencim, 7 Tewsley Place, Weston, Ont., M9P 1N6, tel. (416) 244-3389.

AMBER PRINTERS &
PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Līze Poškus

dzimusi 1892. gada 4. oktobrī Liepājā,
mirusi 1985. gada 15. augustā Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

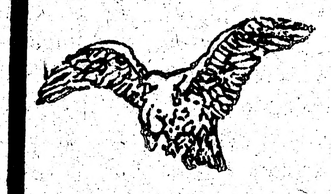

Kaŗa lidotājs

kapt. Kārlis Grūbe

dzimis 1901. gada 22. novembrī Ogrē,
piepulcējies varoņu pulkiem
1985. gada 28. augustā Stamford, CT, ASV.

Par viņu sēro
Latvijas kaŗa aviācijas pulka saime

Jānis Zuntaks

dzimis 1906. gada 16. septembrī Liepājā,
miris 1985. gada 4. septembrī Toronto.

Sv. Andreja ev. lut. Latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

Dr. A. Brumanis

Tiesība mīlēt

Dr. A. Brumanis

Precēties ir katra cilvēka neapšaubāmas tiesības. Tās izriet no cilvēka dabas, jo Dievs ir radījis cilvēkus laulībai. Svētos rakstos ir teikts: ,,Dievs ir radījis vīrieti un sievieti'', lai ar laulību un ģimenes dzīvi cilvēce attīstītos. Tāpēc arī nevienam cilvēkam, kas ir spējīgs laulībai un grib precēties nedrīkst to liegt.

No tiesībām precēties reizē ar personīgās brīvības tiesībām izriet tiesības brīvi izvēlēties laulības partneri. Uz šīm tiesībām ir norādīts jau Vecajā derībā Zālamana Augstajā dziesmā. Mīlestība zināmu konkrētu cilvēku starpā dzimst pirms laulībām un nevienam nav tiesības likt šķēršļus, lai šī mīlestība nevainagotos ar laulību. Cilvēkam ir tiesības šo mīlestību atklāt, un nevienam nav tiesības aizkavēt šīs mīlestības rašanos un attīstīšanos. Jāpiezīmē tomēr skaidrības dēļ, ka runa ir par īstu mīlestību, bet ne par jaunības gadu romantikas izpausmēm. Pie tam ir grūti izšķirt, kur ir īstā mīlestība un kur, turpretīm, tikai romantikas izpausme. Otrkārt, šī mīlestības atklāšana notiek bieži tad, kad iemīlējušies ir vēl vai nu vecāku vai aizbildņu atbildībā, kas parasti ir norūpējušies, lai laulības partnera izvēle būtu pareiza. Bieži laulības šķiršanas gadījumi šinī ziņā brīdina. Pārejošu jūtu uzplūdumu nedrīkst uzskatīt par mīlestību un uz tā nedrīkst celt laulības dzīvi, jo iznākums būs bēdīgs, kad ēka būs būvēta uz smiltīm un pamati neizturēs. Pārsteigšanās laulības partneŗa izvēlē ir visbiežāk vērojama pie izirušu ģimeņu bērniem, par kuriem vecāki nerūpējas. Šie bērni meklē glābiņu un izmisīgi meklē personu, ar kuŗu varētu nodibināt īstas mīlestības vienību. Šāda pārsteidzīgi noslēgta laulība nav stipra, jo mīlestība nav bijusi pamatā. Arī raksturu saskaņa nav bijusi pārbaudīta. Gala iznākums bieži ir vilšanās un šķiršanās. Īsta iemīlēšanās ir iespējama tikai psīchiski nobriedušo jauniešu starpā.

Lielais risks kļūdīties laulības partneŗa izvēlē tomēr neattaisno pārāk lielu stingrību no vecāku puses. Iepazīšanās un draudzība pretējo dzimumu jauniešu starpā ir pilnīgi dabiska un saprotama lieta. Šī draudzība, ja tā paliek atļautās robežās, ir vērtīgs audzināšanas faktors. Aizliegt jauniešiem satikties būtu viņu personīgās brīvības ierobežošana. Bērni ir jāaudzina tā, lai uz viņiem varētu paļauties, lai tie prastu savu brīvību prātīgi izmanto. Pārāk liela personīgās brīvības ierobežošana no vecāku puses tikai pierāda to, ka vecāki nav pratuši savus bērnus audzināt un tagad viņi saceļas pret vecākiem. Ar bardzību nekas labs nav panākams, bērni ir jāaudzina tā, lai tie paši prastu izvēlēties pareizo ceļu.

Katrā ziņā ir jārespektē jauniešu tiesības mīlēt un sev izvēlēties draugus pēc sava prāta. Vecāki var gan dot padomus, bet viņi nedrīkst izšķirties bērnu vietā. Ja vecāki aizliedz saviem bērniem saderināties vai precēties, tie pārkāpj savas tiesības un grēko arī pret Dievu. Ja vecāki izvēlētos saviem bērniem laulības partneri, tie viņiem sagādātu īstu elli virs zemes, bet ne laimību.

Tā kā vecāki nedrīkst uzspiest laulības partneri saviem bērniem, tā arī bērni nedrīkst pārsteidzīgi izvēlēties ne draugus, ne laulības prtneri. Laulību nedrīkst uzskatīt ne par jūtu apmierināšanas iespēju, ne par iedzīvošanās izdevību. Saimnieciskie un citi blakus aprēķini aizkavē dievišķā aicinājuma īstenošanos laulības gadījumā un to pat iznīcina. Turpretim ja puisis un meita bez steigšanās un bez kļūdām progresē īstā mīlestībā un nobriest īstai vienībai, tad laulība būs droša un ģimenes dzīve laimīga.

Dr. A. Brumanis

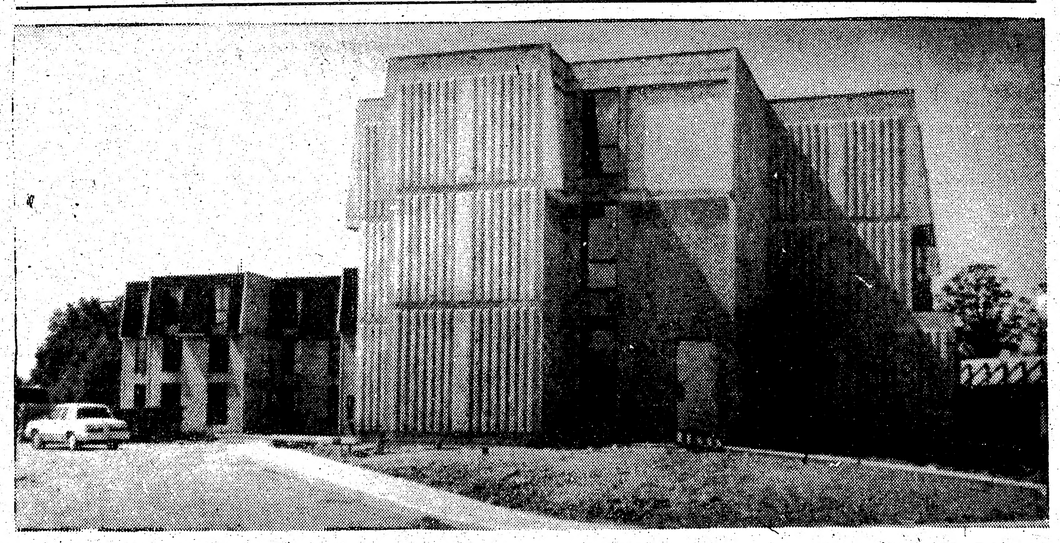

Kristus Dārza ēkas sānu skats. Foto V. Ligere.

Pēdējā aprūpes mājas Kristus Dārzs sēdē, piedaloties 18 darbiniekiem, priekšsēža J.Lūša vadībā galvenokārt pārrunāja mājas būvdarbu norises un ar tām saistītos uzdevumus. Būvkomisijas vad. L. Kinstlers iepazīstinās ar līdzšinējo būvdarbu veikumu. Sāk iebūvēt ledusskapjus, ieved virtuves inventāru, iekārto vannas istabas un sāk darboties elevātors. Sakarā ar lietaino laiku kavējās mājas apkārtnes uzpošanas darbi. Ir labas cerības, ka galvenie darbi nobeigsies š.g. oktobŗa mēneša beigu pusē.

Darbības komitejas vad.Inta Purva norādīja uz ievadīto sadarbību ar draudžu un organizāciju dāmu komitejām, kuŗas devušas arī piekrišanu līdzēt veikt mājas iemītnieku aprūpes darbu, vadoties no aprūpējamo piederības pie attiecīgām draudzēm un organizācijām. Šai sakarībā sēdē piedalījās arī Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas priekšniece Balva Kūla ar atsevišķām darbiniecēm. Iecerēta draudžu un organizāciju dāmu komiteju atsevišķu pārstāvju sanāksme, lai tuvāk pārrunātu paredzamos pienākumus — 19. oktobrī no pl. 11—17. Kristus Dārzā notiek krūmāju stādīšanas talka. Administrātīvās komitejas ziņojumā Dr. J. Lūsis ierosināja apsvērt apstākli, kā noorganizēt satiksmes iespējas, lai Kristus Dārza iemītnieki spētu tikt ceturtdienās uz pensionāru sanāksmēm Toronto Latviešu Namā. Labas cerības, ka Latviešu Kreditsabiedrības pārstāvis ieradīsies savlaicīgi aprūpes mājā izmaksāt iemītniekiem pienākošās pensiju naudas. Administrātore Māra Zariņa, kuŗa uzsāka darbu Kristus Dārzā ar 26. augustu un piedalījās valdes sēdē, iepazīstināja ar iecerētiem budžeta projektiem. Viņa arī tuvāk pakavējās pie mēbeļu un aizkaru izvēles. Viņa norādīja uz ļaužu problēmām, kas izdarījuši nepieciešamo iemaksu, bet aprūpes mājā cer nākt tikai februāŗa vai marta mēnesī. Pieteicies 71 iemītnieks. Pacēlās gaŗākas, bet veselīgas debates par to, ko darīt, ja pietrūktu iemītnieku. Tad būtu jāgriežas pie pārējo Baltijas tautu ļaudīm — lietuviešiem un igauņiem. A. Kaļiņš norādīja, ka pirmie 3—4 mēneši radīs zināmas grūtības, jo tuvojas Ziemsvētki, un cilvēki tai laikā vēlēsies pieturēties pie vietas, kur bijuši līdz šim.

Dr. Ed. Upenieks izteicās, ka kāpināma laikrakstu reklāma par Kristus Dārza esamību, jo ir laba zīme, ka 46 dalībnieki jau iemaksājuši pilnu dalības maksu.

Pensionāru apvienības pārstāvis Ed. Koks pauda optimismu un domāja, ka no Pensionāru apvienības ļaudīm būs lielāka atsaucība, jo Kristus Dārza iecere tagad īstenojas.

Līdzšinējā administrātore Margareta Logan-Upeniece informēja, ka uzsākta līdzekļu vākšana pie kanadiešu uzņēmumiem, un tādu tuvākā laikā sāks arī pie latviešu organizācijām un draudzēm, kā arī pie individuāliem latviešiem. Pirmie Kristus Dārza iemītnieki varēs ieņemt savas istabas ar 1. novembri. Novembŗa mēneša sākuma dienās iecerēta Kristus Dārza oficiāla atklāšana. Dr. E. Upenieks šai sakarībā informēja, ka Latviešu katoļu studentu apvienība Dzintars kā pirmā ziedojusi Kristus Dārzam vienas istabas iekārtu. Līdzīgi ziedojumi sagaidāmi arī no citām sabiedriskām vienībām.

Sēdes dalībnieki pateicās S. Vasarājam par viņa uzņēmuma mašīnu Dr. J. Karoļa dāvātā rentgena aparāta nogādāšanai Kristus Dārzā. Ar 8. septembri Kristus Dārza administrācijā uzsāka darbu virsmāsa Valerija Korule. Sēdes dalībnieki arī pieņēma zināšanai, ka Kristus Dārza revīzijas komisija darbosies zemāk minētā sastāvā: priekšsēde Marta Dālberga, vietn. Laimdota Jeninga, sekr. Līvija Jansone.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. māja 769-6950.

21. septembrī pl. 11 dievkalpojums.
29. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

22. septembrī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu; pl. 14 Sidrabenes pusdienas, rīko draudzes dāmu komiteja.

29. septembrī pl. 15 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

22. septembrī pl. 13 dievkalpojums Toronto.

29. septembrī pl. 11 Plaujas svētki Tālavā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 33 Christie Str., Apt. 207 A, Toronto, Ontario, M6G 3B1. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16.

Bībeles studijas—lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 635-8582 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

22. septembrī pl. 16 dievkalpojums. To vadīs māc. J. Šmits. Runās māc. Ilgonis Janaitis no Brazilijas.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

22. septembrī pl. 16 draudzes dievkalpojums.

29. septembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

22. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Draudzes nams, kanceleja un prāv. A. Voitkus dzīvoklis 3438 Rosedale Ave, Montreal, Que. H4B 2G6, tālr. 489-3224, vasarā arī 1-264-5816. Draudzes mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE. Dievkalpojumi — ja nav citādi norādīts, notiek baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pēteŗa baznīcā).

Septembrī paredzētas Celsmes dienas. Aicināta māc. Lauma Zušēvica no Milvokiem.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk., no pl. 14 — 2?
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no pl. 12.00 — 21.00.

KALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju klingerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRA VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAILAMATNIEKU DARBI
ADĀ, ĶOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZEltkaļa A. GUGANA ROTAS
Inta Tauriņš

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING.**
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīlenbahs
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

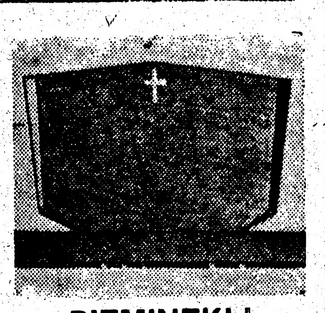
PIEMINEKĻI
487-2137, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mērījuma un gatavumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Priecīga atpūta pēc desmit ražīgiem darba gadiem

Mūsu tautasdziesmas stāsta par kāzām, ko svinējuši ,,trīs dieniņas, trīs naksniņas'' — līdzīgi varētu teikt par svinībām DVF Straumēnos, atzīmējot desmit darba gadus.

Jau piektdien, 23. augustā, Straumēnu pagalmā sāka ieripot tuvo un tālo ciemiņu spēkrati. Bija ,,ziemeļnieki'', Anglijas vidienes kaimiņi un kur nu vēl tālās vācu zemes koristi! Gaidītie zviedru zemes teātŗa ļaudis bija atsūtījuši satraukto ziņu, ka nokavējuši kuģi un būs noteikti klāt nākamā dienā. Tomēr pirmās satikšanās vakara noskaņu tas nebojāja, un svētku svinēšana sākās ar jautru programmu un un pāris simts ciemiņu piedalīšanos vecajā un jaunajā žālē. ,,Ķelnieši'' bija atveduši ne tikai dziesmu un deklamāciju pūru, bet arī drošu satiksmes līdzekli šo bagātību pārvadāšanai — ne automašīnu, bet to, ko saucam gan par ķerru, gan riču, tačku, vienriteni, u.t.t. Tas vismaz nevarot pieteikt streiku. Arī Londonas latviešu koris saņēma bagātīgu ciema kukuli.

Tālākā programmā bez Londonas koŗa interesantā pirmatskaņojuma sekoja Londonas trio — V. Auers, V. Grigulis un R. Krūmiņš — gan priecīgas, gan sērākas noskaņas dziesmas, kas visas ,,gāja pie sirds'', kaut arī pabrīnījāmies, kad Aglonas meiteņu dziesma skanēja tā kā zemākā toņkārtā... Ar savu pienesumu londonieši — kas vairāk arī nekā par sevi nepateica, bet toties visus uzjautrināja — skaisti dziedāja ar Pēteŗa Sviļa balsi, brāļa Ivara oriģināli ,,aplamā'' klavieŗu pavadījumā. Tad savu piederību Straumēniem apliecināja ,,Kaķīši'' — vārdam tāda senatnīga pieskaņa — jau daudzus gadus Straumēni atvietojuši ,,Kaķu muižu'' — dziedot, dejojot un mūzicējot. Ar oriģināldziesmām uzstājās Aivars un Rolands, dziedot un ģitaru trinkšķinot. Sveicienu Straumēniem, ,,kur man vienmēr labi klājas'', bija sacerējusi Ingrīda Liepiņa, bet komponējis Aivars Sinka. No šīs dziesmas katram kļuva nepārprotami skaidrs, kas jaunāko paaudzi pievelk un saista pie Straumēniem. Tā kā šis bija tikai svinību sākums, tad pārāk ilgi tajā vakarā dziesmas neskanēja — balsis bija jātaupa nākamām divi dienām.

Pa to laiku ,,lielajā mājā'' mākslinieki un daiļamatnieki kārtoja savus darbus: karināja gleznas, klāja audumus, kārtoja koka un keramikas darbus, jo nākamā, sestdienas rītā, izstādei bija jābūt kārtībā; un — bija. Savus darbus rādīja 14 gleznotāji un 24 daiļamatnieki. Darbu daudzums bija spiedis tos sakārtot diezgan ,,sabiezinātā'' veidā Straumēnu mājas viesistabā un gaitenī. Ik pa četriem darbiem bija Ērikam Žilinskim, Gunāram Janovskim, Imantam Laugalim, Valteram Bērziņam, Nikolajam Soikānam, miniatūru gleznotājai Mārai Sarkanai, Maijai Kleinai, Ingridai Kleinai-Vatsonai (Watson), Vizbulītei Vanagai, un, liekas, pirmo reizi izstādē redzamām Margaritai Putcei un Astrai Šeibei. Mazāk darbu bija izstādījuši Arturs Ludeks, Alma Ričardsone un Kārlis Siliņš. Pārsvarā bija dabas studijas, dažādi ziedi un klusās dabas. Daiļamatnieki bija devuši daudz skaistu darbu, bet jo sevišķi interesi saistīja A. Pribergas koka skulptūras un R. Budiņas tautisko brunču audumi. Izstādi atklāja redaktors J. Andrups.

Ar lielu steigu pēcpusdienā tika sakārtota skatuve R.Blaumaņa Indrāniem, jo Stokholmas latviešu teātŗa trupa bija ieradusies, kaut arī tikai stundu pirms noteiktā uzveduma sākuma. Bet šādās reizēs — laiks nav nauda. Visi aktieŗi bija vietās, tāpat daudzie skatītāji. Par izrādes izjūtu un doto saviļņojumu liecināja skatītāju acis, kur vienam otram vēl mirdzēja pa asarai. Tāda pat bija atsaucība otrā izrādē svētdien. Var tikai pievienoties visam tam, kas par Stokholmas trupas uzvedumu jau teikts. Runājām — ja mums būtu ,,oskari'', tad Irmai Vārpai-Dziļumai tāds, bez šaubām, būtu piešķiŗams par Indrānu mātes tēlojumu. Otrs pienāktos Andrejam Šaltam Indrānu tēva lomas veidošanai ir rakstura, ir ārējā izskata ziņā. Nekad vēl nebija bijusi izdevība redzēt Kristīni Bergholcu komiskā lomā. Viņas vientiesīgā, precēties kārā Guste bija kā no Blaumaņa raksturu krātuves izkāpusi. Asa un šķautnaina bija Kristīnes Talteres Ieva, spraiga patiesības aizstāve Margitas Grantes Līze. Svārstīgo Edvartu Modris Gross tēloja, parādot arī viņam piemītošās nedaudzās labās īpašības, kas konfliktu ar vecākiem vēl paasināja. Nebēdīgo, vieglprātīgo Noliņu, ar mazliet šim laikam piemērotu stāju, rādīja Jānis Bergholcs. Jauniešu trijotne — Lūkasa Rozīša Edžiņš, Karmenes Bergholcas Zelmiņa un proloģa un epiloģa teicēja Solveiga Bergholce iepriecināja ar savu iejušanos tēlos, noskaņas izjūtu un veiklo latviešu valodu. Mazliet pārveidojot Irmas Vārpas izteiktos vārdus programmas grāmatiņā — tas brīnišķīgākais šajā izrādē bija redzēt aktrisi Irmu Vārpu, spēlējot kopā ar savu meitu un mazmeitām. Paldies viņai par mūsu teātŗa mākslas tradiciju nodošanu nākotnes paaudzēm! Nelielo Kaukēna lomu ar nosvērtu latviešu saimnieka lēno valodu un labestību tēloja Vilhelms Erdmanis. Lai viss redzētais un dzirdētais patiesi dotu skatītājam ieskatu Blaumaņa lugas nopietnajās problēmās un to risinājumā, režisore Lilija

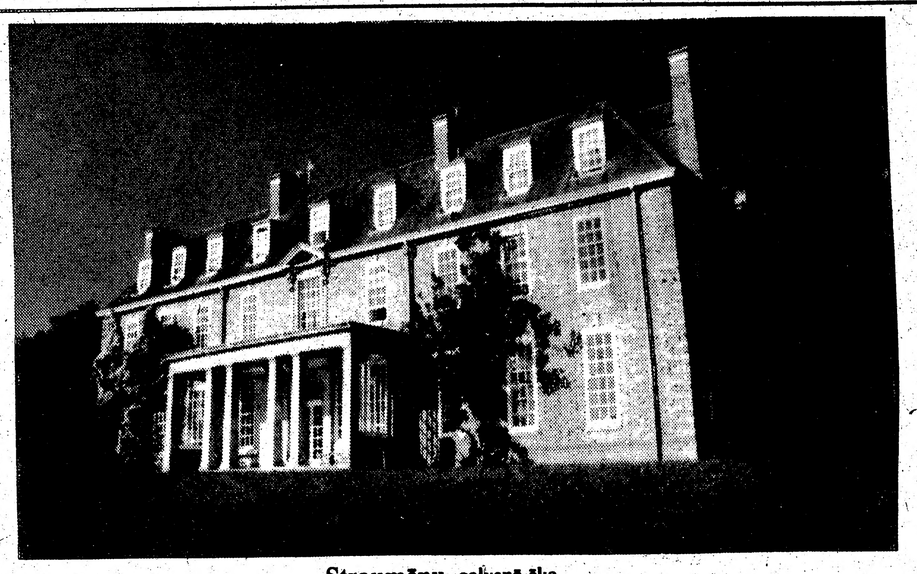

Straumēnu galvenā ēka.

Spriņģe bija centusies izrādi izkārtot reālā plāksnē, tomēr neatstājot novārtā tematu simboliku. Viņas nodomu labi atbalsta ir dekorātore Anika Grīna, ir kostīmu pagatavotāja Elza Daugaviete-Lapukina, un citi lugas techniskie darbinieki. Šīs Stokholmas teātŗa trupas uzvedums bija pašu Straumēnu skaistākā balva Anglijas latviešu saimei.

Pēc jautri pavadītas un nodancotas balles sestdienas vakarā, kad ārā lija lietus, svētdienas rīts bija saulains un jauks. Nezināmā, ka Straumēnu vadībai ir tik cieša sadarbība arī ar saulīti un mākoņiem.

Plašajā teltī, kas bija iekārtota dievkalpojumam, pulcējās apm. 800 svinību dalībnieki, lai pateiktos Dievam par to, ka Tas devis spēku un stipru garu, nesalūzt dzīves grūtībās, bet strādāt pašaizliedzīgi savas tautas labā. Dievkalpojumā piedalījās prāv.R. Mužiks, prāv. J. Savickis, virspriesteris A. Černejs un māc. J. Jurģis. Ar divi dziesmām piedalījās Londonas latviešu koris diriģentu Kr. Rusmaņa un L. Īsta (East) vadībā.

Dievkalpojumam sekoja Indrānu atkārtojums, bet pēc tam visi pulcējās plašajā zāļu laukumā, lai redzētu, kā saulē un vējā, jaunatnes roku celts, brīvi paceļas un plīvo Latvijas karogs. Svētku brīža dalībniekus uzrunāja DVF valdes priekšsēdis L. Rumba, sakot sirsnīgu paldies visiem tiem, kas palīdzējuši gan ar darbu, gan līdzekļiem iegūt, celt un veidot šo skaisto īpašumu, kas tagad kļuvis par Anglijas latviešu saimes pulcinātāju un kopā turētāju. Ar klusuma brīdi viņš lūdza pieminēt tos, kas aizgājuši mūžībā Straumēnu desmit darbības gadu laikā, kā pēdējo aizgājēju minot Straumēnu labvēli, Latvijas sūtņa Kārļa Zariņa atraitni Henrietu.

Latvijas himnai sekoja apsveicēju laba vēlējumi un dāvanas, DV priekšniekam J. Frišvaldam kā pirmam sakot pateicības un uzmudinājuma vārdus Straumēnu vadībai un saimei. Sekoja DV vanadžu goda priekšnieces Marijas Ķeņģes apsveikums; tad DV vanadžu priekšnieces A. Liepiņas, sveicinot reizē arī no Latviešu Preses biedrības Anglijas kopas un komponista Helmera Pavasara un vēlot Straumēnu rosībām nekad neapsīkt; LNPL sveicienus nodeva prezidija priekšsēža vietn. N. Bisenieks.

Tālie Vācijas ciemiņi O. Baltputnis un Z. Gaspersone nesa sveicienus no DV Rietumvācijas priekšsēža J. Leitīša un valdes, no Rietumvācijas vanadžu vadītājas Izas Nolles-Blūmfeldas un no visas latviešu saimes. DV Kanadas valdes priekšsēža vietn. A. Kalupnieka sveicienus nodeva L. Rumba, jo pašam tālajam ciemiņam vairs nebija bijis iespējams šajā brīdī būt klāt. Vēl apsveica Dziesmu svētku organizācijas komitejas vārdā V. Auers, no DVF vanadžu saimes —vanadžu vadītāja E. Sarkanbārde, Ziemeļanglijas DVF novada un daudzu nodaļu pārstāvji, reizē nododot dāvanas gan Straumēniem, gan čaklajiem saimniekiem — Anitai un Adolfam Sīļiem. Daudz bija rakstisko sveicienu, starp tiem no Latvijas sūtniecības vadītāja P. Reinharda, Latvijas ev. lut. baznīcas pārvaldes priekšnieka J. Paegles, Zviedrijas un Beļģijas DV saimēm un daudzām DVF nodaļām.

Apsveikumiem sekoja Ķelnes un Londonas latviešu koŗu koncerts diriģentu M. Dreimaņa, K. Rusmaņa un L.Īsta (East) vadībā.

DVF kultūras nozares vadītājs A. Freimanis izteica pateicību visiem darbiniekiem, programmu izpildītājiem un arī ciemiņiem.

Kad šķiŗoties noprasu saimniekam Ādolfam Sīlim, cik ciemiņu īsti bijis, atbilde ir: ,,Ne mazāk kā Jāņos!'', kas, skaitļos pārvērsts, nozīmē — apmēram 1200. Jā, liela māja, lieli darbi un liela svinēšana!

A. L.

Svētdien, 22.septembrī, pl.15
TORONTO DV KLUBĀ,
125 BROADVIEW AVE

Aleksandra Ķegumnieka
stāstījums:

Spoki mūsu vidū.

AICINA
DV TORONTO KLUBA VALDE

Otavas mākslas krātuve

Otavā, Ont., 30 Murry ielā,

1985. gada oktobrī atvērta

JAUNDARBU IZSTĀDEI

otrdienās, ceturtdienās un sestdienās no pl. 13 līdz 18.

Izstāde ietvers 1985. gadā jauniegūto mākslas darbu, keramikas un sludinājumu (poster) skati.

KLĀVA SĪPOLIŅA FONDS

Kaijai Ipsonei tikai 9 gadiņi, bet Mičigenas ezerā izmakšķerētais lasis sver vairāk par 9 mārciņām.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Labi apmeklētā Šubertiādas sarīkojumā 29. augustā Austriešu institūta telpās Manhatenā varēja noklausīties Šuberta darbu koncertu un vērot mākslinieka Aleksandra Ruča (Rutsch) izstādi. Koncertu ievadīja pianista M. Šenori klavieru koncerts, kam sekoja basbaritona Jāņa Kļaviņa dziedājumi M. Šenori klavierpavadījumā. Koncertu varēja apmeklēt tikai ar ielūgumiem; tas bija domāts internacionālai publikai. Apmēram puse no apmeklētājiem bija latvieši, otra puse ārzemnieki no dažādām zemēm. Bija ieradies Austrijas konsuls, viena princese, vairākas grāfienes, angļu rakstnieks, seši pārstāvji no Venecuelas, viens no Bolivijas un dažādu citu zemju pārstāvji. Zālē ir 200 vietu, kas visas bija aizņemtas, bez tam daudzi stāvēja kājās. Pārtraukuma laikā viesus pacienāja ar vīnu. Gar zāles sienām bija novietoti gleznotāja A. Ruča darbi.

● Par Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienības (LAMZA) prezidentu uz nākamiem trim gadiem ievēlēts patologs Dr. Jānis Kļaviņš no Ņujorkas. Jaunais prezidents runāja LAMZAs 35 gadu darbības atceres sarīkojumā Katskiļos 31.augustā.

Vk

GRAND RAPIDI

● Aizvadītos gados ne vienā draudzē vien, sakarā ar pārmaiņām, risinot jautājumus par baznīcu celšanu, draudžu apvienošanos, mācītāju izraudzīšanu un citām problēmām, ne reti izraisījās dažādas pretišķības. Draudzes šīs pretišķības galu galā atrisināja pozitīvi un lielāki vai mazāki satricinājumi neatstāja jūtamas pēdas. Arī Grand Rapidi šinī ziņā nav bijis nekāds izņēmums. Kā jau zināms, šejienes apvienotā latviešu ev. lut. draudze cels jaunu baznīcu. Abām draudzēm pirms apvienošanās katrai bija sava baznīca. Tās tagad pārdotas, un nebija nemaz tik vienkārši atrast pircējus. Dievkalpojumu noturēšanai pārejas periodā, kamēr uzcels jaunu baznīcu, bija jāatrod pagaidu telpas. Noteiktam laika periodam bija izsludināts, kur turpmāk dievkalpojumi notiks un kādā laikā. Informācija parādījās arī laikrakstā. Taču pēkšņi radās pārsteigums un tika paziņots, ka dievkalpojumi šinī amerikāņu baznīcā tiek atsaukti. Atsaukšanas iemesli nav īsti zināmi, bet tas devis vielu dažādām pārrunām. Piezīmējams, ka šo baznīcu vēl nesen atpakaļ izmantoja šīs zemes latviešu baptisti, sarīkojot tajā Dziesmu dienu un tur agrāk notikušas pāris laulības ar latviešu mācītāja piedalīšanos. Tagad saņemta oficiāla informācija par turpmāko dievkalpojumu noturēšanu laika un vietas ziņā. Tā saīsināti skan sekojoši: „Turpmākie dievkalpojumi notiks pl. 10 svētdienas rītos Grand Rapidu latviešu biedrības namā, 504 Grand Ave., N. E. Pļaujas svētku dievkalpojums 6. oktobrī, pēc tam draudzes bazārs augšējā zālē. Turpmākā draudzes pasta adrese: Latvian Evangelical Lutheran Church of Grand Rapids, Mr. Jānis Andersons, 2054 Eventide Dr., N. E. Grand Rapids, Mich., 49505".

V.Z.

Māc. H. Grīvāns, kas pavadījis 16 gadus Pad. savienības cietumos un soda nometnēs, Gaŗezerā tikās ar Toronto DV darbinieku L. Ozolu un Klīvlandes DV apvienības talcinieku V. Zemesarāju. **Foto V. Jaunkalnietis.**

Zemnieku diena Gaŗezerā

Rudens pusē, kad ražas novākšanas laiks gandrīz beidzies, parasti Latviešu agronomu biedrība rīko Zemnieku dienu, un tā jau kopš gadiem notiek Mičigenā. No šī novada īpaši komplektējas biedrības vadība, kuŗas sastāvā ilgāku laika posmu darbojas tādi lauksaimniecības izcili darbinieki kā agr. J. Venners, agr. A. Tālberga, agr. J. Bergs, agr. K.V. Liepiņš, agr. J. Peize, agr. A. Varonis u.c. Viņi ir tas dzinējspēks, kas neļauj biedrības idejai apklust, kaut gadu nasta vienam otram jau paliela. Ar diezgan lielu precīzitāti iznāk pašu žurnāls Zeme un Tauta, ko vada agr. K. V. Liepiņš.

Pēdējos gados Zemnieku dienas notikušas Gaŗezerā. 24. augustā bija ieradušies ap 60 dalībnieku, dažādu profesiju ļaudis, to vidū 16 agronomi.

Sanāksmi atklāja Agronomu biedrības priekšnieks agr. J. Venners. Ar piecelšanos un klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizsauktos agronomus svešumā un dzimtenē aizvadītajā gadā, to vidū trīs biedrības goda biedrus — V. Mežvēveri, J. Mierkalnu un E. Robiņu. Sveicienus sanāksmes dalībniekiem nodeva: no Gaŗezera administrātors I. Kildišs, no Latviešu ciema Gaŗezerā J. Salna. Bija vairāki rakstveida apsveikumi no agronomiem ASV un Kanadā.

ALA Ārpusskolas izglītības biroja vadītāja un PBLA Izglītības padomes priekšsēde Dr. Līga Ruperte referēja par tematu — Kas piesaista un kas atbaida tautiešus no latviešu sabiedrības. Stāstījumu referente bija dibinājusi uz pētījuma, iztaujājot zināmu cilvēku grupu dažādās zemēs un par viņu attiekšmēm ar pārējo latviešu sabiedrību, kaut iztaujāto grupa nav bijusi visai liela. Tas tomēr devis iespēju iepazīties ar latviešu saglabāšanas vai zaudēšanas problēmām un ko varētu darīt, lai mēs kā tauta nepazustu lielā „kausēšanas katlā". No intervijām radies secinājums, ko nozīmē katram iztaujātam būt latvietim, kāda nozīme valodai, ko tautieši domā par latviešu skolu programmām, darbošanos latviešu sabiedrībā, organizācijās u.t.t. Bija dzirdams, ka tiem, kas aizgājuši no latviešu sabiedrības, ir daudz kas „sasāpējis". Visi intervētie tomēr atzinuši latviešu kultūras vērtību lielo nozīmi, augsti vērtējot mūsu sasniegumus svešumā.

Referente runāja arī par negātīviem latviešu sabiedrības izpaudumiem — dalīšanos grupās, citu pārmērīgi lielu kritizēšanu, neiecietību, sevis slavināšanu un minēja vairākus citus piemērus. Nobeidzot viņa pasvītroja, ka lai latviešu sabiedrība būtu spēcīga, daudzveidīga un vitāla, nepieciešams saistīt vairāk latviešu, kas piedalās dažādās aktīvitātēs dažādos līmeņos. Ikvienam šīs sabiedrības grupas vairāk jāiepazīst, jo tad veicamais darbs ritētu sekmīgāk, paši cilvēki mainītos savos ieskatos par to, kas palīdz un kas kaitē šīs sabiedrības pastāvēšanai.

Otrs referāts bija par okupētās Latvijas lauksaimniecības mēchanizāciju, ko iztirzāja Dr. J. Zušēvics. Referents par to bija savācis plašus materiālus un veicis ļoti rūpīgus pētījumus. Dr. J. Zušēvics paskaidroja, kādi pārveidošanās procesi notikuši, kad padomju vara pēc 2. Pasaules kaŗa sākusi rīkoties mūsu dzimtenē, likvidējot privātās saimniecības, noorganizējot kolchozus, sovchozus un mašīnu traktoru stacijas, vēlāk papildinot ar mašīnu koplietošanas punktiem un remonta darbnīcām. Ar diezgan nemākulīgo lauksaimniecības mašīnu izmantošanu, tāpat pārējo transporta līdzekļu lietošanu, apgādi un labošanu nav izdevies sasniegt kaut cik pozitīvus rezultātus. Nolaidība darbā u.c. apstākļi mēchanizācijas procesu vēl vairāk bremzējuši un izraisījušās lielas problēmas. Darba disciplīna slīdējusi uz leju. Pārāk lielās lauksaimniecības mašīnas nav izrādījušās mūsu zemes virskārtas apstrādāšanai piemērotas.

Trešo referātu — Latvijas zeme un zemnieks — lasīja agr. K.V. Liepiņš, pieskaŗoties mūsu zemes stāvoklim un līkteņiem dažādos laikmetos, kad latviešiem nācies būt svešu tautu kalpiem. Tas noticis gan dzimtniecības, gan krievu nežēlīgos iebrukuma un tautas izkaušanas laikos. Plašāk referents pakavējās pie vāciešu izdarībām senatnē, kas zemticības maskas iebrukuši mūsu zemē, vēlāk šīs zemes apdzīvotājus — latviešus padarot par vergiem.

Bija arī jautājumi referentiem. Biedrības priekšnieks agr. J. Venners paziņoja, ka agronomu biedrības valde piešķīrusi divas stipendijas Gaŗezera vidusskolas 4. klases audzēkņiem, rakstot par tematu — Latvijas lauksaimniecības vēsturiskā attīstība. Uzvarētāji bijuši: pirmo godalgu 100 dol. apmērā ieguvis Kārlis Bite no Kanadas un otru godalgu 50 dolaru apmērā ieguvusi Baiba Franklīna no Čikagas.

V. Z.

Jaunā maiņa. Ziemeļkalifornijas Daugavas vanadžu jaunā priekšniece Silvija Pružinska (vidū) ar bij. priekšn. Zentu Griezi (pa kr.) un valdes locekli Dzintru Grīsli.

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00

☐ 6 mēnešiem $21.00

☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents pagarinājums

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Tikai trešā daļa pensionāru biedrībās

Amerikas latviešu pensionāru biedrību delegāti 24. un 25. augustā pulcējās Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā Mežvidos. Apspriede bija sasaukta ALA Aprūpes biroja vadītāja K. Rituma ierosmē, kas apgaismoja dažādus sociālās apgādes jautājumus un nolasīja referātu. Piedalījās pensionāru biedrības pārstāvji no Filadelfijas, Indianapoles, Klīvlandes, Milvokiem, Grand Rapidiem, pavisam kopā desmit personu. Tālā ceļa dēļ nebija varējuši ierasties delegāti no citām pensionāru biedrībām. Sanāksmē bija ieradušies arī ap 60 vietējās latviešu kolonijas locekļi. Darba gaitu ievadīja ALA Aprūpes biroja vad. K. Rituma ziņojums. Viņš pastāstīja, ka ierosinājums par šādu konferenču rīkošanu radies jau 1979. g., un to izteicis Fr. Zeps. No sākuma to mērķis bijis pārrunāt un mēģināt atrisināt latviešu pensionāru materiālās grūtības, bet tagad galvenais mērķis — sniegt informāciju un pamācīt, kā izmantot to palīdzību, ko valsts pensionāriem piedāvā. Ritums uzsvēra, ka likumi par iespējamo palīdzību bieži mainās, un tie ir citādi gandrīz katrā pavalstī, kur pastāv (Office of Aging) attiecīga iestāde, kas izlemj, kā izlietot paredzētos līdzekļus. Pie tās var griezties attiecīgu jautājumu noskaidrošanai. Aprūpes birojs no savas puses var dot šinī virzienā paskaidrojumus, bet nevar materiāli atbalstīt, tikai aicināt kopas vai biedrības sadarboties, eventuāli arī par pensionāru kopmītnēm vai namiem, lai nodrošinātu tiem latvisku vidi. Sekoja ziņojumi no vietām. J. Celmiņš no Klīvlandes pastāstīja, ka biedrībā ap 130 biedru, kopējās sanāksmes notiek divas reizes mēnesī, 23. oktobrī svinēs 20 gadu pastāvēšanu, biedrībai pašai savs karogs. Izvēršot darbību, biedrība mēģina attīstīt sadarbību ar jauniešiem, ļoti aktīvi izplata ALA biedru kartes, iegādātas 40 Gaŗezera akcijas. Indianapoles pensionāru biedrības priekšnieks V. Daniels informēja, ka organizācijas darbs rit sekmīgi, ko ļoti rosina sabiedriskais darbin. Fr. Zeps. — Grand Rapidu pensionāru biedrības delegāte A. Tālberga ziņoja, ka Grand Rapidu latviešu pensionāri pulcējas sanāksmēs reizi mēnesī, kuŗās noklausās referātus. Ir arī citāda veida aktīvitātes, ko sniedz programmas izpildītāji — paši pensionāri vai no ārpuses pieaicinātie. Biedrība atbalsta jauniešu izglītības, kultūras u.c. sabiedriskos pasākumus. — Par Milvoku pensionāru dzīvi un darbošanos ziņoja E. Mintika. Biedru skaits ap 112. Biedrība darbojas rosīgi. Pagājušā gadā latviešu organizācijām tie varējuši ziedot 725 dol. Mintika ieteica organizācijām svētku un citos gadījumos aicināt par runātājiem jaunākus gados, tā veicinot izlīdzinājumu paaudzēs. Fr. Zeps pakavējās pie jautājuma, kādēļ latviešu pensionāri tik maz iestājas savās orgánizācijās, apm. tikai 1/3. Sevišķi izvairīgi esot akadēmiskās saimes locekļi. Tie gan piedaloties ar referātiem, bet par kopējo pensionāru dzīvi nekā negribot dzirdēt. Fr. Zeps vērsa uzmanību arī uz kopēja biļetena izdošanu un pastāstīja par Metro (Health Maintenance) organizācijas apdrošinājumiem, kas liekoties labāki par Zilo Krustu, tikai tajā nevarot izvēlēties pats savu ārstu.

Visumā no ziņojumiem izrietēja, ka pensionāru biedrībām attiecībā uz darbošanos nav lielu atšķirību. Jāmēģina rast ceļus kā programmās ieviest lielāku dažādību, lai nerastos vienmuļība un atkārtošanās. Sekoja plašas pārrunas par speciāliem jautājumiem, kas skaŗ arī latviešu pensionārus, kā pensijām Soc. Security sistēmā, Medicare palīdzībai, veselības kopšanai, strauji augošajām cenām medikamentu iegādei, ALPA organizācijai, to uzbūvei un darbībai, ko kavē lielie attālumi u.c., kuŗu iztirzāšanā izpaudās visai dzīva līdzdalība no klausītāju puses. Iepriekšējās dienas jautājumi vēl tika ,,pārcilāti'' nākošajā, kad konferences gaitā bija ietilpināts arī dievkalpojums un notika Grand Rapidu pensionāru biedrības kārtējais saiets ar daudz lielāku klausītāju skaitu. Dievkalpojumu vadīja māc. V. Fricsone. Pēc tam ALA aprūpes biroja vadītājs K. Ritums lasīja referātu Soc. Security, apskatot tā rašanos priekš 50 gadiem, līdz mūsu dienām un kas sagaidāms nākotnē. Nopietni jāņem vērā Kongresa konservātīvā spārna neatlaidīgās prasības pēc apcirpumiem COL'ā (dārdzības pieauguma lieluma pensijām) un Medicare, kas skaŗ pensionāru labklājību vissāpīgāk. Ritums vēl piebilda, ka Soc. Sec. nav pakļauts federālās valdības svārstībām un šo naudu valdība nedrīkst nekur citur izlietot. Problēmas tomēr var radīt nemitīgais pensiju pieprasītāju pieaugums, jo pašreiz ikkatrs septītais pilsonis saņemot Soc. Sec. čeku ASV un pēc 2000. gada būšot tikai 2,4 strādātāji uz katru pensionētu pilsoni. Esot gan paredzēts paildzināt pensijas izpeļņas laiku, un tā rodoties jautājums, vai valdība vairs spēs pensionārus tik labi uzturēt. Pašreiz Soc. Sec. likmes esot izstrādātas līdz 1999. gadam.

Konferences nobeigumā tās vadītājs Fr. Zeps pateicās visiem par aktīvu piedalīšanos un dažādiem ierosinājumiem un ieteikumiem.

V. Zirnītis

THE KRISTUS DĀRZS

Incorporated: No. 428787 - Reg. Charity No. 0567610-10-13

HOME FOR THE AGED

11 Yorkville Ave., Suite 801, Toronto, Ontario M4W 1L3 **532-9546**

Darbu piedāvājumi

Kristus Dārza administrātore Māra Zariņa uzaicina ieinteresētās personas iesūtīt lūgumu zemāk minētiem darbiem līdz š.g. 1. oktobrim vai ātrāk —

Kristus Darzs Home for the Aged
11 Yorkville Ave., Suite 801
Toronto, Ontario M4W 1L3
Tel. 532-9546

Vajadzīgi:

- pus darba laika auto vadītājs ar šofeŗa licenci;
- pavārs — kvalificēts, ar slimnīcu, veco ļaužu vai viesnīcu pieredzi;
- pavāra palīgs;
- ēdamistabu apkopējas pilnam un daļējam laikam;
- ēdamzāles direktrise ar pieredzi diētu plānošanā slimnīcās vai veco ļaužu mājā;
- žēlsirdīgās māsas un to palīdzes ar Ontario reģistrāciju;
- slimnieku kopējas;
- tīrības pārraugs ar pieredzi slimnīcās, veco ļaužu mājā vai viesnīcā;
- istabu kopējas;
- kvalificēts mēchaniķis ar pieredzi apsildīšanā, elektrības instalācijā, ūdens apgādē un vispārējā ēkas uzturēšanā;
- dārznieks un sētnieks;
- administrātīva palīdze ar grāmatvedības un biroja darba pieredzi;
- daļēja laika biroja darbiniece.

Administrātores ziņas:

Personas, kam radi vai draugi ir ,,extended care'' mājās un kas tos vēlētos pārcelt uz Kristus Dārzu, aicinām uz sanāksmi 23. septembrī pl. 19 pašreizējās biroja telpās, 11 Yorkville Ave, 801. istabā, lai plānotu to pārcelšanu saziņā ar valdības iestādēm.

Ieinteresētās personas lūgtas sazināties ar mums līdz 20. septembrim, zvanot **532-9546.**

Pirmā stāvā istabas ir gandrīz visas aizņemtas, bet 2. un 3. stāvā vēl daļēji brīvas. Aicinām ieinteresētās personas pieteikties.

Laikraksta kantorim:

sludinājumi,
abonementa maksājumi,
laikraksta piegāde un adrešu maiņas

466 - 1514

Miris mūsu filistrs—dibinātājs

Jānis Smilga

dzimis 1909. gada 5. augustā Drabešu pagastā,
miris 1985. gada 20. aprīlī Las Vegas, ASV.

Sit tibi terra levis.

Viņu piemiņā paturēs
Fraternitas Cursica konvents

Miris mūsu filistrs

Bruno Upāns

dzimis 1922. gada 4. janvārī Rīgā,
miris 1985. gada 25. augustā Toronto.

Par viņu sēro
Fraternitas Cursica konvents

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Saulaines sporta svētku sacīkšu rezultāti

Skriešanā

Meitenes: 1. Mārīte Avena, 2. Laura Ozoliņa, 3. Anorea Linča.
Zēni: 1. G. Zichmanis, 2. E. Kaldiņš.
Mazo meiteņu klasē: Krista Ozoliņa, Julita Krastiņa, Anita Vilmane.
Mazo zēnu klasē: Kr. Eglītis, A. Ivsiņš, A. Zanbergs, A. Grīnbergs.
Vidējo meiteņu klasē: 1. Linda Ezergaile, 2. Astrīda Neimane, 3. Inga Brence.
Vidējo zēnu klasē: 1. T. Tērauds, 2. J. Ozols, 3. Ed. Sprogis.
Lielo meiteņu klasē: 1. Māra Tērauda, 2. I. Jansone, 3. C. Krodere.
Lielo zēnu klasē: 1. G. Eislers, 2. P. Patersons, 3. K. Bergmanis.

Augstlēkšanā

Mazo meiteņu klasē: 1. A. Vilmane, 2. Indra Liepiņa, 3. Marta Pesona.
Mazo zēnu klasē: 1. Kr. Eglītis, 2. A. Zanbergs, 3. A. Grīnbergs.
Vidējo meiteņu klasē: 1. Kristīna Vilmane, 2. L. Ezergaile, 3. Māra Eglīte.
Vidējo zēnu klasē: 1. J. Ozols, 2. J. Lūsis, 3. Ed. Sprogis.
Lielo meiteņu klasē: 1. Laila Ozola, 2. Sintija Krodere, 3. Māra Ozola.
Lielo zēnu klasē: 1. G. Eislers, 2. K. Bergmanis, 3. P. Kaļiņš.

Tāllēkšanā

Mazo meiteņu klasē: 1. Kr. Ozoliņa, 2. Daina Batraka, 3. A. Vilmane.
Mazo zēnu klasē: 1. Kr. Eglītis, 2. A. Ieviņš, 3. A. Zanbergs.
Vidējo meiteņu klasē: 1. L. Ezergaile, 2. Julija Krastiņa, 3. Kr. Vilmane.
Vidējo zēnu klasē: 1. J. Ozols, 2. J. Lūsis, 3. Ed. Sprogis.
Lielo meiteņu klasē: 1. Ingrīda Jansone, 2. M. Ozola, 3. C. Krodere.
Lielo zēnu klasē: 1. G. Eislers, 2. P. Patersons, 3. P. Kaļiņš.

Trīssoļlēkšanā

Vidējo meiteņu klasē: 1. L. Ezergaile, 2. Larisa Enzeliņa, 3. Kr. Vilmane.
Vidējo zēnu klasē: 1. J. Lūsis, 2. T. Tērauds, 3. J. Ozols.
Lielo meiteņu klasē: 1. L. Ozola, 2. M. Ozola, 3. M. Tērauda.
Lielo zēnu klasē: 1. G. Eislers, 2. K. Bergmanis, 3. P. Patersons.

Lode

Vidējo meiteņu klasē: 1. M. Eglīte, 2. Inga Brence, 3. L. Enzeliņa.
Vidējo zēnu klasē: 1. J. Ozols, 2. G. Brencis, 3. T. Tērauds.
Lielo meiteņu klasē: 1. Anita Skomba, 2. L. Ozola, 3. M. Tērauda.
Lielo zēnu klasē: 1. P. Eglītis, 2. G. Eislers, 3. K. Bergmanis.

Vieglatlētikā uzvarēja Sidrabenes nometņotāji ar 154 1/2·130 1/2 p. rezultātu, iegūstot ceļojošo kausu atkal uz 1 gadu.

Labākie sportotāji: Mazo klasē meitenēm: Krista Ozoliņa (Saul.), zēniem Krišs Eglītis (Sidr.). Vidējo klasē meitenēm: Linda Ezergaile (Saul.), zēniem Jānis Ozols (Sidr.). Lielo klasē meitenēm: Laila Ozola (Sidr.), zēniem Guntis Eislers (Saul.)

Labākā sportotāja sacīkstēs L. Ezergaile (Saulaine) un G. Eislers (Saulaine).

Volejbolā kausu ieguva Sidrabenes komanda (4:3). Labākā spēlētāja meitenēm Lāra Bērziņa (Saul.), zēniem Pēteris Eglītis (Sidr.).

Futbolā kausu izcīnīja Saulaines komanda ar 3:0 rezultātu (Vārti — Ēriks Semenovs 2, Linda Ezergaile 1).

Abas spēles tiesāja J. Vilmanis.

Vieglatlētikas sacīkstes vadīja Saulaines pārvaldes priekšn. Aigars Brencis ar tuvākiem palīgiem M. Lūsi, K. Ozoliņu, Imantu Spēlīti, J. un Elgu Krastu. Bērnu stendus vadīja Benita Tiltiņa ar palīgiem. **O. K.**

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
[illegible]
Toronto, Ont. [illegible]

RM NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Grāmatas dāvanām

Laiks, telpa, laudis IV daļa	40.00
Z. Aistars — Ievainots zelts, stāsti	$13.50
A. Dziļums — Laila no Rīgas, rom.	$17.50
I. Vīksna — Nevjets nuis nedzird	[illegible]
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
J. Širmanis — Pīkstīte	$10.00
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
J. Klīdzējs — Laidiet! Laidiet! Laidiet! noveles	$16.00
V. Janelsiņa — Nozagtais eņģelis	$17.50
Eg. Grīslis — Lūgsim Dievu, meditācijas	$17.50
K. Zvejnieks — Baltā pils, rom.	$16.00
L. Bērziņa — Viena nedēļa Ernas dzīvē, rom.	$15.00
E. Aistars — Sāksim vēlreiz, rom.	$16.00
Latvia	$75.00
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas	$11.00
P. Apkalns — Dievam, Tēvzemei, Brīvībai	$ 7.50
O. Akmentiņš — Lielais kurzemnieks Amerikā	$15.00
K. Krūklītis — Tā tas bija toreiz	$30.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
A. Lūsis — Cilvēks bez mājām	$ 8.00
L. Breikšs — Dziesmu Daugava, dz.	$11.50
K. Siljakovs — Mana atbilde II	16.00
J. Labsvīrs — Atmiņas un pārdomas	$16.80
E. Blanks — Latvijas valsts pirmie gadi	$ 3.00
Dainu izlase — Trīs ziedošie koki	$10.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa	$ 9.00
Latvijas un Padomju Krievijas miera līgums	$ 7.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
V. Hazners — Varmācības Torņi —II	$49
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Priekulieši — Atceres	$42.00
Latvian Cooking — Pavāru grāmata	$12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, ka arī citas mantas.

DV Gramantica, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienas ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No trešd. līdz piektd. iesk. no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim slēgta.

DV GRAMATNĪCAS NODAĻA-SALONS 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienam no pl. 15.00-20.00
Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim slēgts.

Discover the Coleman Difference

Coleman Understands You

Beidzot ir krāsns, kas apmierinās jūsu prasības, un nebūs jāņem hipotēka, lai to financētu.

Pretēji citām krāsnīm, Coleman ir konstruējis speciālus radiātorus, kas dod ērti un efektīgi līdz 92 % no iespējamā karstuma jūsu mājai.

Tas dos jums lielu ietaupījumu. Jau dažās tīsās apkures sezonās jūs iespējami ietaupīsit uz apkuri tik daudz, lai segtu savas vecās, neefektīvās krāsns apmaiņu.

Tādēļ runājiet ar Coleman pārstāvi jau šodien.

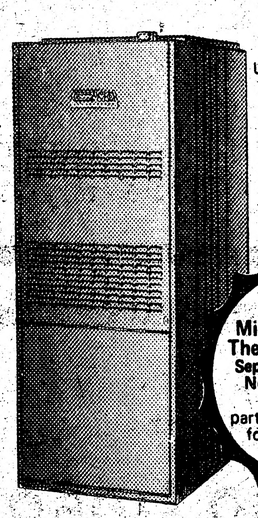

Sabiedrībai ir gāzes krāsnis, un tā saprot jūs un jūsu mājas apkures vajadzības.

Coleman HEATING & AIR CONDITIONING

FREE Microelectronic Thermostat Offer Sept. 15th thru to Nov. 15th, 1985 (See your participating dealer for full details)

Nav jāmaksā līdz oktobrim, ja jūs maiņu izdarāt jau tagad.
KRĀSNIS, SILTA ŪDENS APKURES —
REGULĀRĀS UN ĻOTI EFEKTĪVĀS.
Zvanait
GARNEY & CO LTD. 783-6151.
Valteram Ivans vai Ike Rawal
Šī latviešu sabiedrība jau 45 gadus gādā par Toronto ērtībām.

Meklēju savu tēvu,

tālbraucēju jūrnieku

Jāni Alfredu Gulbi

70 gadus vecu.
Dzīvojis Anglijā. Lūgts ziņot Latvijai Amerikā.

Lūgums

kārtot laikr. Latvija Amerikā 1985.g. abonementa maksas, kas paliek līdzšinējās.

ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

Laimonis
labo
automašīnas

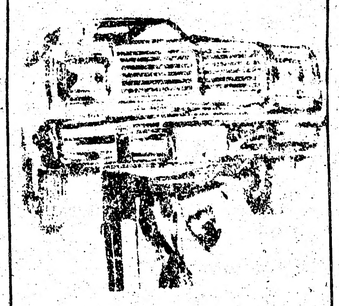

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu.
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924-7095.

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, ellas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

ALBERTA EGLĪŠA
IMPRESIJA

Kavējoties skanējušā vasarā

Skaisti, ja nedzīvo tikai četrās sienās, un ir vienmēr nemiers būt kaut kur prom, tur, kur tu būdams stiprinies un iegūsti spārnus ilgi turēties garīgā līdojumā. Tāda vērtība brīvajos rietumos bija 1984. gada vasarai, kuŗa sevišķi trimdas latviešus vienoja un pulcināja. Tuvāk pieskaŗoties Dziesmu dienu zīmēs pagājušai vasarai tūlīt jāpiezīmē: Pēc Visbijas laiks aizjoņoja, malu malās risinājās jauna rosība, un katrs, kas patiesi sevī juta aicinājumu, to nekas nespēja aizkavēt gatavoties vienu nedēļu atkal piedalīties tautas svētkos, piedalīties tautiskā mirdzumā svešumā.

Sakustēšanās bija manāma nepārtraukti. Daudziem tā sākās vispirms ar gaŗām vēstulēm... Sasaucās draugi, radi, kaŗa lauka un trimdas paziņas, vienā pagastā dzīvojošie, vienā skolā gājušie. Māsa ielūdz ciemā māsu no Rīgas. Dziedātāji spodrināja savas balsis, vingrinājās koŗi, tūkstošās ceļa somās nāca līdzi viss, kas katram vajadzīgs lielos svētkos. Slavens jelgavnieks no Austrālijas raksta otram Rietumvācijā: Nomirt nav māksla, tas notiks tā, kā to Melnā sieva spēlēs, bet dzīvot — to vajaga gribēt, organizēt un sapņu zeltā kalt, kā to pareizi darām savā trimdā... Un saulē līgodamas beidzot pienāk un paiet skanēdamas svētku dienas. Pazib neaizmirstami satikšanās skati. Tēvs, kuŗš izkļuvis brīvībā tikai ap sešdesmitiem gadiem un dzīvo Amerikā, apskauj Eiropā palikušo meitu; krustmāte Zelma gavilē pie krustdēla pleca; tur brāļi, kas nav redzējušies trīsdesmit divi gadi; tur Elkšņu, Saukas pagastā kopā auguši bērni — tagad sirmgalvji līksmi smejas. Visur apkārt dun dainu valoda, un ir tik bezgalīgi labi arī vienam savu ļaužu vidū klaiņot. Visi tik tuvi, mīļi pazīstami. Nav ne mazākās vientulības sajūtas, viļņo kopības sajūsma, visi, kā dziesmā dzied — esam simts saitēm cieši saistīti. Tauta savu identitāti iegūst no savas vēstures, un to paaudžu paaudzēs uztur tālāk kā dzīvu gaismu, ar dvēseli staŗojot tumsas laikos, un ceļā uz sauli mirdzot. Cilvēki elpodami tradīcijās aiziet nākotnē, un viņu lepnā uzdrīkstēšanās, uzņēmības prieks slienas debesīs.

Katra svētku diena, katrs piedzīvotais sarīkojums aizraujošā garīgumā šalca neaizmirstamu vienreizību, un rādīja, cik vēl vienmēr esam savam tautas kokam bezgalīgi zaļš zars. Tāpat, šinīs svētkos varēja skaidri konstatēt, ka vecākiem tomēr ir vairumā trimdā izdevies izaudzināt meitas, dēlus, kas kā latvieši droši dzīvos, un cik vien spēdami arī sargās tautas karogu laikam, kad Latvija būs atkal brīva zeme, būs atbrīvojusies no visām virskundzības važām.

Bet pāri polītiskajam akcentam, kas atbildīgā nopietnībā šoreiz bija vairāk nekā citos līdzīgos svētkos sajūtams, skan priecīgā, spirdzinošā balsī svētku administrātores, studentes Annas Muchkas gaišredzīgais pravietojums: Pēc svētkiem vēl ilgi neklusēs pilsētas vēsturiskais vārds, jo Minsteres nedēļā radušās pazīšanās, noslēgtās draudzības turpināsies, virpuļos daudzās līksmās kāzās, kuŗās jaunas ģimenes dzims. Lai nu to tad arī jo kupli piedzīvotu, un tas kļūtu visspožākā, burvīgākā laimes zīme, kļūtu mums vienas vasaras gaišākā dāvana.

Prieks bija arī vērot no pirmās līdz pēdējai dienai sarīkojumu apmeklētājus, kuŗus nenogurdināja ne „Jautrais Ods", ne balles, ne demonstrācijas, ne pārējās izdarības. Žēl tikai, ka tautieši tieši Rietumvācijā dzīvojošie vēl vienmēr sevi nespēj dzīvāk aizdedzināt — lielos svētkos lielākā skaitā būt kopējā pulkā.

Svētku norisē tāpat netrūkst jautru sīkumu. Piemēram, bilifeldiete ierodas satikt draudzenes no Amerikas, bet vispirms satiek dārzā kādu vecāku kungu apakšbiksēs, kuŗš gandrīz veselu stundu stāsta tikai pikantus jokus par mītnes viesiem. Citā gadījumā atkal Bilīšu mamma iekāp nepareizā busā, kad to pamana, ir jau laukos, pilsētas otrā pusē. Pārkāpt nav iespējams. Jābrauc tikai līdzi, kamēr ar to pašu busu atgriežas atpakaļ sākuma vietā. Un Minsterlandes Hallē beidzot ierodas īstā brīdī, kad uztraucies vīrs pazudušo sievu tikko bija gribējis pieteikt policijā. Zaļumballē pie priecīga galda un pilniem kausiem notiek iepazīšanās. Vieni ir no Vācijas , otri — no citurienes. Citurienes kungam brīnišķīga pavadone, kuŗa, pats par sevi saprotams, tiek pieņemta, ka ir sieva. Satikšanās ceļi krustojas tāpat nākošās dienās, bet citurienietim vienmēr blakus jauna dāma. Bijušo, no nakts zaļumballē arī bieži iznāk satikt, parunāt, tikai viņa ir viena vai kopā ar draudzenēm. Vācijas tautietis par to pārsteigts. Beidzot nenociešas, jauno paziņu pasauc sānis un zem četrām acīm saka: „Tā cūcība, kā tu rīkojies ar sievu!" „Kas par sievu?" „Nu pavadone, ar kuŗu tu vakar šķūnī mūs iepazīstināji."

„Bet es taču esmu neprecējies, un visas, ar kuŗām tu mani redzi, ir vienīgi mīļas draudzenes..."

Dižkoncerta laikā Pārupietis pēkšņi mana, ka iztrūkst poga. Neko darīt, jāgaida starpbrīdis, kad pogas meklēšana negaidot izvēršas masas līdzdalībā. Aizmugures un priekšējie kaimiņi palīdz kā vien spēdami, bet poga tomēr paliek neatrasta. Nu sākas tas dīvainais:Atgriežoties viesnīcā un tukšojot kabatas, poga atrodas. Jautājums, kā tas varēja notikt, ja tas nav kautkas pārdabisks, nav radīts ar nolūku, tad tas tomēr ir brīnums: poga iztrūkst svārku labā pusē un nemanīti iekrīt kreisās puses kabatā.

Dziesmu dienas, tikai citā plāksnē pēc svētkiem vēl turpinās pāris nedēļas. Negribas šķirties, negribas pārtraukt satikšanos, un kopā ar mīļajiem no tālās aizjūras apbrīnojam Eifeli, klusu apstājamies pie Jaunsudrabiņiem Kērbekas kapsētā, satiekam Lidiju, nosvinam slavenu gadu skaitu jubileju mammai Bilefeldā. Pieticīgi klātam galdam apkārt Austrālijā, Amerikā, Zviedrijā dzīvojošie draugi, radi, kā arī mēs paši, tāpat no šīs ciema zemes, un suminot jubilāri ap mums visiem staro skanējušā gaisma. Rītā atkal daži joņojam dziļāk vasarā, joņojam tālāk, lai Kēnigsvinterē no Pūķu klints skatītos Reinas līkumos, apstātos pie vīna mucām Rīdesheimā, sapņotu Heidelbergā, priecātos Nekārsteinachā un visu nakti klausītos lietus gāšanu mūsu hoteļa logos Heppenheimā. Sestdiena. Beidzot esam Frankfurtes lidlaukā. Apkārt mutuļo reibinoša pasaules elpa un steidzīgi cilvēki, kuŗi vairums lidos kautkur prom. Bet tur, kur mēs stāvam, jūtam neredzamu vaŗavīksnes loku ceļamies un aizliecamies Minsteres virzienā...

Zvana atvadīšanās stunda. Skumji. Kad, un kur atkal kādreiz tiksimies? Vai vēl būsim toreiz tādi paši kā tagad? Mājot mīļajiem atvadās, saucam: „Laimīgu ceļu! un ja vien nekas nepārsteigs, tiksimies nākošos svētkos, gan jau tie kautkur notiks!..." Bet vai viņi to arī vairs drūzmā dzirdēja?... Triksnis dārd... Un, mēs lēnām paliekam vieni... Sākdami paši savu atgriešanos Reinzemē, ceļā dzirdam sirdi kavējamies tur, kur aizskrēja laiks, aizskrēja vēji mūs pavadīdami caur bagātu vasaru. Jūnijā bijām Luksemburgā, Manheimā, vēlāk Holandē, un — brīnumainā kārtā netrūkst izskrējienu, ne piedzīvojumu kā pirms, tā — pēc Dziesmu dienām.

Viesturiešu salidojums

Bij, sardžu rotas Viesturs (Vācijā) dalībnieki pulcējās Grand Rapidos 31. augustā, lai atzīmētu tās noorganizēšanu pirms 40 gadiem. Tikšanās izvērtās par skaistu draudzības izpaudumu. Klāt bija bij. rotas komandieris kapt. J. Lielkājis, ltn. Edg. Bite, ltn. Edg. Elferts, ltn. R. Salenieks un liels vīru pulks, kopā ar ģimenes locekļiem skaitā ap 130. Viņu vidū bija toreizējais viesturietis, vēlāk amerikāņu armijas virsnieks un pulkvedis V. Kukainis. Tālākā ceļa braucējs bija V. Dreivolts no Jaunzēlandes, vairāki no Kanadas, nemaz nerunājot par ASV, kas vārda pilnā nozīmē bija pārstāvētas „no krasta līdz krastam".

Sarīkojumu atklāja rīcības komitejas priekšsēdis Nik. Šūbiņš. Viņš nosauca visus tos rotas vīrus, kas aizvadītā laika periodā piepulcējušies aizsaules ceļinieku pulkam. Bija vairāki rakstiski apsveikumi, cita starpā no ilggadīgā Viestura rotas komandiera kapt. G. Skaistlauka, plkv. Brieža dēla Austrālijā ltn. J. Brieža u.c. Svētbrīdi vadīja bij. rotas māc. prāv. J. Turks, ko ievadīja ar dziesmu Daudz vētru mums ir pāri gājis... Prāv. J. Turku arī sumināja sakarā ar 80 gadu aprisi, kas gan nav vēl gluži aizsniegta. Klavieŗu pavadījumus vakarā veica Anita Sarma-Lindgrēna. Tālāko sarīkojuma norisi pārņēma J. Gaiķis, kas turpinājās ar diesmām, sēdot pie bagātīgi klāta vakariņu galda, un visi jutās kā viena nedalāma saime. Svinību dalībnieki noskatījās arī N. Š. Zemgaļa īslugu Paskaties atpakaļ — atmiņu ainas no rotas dzīves, ko bija iestudējis Nik. Šūbiņš. Tēlotājos bija: R. Bergmanis, D. Polis, M. Jansons, I. Medne, A. Sarma, V. Pole un L. Tarbunas. Bija humors un dzīva saspēle. Sēžot pie vakariņu galda, runāja bij. rotas komandieris kapt. J. Lielkājis. Tāpat runāja plkv. V. Kukainis, kas cita starpā norādīja par grāmatas iznākšanu — Latviešu kaŗavīri pēc otrā pasaules kaŗa, ko varēja iegādāties. Spēlēja Indianapoles deju kapella Atmiņas. Otrā dienā turpat Latviešu biedrības namā bija atvadu brokastis. Daži palika šinī pilsētā vēl pāris dienas, lai paciemotos pie draugiem un pazīstamiem.

V. Zirnītis

Anna Strauta

Mājas mātei

Melone ar sieru

(6 pers.)

2 vid. lieluma dzeltenās melones
1 vid. lieluma zaļā melone
2 ēdamk. cukura
1 ēdamk. citrona sulas
1/2 tējk. sāls
1/2 mārc. čedara siera
1/2 mārc. havarti siera ar ķimenēm
1/2 mārc. Jalsberg siera
1/2 tases putu krējuma
1 tējk. kjuri (currie) pulvera

Melonēm mīksto daļu sagriež kumosa lieluma kubiņos. Lielā bļodā sajauc melones gabalus ar cukuru, citrona sulu un sāli un noliek sānis.

Sagriež sieru kumosu lielumā un noliek sānis.

Saputo putu krējumu ar kjuri pulveri, kamēr veidojas stingras putas un iecilā sagrieztajās melonēs; uz liela šķīvja uzliek melones, apkārt veidojot siera kubiņus. Liek galdā nekavējoties pirms atsūlājas.

Mūžībā aizgājis 3. Jelgavas pulka piemiņas fonda dalībnieks

Pēteris Zirnītis

dzimis 1901. gada 16. aprīlī Salenes pagastā,
miris 1985. gada 9. septembrī Toronto.

Viņu piemiņā paturēs
3. Jelgavas pulka piemiņas fonda dalībnieki

Latvieši nebija...

(Turpinājums no 1. lp.)

mudinājuši Verners Cinis un Rūdolfs Pētersons. Kādēļ viņu balsis mūsu centrālās iestādes neuzklausa? Vai tādēļ, ka šajā līgā panākumos jādalās ar citiem?

Līgas prezidents ir Otrā Pasaules kara varonis amerikāņu ģenerālis Džons Sinlaubs. Tas pats ģenerālis, kas 1977. gadā atklāti nostājās pret prezidenta Kārtera politiku, kad tas mēģināja samazināt amerikāņu bruņoto spēku kontingentu Korejā. Ģenerālis savu protesta balsi paturēja spēkā, un Kārters viņu atcēla no amata.

Pasaules pretboļševiku līgā ir pārstāvēti 90 valstu brīvības cīnītāji. Dallasas sanāksme beidzās ar brīvības cīnītāju atbalsta banketu, kurā plaši bija pārstāvēti amerikāņu patriotiskie politiķi un sabiedriskie darbinieki. Kongresu sveica arī prezidents Rēgens.

Mēs nepakavēsimies pie kongresa sīkākas norises, bet atzīmēsim tikai to, ka ievērojamais amerikāņu publicists Arnauds de Borčgrēvs brīdināja pasauli no bīstamām illūzijām, pieņemot, ka tagadējais Padomju savienības komūnistu partijas ģenerālsekretārs Gorbačovs būtu liberāls intellektuālis, ar kuru rietumi varētu līgt tālu ejošus līgumus. Aiz Gorbačova kosmētiskās laipnības un smaida slēpjas rūdīts komūnistu vadonis, kas vēl joprojām uzskata rietumus par savu lielāko ienaidnieku.

Kāds amerikāņu rūpnieks, nododot Līgai vairāk desmit tūkstošu dol. lielu atbalsta ziedojumu, apliecināja, ka amerikāņi pārāk maz novērtējot to, cik citi ir upurējuši brīvības dēļ.

Ģenerālis Sinlaubs norādīja, ka pirmo reizi pēdējos 40 gados šajā kongresā ir pārstāvētas tik plašas brīvības aizstāvju rindas. Izraēlas rakstnieks A. Šifrins savukārt, kas savā laikā pats bija Gulaga iemītnieks, brīdināja klausītājus neticēt gaidāmām reformām, jo terroram un cietumiem pazūdot, komūnisms zaudēs varu.

Šī gada brīvības cīnītāja godu piešķīra 21 g. vecajam Nikaragas nacionālam partizānam Herbertam Rodrigezam, kas ar smagi ievainotu kāju, pārvarot neticamas grūtības, 13 dienās spēja atgriezties savas vienības izejas pozicijās. Tāpat augstāko atzinību izpelnījās kāds Afganistānas partizāns, kas pārdrošā akcijā nokļuva līdz Kabulai un pārtrauca enerģijas piegādi Afganistānas galvaspilsētai uz vairāk nekā nedēļu.

Laikā, kad mēs priecājamies par baltiešu jauniešu sadarbības panākumiem šī gada vasarā Eiropā, mums būtu nopietni jāapsveŗ mūsu nacionālās politiskās frontes paplašināšana, ieslēdzoties Pasaules pretboļševiku līgas cīnītāju rindās. Mums nav jābaidās no progresīviem liberāļiem un izbijušiem marksistiem, ja tie mums pārmestu sadarbošanos ar labā spārna starptautisku cīņas organizāciju. Kādēļ mēs kavējamies?

* * *

Nobeigumā pakavēsimies dažās rindās pie kāda zīmīga notikuma šīs nedēļas nogalē. Šo sestdienu 25 amerikāņu 70. kājnieku divīzijas veterāni kopā ar ģimenēm Mineapolē kāps lidmašīnā, lai dotos uz Frankfurti un pēc tam uz Bad Windsheim pie Nirnbergas, kur viņi tiksies ar tiem vācu veterāniem, kas pie Lorēnes stāvējā pretī amerikāņu pozicijām. Bijušo ienaidnieku pārvēršanās draugos nav septītais pasaules brīnums. Šajā gadījumā amerikāņu veterāni Bad Windheimā tiksies ar kādreizējiem Waffen-SS 6.kalnu divīzijas locekļiem. Izrādās, ka šāda amerikāņu un vācu veterānu draudzēšanās notikusi jau kopš 1977. gada. Te vēl jāpiezīmē, ka neviens no tagadējiem jaunajiem draugiem nav bijis apsūdzēts nekādos kaŗa noziegumos. Neņemot to vērā, Simona Vīzentāla grupa šogad prasīja, lai amerikāņu 7. kājnieku divīzijas veterāni atsauc ekskursiju uz Bad-Windheimu, jo šis brauciens esot apvainojums visiem SS upuŗiem. Uz to amerikāņu veterāni atbildēja: ,,Apgalvojums, ka mēs ciemojamies pie politiskiem noziedzniekiem, ir smieklīgs. Mēs domājam, ka pagātnes lietas pieder pagātnei. Ja kādam būtu tiesības mūs kritizēt, tad tikai mūsu pašu veterāniem. Un to viņi nav darījuši.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Kapu svētkos šogad pulcējās pāri par 2000 torontiešu. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Andreja draudzes iesvētāmo jauniešu un viņu vecāku sanāksme pēc 1985.g. 6. okt. pēcpusdienas dievkalpojuma. Iesvētāmo reģistrācija, paskaidrojumi vecākiem un jauniešiem par iesvētes mācības norisi un programmu un laiku Sv. Andreja draudzē 1986.g. 18. maijā.

DV Teātris Kanadā Teātŗu festivalā

Ontario daudzkultūru teātŗu apvienība (OMTA) šoruden rīko savu 14. gadskārtējo Teātŗu festivalu, kas ilgs no 15. oktobŗa līdz 10. novembrim Adelaide Court teātrī, 57 Adelaide St. East. Festivalā šogad piedalās 18 teātŗi ar 29 izrādēm 12 valodās.

Kā katru gadu, festivalā būs pārstāvēts arī DV Teātris Kanadā ar divām izrādēm 24. un 25. oktobrī pl. 20 ar kanadiešu autores Annes Čislē (Chislett) 3 cēlienu lugu Pārsteiguma sainis (The Tomorrow Box). Lugu tulkojusi Skaidrīte Pūpēde, kas piedalās arī tēlotājos. Bez viņas ansamblī vēl spēlē Ieva Lercha, Atis Freimanis, Dace Ķuze un Kārlis Rēvalds. Lugu iestudējusi režisore Skaidrīte Leja, kas spēlējusi latviešu un profesionālos Kanadas teātros. Dekorātīvo ietērpu devis Edgars Brastiņš. Autores pirmā luga izrādīta 1977. gadā. Par The Tomorrow Box 1979. gadā viņa saņēmusi divas godalgas. Latviski tulkotā lugā tēlota divu ģimeņu plaisa, darbība notiek ,,treilerī'' uz laukiem. Autore tagad dzīvo Vinipegā.

Festivals 15. oktobrī sāksies ar Slovaku-kanadiešu nacionālās padomes un Ontario daudzkultūras teāātŗu apvienības kopējo izrādi angļu valodā The Shepherd's wife. Līdz ar šo lugu slovaki atzīmēs savas immigrācijas simtgadi Kanadā. Festivala tālākā norisē vācu, čechu, makedoniešu, latviešu, armēņu, kroatu, somu, ungāru, rumāņu, ukraiņu, afrikāņu, lietuviešu un spāņu izrādes oriģinālvalodā. Tā kā šogad ir internacionālais Jaunatnes gads, notiks arī pasaku lugu The Ugly Duckling un Firebird izrādes divas dienas angļu valodā, 17. un 18. oktobrī. Lietuviešiem izrāde 10. novembrī ar oriģināllugu savā valodā. Izrādes notika Adelaide Court teātrī, izņemot ungāru un rumāņu izrādes Lawrence Park Collegiate institūtā, 125 Chatsworth Dr. Ukraiņu izrādes notiks Ukraiņu kultūras centrā (85 Christie St.) un lietuviešu Lietuviešu namā (1573 Bloor St.W.)

Festivala izrādes vērtēs īpašs no ārpuses pieaicināts lietpratējs, un godalgas saņems labākais iestudējums un tēlotāji. Par festivalu un apvienības darbību īpašā sanāksmē 11. septembrī informēja OMTA prezidents Ginters Petričeks. Viņš minēja, ka šogad festivalā piedalās vairākas jaunas grupas, starp tām arī lietuvieši Aitvaras Toronto teātris ar A. Kairiša (Kairys) lugu The Silver Slippers oriģinālvalodā. Lietuvieši jau agrākajos gados piedalījās festivalā un tagad atkal atgriezušies. Citas jaunās grupas ir afrikāņi, makedonieši, slovaki u.c. Prezidija locekļi nāk no dažādām etniskām teātŗa grupām, kur latviešu teātri pārstāv viceprezidente Inta Purva.

OMTA iesāka darbību 1971. gadā ar sešām Toronto teātŗa grupām; tagad tā palielinājusies uz 80 teātŗu savienībām. OMTA kopā ar citām Kanadas provincēm savukārt iekļaujas visās Kanadas daudzkultūru teātŗu apvienībā. Daudzkultūru teātŗu mērķis iepazīstināt Kanadas publiku ar saviem sasniegumiem, saglabāt etnisko grupu valodu un kultūru un palīdzēt nojaukt ,,mākslīgās barjēras un aizspriedumus starp dažādām etniskām grupām''. Teātŗu apvienības locekles ir neprofesionālas teātŗu grupas, sagādājot tām iespējas darboties profesionālo spēku vadībā. Apvienība arī informē grupu locekles par iespējām iegūt atbalstus amatieŗu teātŗiem, kā arī sagādāt izrādēm telpas. **V. S.**

SV. KATRĪNAS

● Vietējais mednieku un makšķernieku klubs 7. septembrī rīkoja internās šaušanas sacīkstes. Māla baložu šaušanā 1. vietā izvirzījās K. Zustans, otrā E. Grīnbergs, trešā G. Freimanis. Mazkalibra šautenes klasē piedalījās 7 pieaugušie un 1 jaunās paaudzes šāvējs. Uzvarēja Ina Grīnberga. Seko E. Grīnbergs un I. Ķipis. Kluba makšķerēšanas sacīkstēs 8. septembrī Port Colbourne, Erie ezera līcī piedalījās 17 makšķerēšanas sporta entuziasti. Tās vadīja V. Veide ar V. Rozentālu. Bija lietaina diena un ar makšķerēšanu lāgā neveicās. Lielākos lomus guva Zelma Veide, K. Klints un O. Kārkliņš. Nākamās kluba makšķerēšanas sacīkstes 29. septembrī, pl. 7 rītā (līdz pl. 12 dienā) iepriekš minētajā vietā. **O. K.**

Mastercraft Painting & Decorating

latviešu uzņēmums

Dzīvojamo māju krāsošana un tapsēšana, kā arī veikalu un rūpniecības telpu krāsošana.

Tel: 439-2538

Aizsaules ceļos aizgājis mūsu draugs un radinieks

kapteinis Teodors Miezītis

miris 1985. gada 15. septembrī Toronto.

Sapni par Latviju Tev pagalvī liekam.

Viņu piemiņā paturēs

Arvīds, Lidija un Irisa Vītoli